

ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
จับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

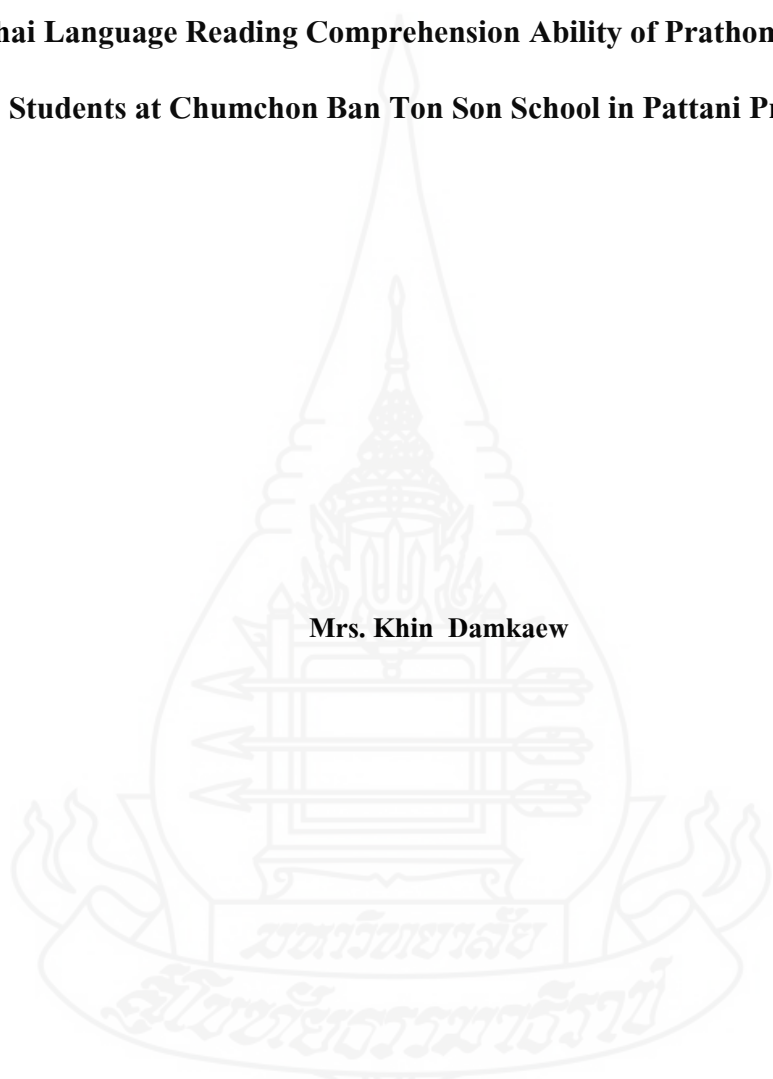
นางจิ้น ดำแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Effects of Teaching with the Use of Pattani Muslim Folk Tales on
Thai Language Reading Comprehension Ability of Prathom Suksa II
Students at Chumchon Ban Ton Son School in Pattani Province**

Mrs. Khin Damkaew

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

ชื่อและนามสกุล นางจิ้น คำแก้ว

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะการ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ ณะมาน)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน
จังหวัดปัตตานี

ผู้ศึกษา นางจิ้น คำแก้ว **รหัสนักศึกษา** 2542100967 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยหะकर
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ
วิชาภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัด
ปัตตานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อในการ
จัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิม
ปัตตานี หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ นิทานพื้นบ้านมุสลิม ปัตตานี การอ่านจับใจความ ภาษาไทย ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Teaching with the Use of Pattani Muslim Folk Tales on Thai Language Reading Comprehension Ability of Prathom Suksa II Students at Chumchon Ban Ton Son School in Pattani Province

Author: Mrs. Khin Damkaew; **ID:** 2542100967;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Assistant Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purpose of this research was to compare Thai language reading comprehension abilities of Prathom Suksa II students at Chumchon Ban Ton Son School in Pattani province before and after learning with the use of Pattani Muslim folk tales as the learning media.

The research sample consisted of 28 Prathom Suksa II students studying in the first semester of the 2013 academic year at Chumchon Ban Ton Son School in Pattani province, obtained by cluster sampling. The employed research instruments comprised learning management plans with the use of Pattani Muslim folk tales as the learning media, and a test on Thai language reading comprehension ability. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that the post-learning Thai language reading comprehension ability of Prathom Suksa II students at Chumchon Ban Ton Son School in Pattani province, who learned with the use of Pattani Muslim folk tales as the learning media, was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level.

Keywords: Muslim folk tale, Pattani, Reading comprehension, Thai language, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ และซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณกาญจนา จงเดิม ครูชำนาญพิเศษ โรงเรียนบ้านนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คุณเดือนใจ อินทโกศรี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 และคุณสมศรี ผ่องใส ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพีระพัฒน์ ชูชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดอัมพวนาราม และคณะครู โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวนาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ รวมทั้งการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแวกริน แก้วเต็ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน และคณะครูทุกท่านที่สนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ ครูอาจารย์ ที่กรุณาอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มี อุปการคุณทุกท่าน

จีน คำแก้ว

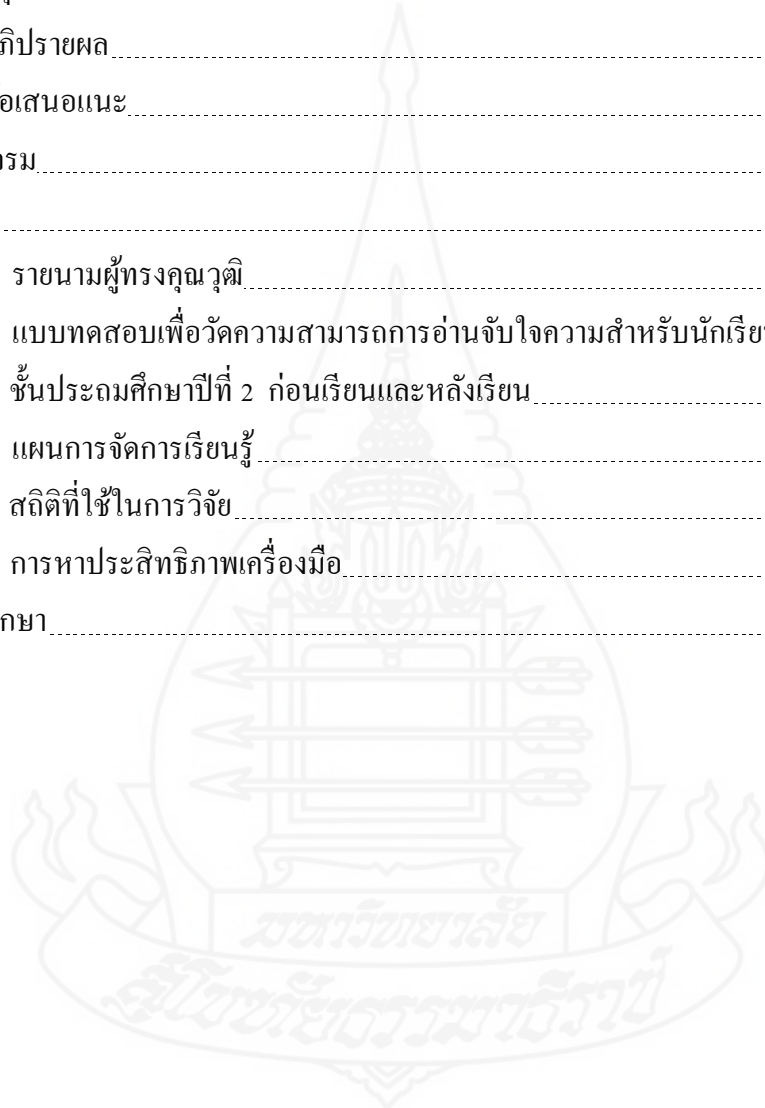
ตุลาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักการและทฤษฎี.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปการวิจัย.....	52
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	61
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	62
ข แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	64
ค แผนการจัดการเรียนรู้.....	79
ง สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	150
จ การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	155
ประวัติผู้ศึกษา.....	162

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้พื้นที่บ้านมุสลิมปัตตานี.....	51
---	----

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกรสนิยมของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารและภาษาไทยก็เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านมีความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เทคโนโลยี ทำให้เกิดสติปัญญา รอบรู้ เฉลียวฉลาด เกิดความบันเทิง ส่งผลให้ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 1) กล่าวว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม สำคัญต่อชีวิตประจำวัน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้ที่ได้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นก็จะมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วในด้านการเรียน การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2546: 57) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนาประวัติศาสตร์สังคมรวมถึงการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ซึ่ง กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546: 89) อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษมักมีโอกาสให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งโลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกแห่งการอ่าน เพราะการอ่านจะแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท ในการสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวันจึงต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจึงมีบทบาทสำคัญในชีวิตของมนุษย์

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้เรียนวิชาภาษาไทยในทุกระดับชั้นในที่นี่จะกล่าวเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งหลักสูตรได้ระบุไว้ในสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สำหรับการอ่านจับใจความสาระการเรียนรู้แกนกลางกำหนดให้ อ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรองง่ายๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและกำหนดตัวชี้วัดไว้ดังนี้ ป.2/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ป.2/4 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน และ ป.2/5 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง 2555) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 1 การอ่าน ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ ได้แก่ นิทาน เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรองง่ายๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและกำหนดให้มี ตัวชี้วัด คือ 1) ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 2) ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3) แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน หรืออาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มุ่งให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามตอบคำถาม ระบุความสำคัญ รายละเอียด แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น นิทาน เรื่องเล่าสั้นๆ เรื่องราวจากบทเรียน ข่าวและเหตุการณ์ ตามขั้นตอนซึ่ง กรมวิชาการ (2544: 189) แนะนำขั้นตอนไว้คือเริ่มด้วยการอ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง ต่อมาจึง อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกันแล้วให้อ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้องและ เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

ในสภาพที่เป็นจริงการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่านหรือการเขียน มีความสัมพันธ์กัน หากผู้เรียนขาดทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความก็จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในด้านการพูด การคิด การเขียน และการแสวงหาความรู้ในโอกาสต่อไป ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548: 53) กล่าวว่า ทักษะทางภาษาทั้งการฟังการดูการพูดการอ่านและการเขียนมีความสำคัญเท่าๆ กัน และทักษะทางภาษาด้านหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางด้านอื่นๆ ด้วย

โดยเฉพาะชุมชนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นักเรียนนับถือศาสนาอิสลามและพูดภาษามลายู เป็นภาษาในชีวิตประจำวันเท่ากับว่านักเรียนเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทำให้การสื่อสารกับคนส่วนใหญ่ของประเทศรวมทั้งครูและระบบราชการเกิดการติดขัดสื่อความเข้าใจกันยากจึงนำไปสู่ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา สอดคล้องกับจิตต์ โชติอุทัย (2535 : 1) กล่าวว่า ในพื้นที่ชายแดนปัญหาการใช้ภาษา คือ ประชากรในพื้นที่เหล่านั้นของประเทศจะใช้ภาษาของประเทศใกล้เคียง เช่น ภาคใต้จะใช้ภาษามลายู ทำให้การสื่อสารระหว่างคนพูดภาษาเหล่านั้นกับคนส่วนใหญ่ของประเทศรวมทั้งระบบราชการ เป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษา เพราะผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับภาษา ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงมีปัญหาการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี นักเรียนใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาในชีวิตประจำวัน การเรียนภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่สองทำให้การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยให้กับนักเรียนเป็นไปด้วยความยากลำบากนำไปสู่ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา ซึ่ง แวมมูรา เหมือนนิล (2541:1) กล่าวไว้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านน้อย ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนอ่านจับใจความไม่เป็นหรืออ่านได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ตำราที่เกี่ยวกับการอ่านส่วนใหญ่มักเสนอทฤษฎีหรือหลักการอย่างกว้างๆ ยากต่อการปฏิบัติให้เกิดผล การฝึกทักษะการอ่านในชั้นเรียนก็มีจำกัด ปัญหาการอ่านในโรงเรียนจึงยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาพบว่าปัญหาการอ่านของนักเรียน เช่น อ่านหนังสือไม่ออกประสมคำไม่เป็น อ่านหนังสือได้ แต่ไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ปัญหาด้านครู เช่น ครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีสอนไม่มีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจให้กับนักเรียน บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ฉะนั้นการที่ครูจะพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความนั้น ครูผู้สอนต้องแสวงหา สื่อ และเทคนิคการสอนรูปแบบต่างๆ รวมทั้ง การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน

ในฐานะผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการจัดการเรียนรู้ออกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้กับนักเรียน โดยใช้นิทานมาเป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน พบว่าการใช้นิทานช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความได้โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น ดังมีงานวิจัยของสุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) ศึกษาผลของการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียน ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้นิทานพื้นบ้านและนักเรียนมี

ความคิดเห็นต่อนิทานพื้นบ้านหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับ กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 35 คน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ นภา คำลือ (2547) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 44 คน นิทานที่ใช้เป็นนิทานชาดกและนิทานพื้นบ้าน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

จากเหตุผลข้างต้นดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานีซึ่ง ผู้วิจัยมั่นใจว่าการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีซึ่งเป็นวรรณกรรม มุขปาฐะที่เล่าต่อกันมาโดยใช้ภาษามลายูถิ่นที่ในปัจจุบันได้มีผู้นำมาแปลเป็นภาษาไทยและมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแล้วมีลักษณะเนื้อหาหลากหลายตามจุดมุ่งหมายของผู้เล่าประกอบกับเนื้อเรื่องที่แฝงประเพณีวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาอิสลามจะสามารถสร้างความสนใจและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 28 คน ซึ่งมีความสามารถในการอ่านจับใจอยู่ในระดับต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

3. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 แบบการวิจัย กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน

4.2 ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 28 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรต้น คือ นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย

4.4 เครื่องมือการวิจัย แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย และ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อ

4.5 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย หมายถึง ความสามารถหลังการอ่านเรื่องราวที่กำหนดให้แล้วนักเรียนสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ระบุใจความสำคัญ ระบุรายละเอียด แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านได้

5.2 นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี หมายถึง เรื่องเล่า ซึ่งเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าต่อกันมาโดยใช้ภาษามลายูถิ่นของจังหวัดปัตตานี ที่ ในปัจจุบันได้มีผู้นำมาแปลเป็นภาษาไทยและมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ ประเพณี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาอิสลามโดยมีชื่อตัวละคร การใช้คำ ประโยคสำนวนภาษาที่นักเรียนคุ้นเคย ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกแล้วเรียบเรียงเนื้อหาบางส่วน ของนิทานให้มีความกระชับ เหมาะสม กับวัยและความสนใจของผู้เรียน จำนวน 15 เรื่อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้แนวทางสำหรับครูในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี เป็นสื่อ

6.2 ได้แนวทางส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านและใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และความบันเทิง

6.3 ได้แนวทางให้ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปรากฏรายละเอียด

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 2.1 ความหมายการอ่านจับใจความ
 - 2.2 จุดมุ่งหมายการอ่านจับใจความ
 - 2.3 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.4 แนวการอ่านจับใจความ
 - 2.5 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ
 - 2.6 การสอนอ่านจับใจความ
 - 2.7 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี
 - 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้าน
4. แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 4.2 แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยภายในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้การอ่านจับใจความอยู่ในสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัด

- ป.2/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ป.2/4 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- ป.2/5 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

1.2 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1.2.1 การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น

- 1) นิทาน
- 2) เรื่องเล่าสั้น ๆ
- 3) บทเพลงและบทร้อยกรองง่าย ๆ
- 4) เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- 5) ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน

เรียนรู้อื่น

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง 2555) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 1 การอ่าน ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ ได้แก่ นิทาน เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรองง่าย ๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและกำหนดให้มี ตัวชี้วัด คือ 1) ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 2) ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3) แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มุ่งให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามตอบคำถาม ระบุความสำคัญ รายละเอียด แสดงความคิดและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น นิทาน เรื่องเล่าสั้นๆ เรื่องราวจากบทเรียน ข่าวและเหตุการณ์

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

ในเรื่องการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมาย ความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

2.1 ความหมายการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับชั้นซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้นิยามความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5 - 21) ได้นิยามกระบวนการอ่านจับใจความไว้ กล่าวโดยสรุปว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่เป็นการทำงานของสมองเพื่อจับใจความ เนื้อเรื่อง เน้นความถูกต้องของการรับสารทั้งเนื้อหาและความคิดเห็นที่ตรงกับการส่งสารของผู้เขียนรวมถึงการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อ่านกับสารที่อ่านและบริบทที่เกี่ยวข้อง

แวมยุรา เหมือนนิล (2553: 12) กล่าวว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบเพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 45) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องจับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่าน และสามารถตอบคำถามได้ อีกทั้ง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

นภวรรณ เกตุกำจร (2545: 19) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่านเพื่อต้องการทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แล้วค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้

ผกาศรี เข็นบุตร (2542: 137) การอ่านจับใจความหมายถึงการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านเช่นเก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องเก็บเนื้อเรื่องเก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนเก็บข้อเท็จจริงหรือความรู้สึกอารมณ์ของผู้เขียนเป็นต้นสาระสำคัญต่างๆ นี้บางครั้งผู้อ่านก็สามารถจะเห็นได้ชัดเจนเพราะผู้เขียนบอกออกมาตรงๆ แต่บางครั้งผู้อ่านก็ต้องใช้ความสามารถในการอ่านเชิงตีความหรือการใช้วิจารณญาณตลอดจนประสบการณ์ช่วยด้วยจึงจะค้นพบเพราะผู้เขียนไม่ได้บอกมาตรงๆ การจับใจความผู้อ่านต้องบอกได้ว่าประโยคใจความสำคัญ (topic sentence) อยู่ที่ใดบอกใจความสำคัญ (main idea) ได้และรู้จักพดลความ (details) ในย่อหน้าได้

สรุปว่า การอ่านจับใจความเป็นการทำงานของสมองเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความ และสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้หรือความบันเทิงได้

2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สำหรับจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

ผจงวาด พูลแก้ว (2547: 83) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลายๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็ว

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2552: 43 - 44) กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ให้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ดี
2. ให้มีนิสัยที่ดีในการอ่าน
3. ให้มีวิจารณญาณในการอ่าน
4. ให้มีความรักความสนใจในการอ่าน
5. ส่งเสริมให้อ่านได้รวดเร็ว

วรรณิ โสมประยูร (2544:128) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจับใจความไว้ดังนี้

1. สามารถอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ดี
2. สามารถเพิ่มพูนความชำนาญในการอ่าน
3. สามารถนำสิ่งที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
4. สามารถนำการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถบอกประโยชน์ของการอ่านและรักการอ่านหนังสือ
6. สามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักหาความหมายของคำศัพท์โดยใช้หนังสืออ้างอิงจาก

พจนานุกรมหรือปทานุกรม

7. สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อมและสนใจ ปัญหาและเหตุการณ์ประจำวันโดยการอ่าน

ชรินทิพย์ รัชฎญลักษณ์ (2546: 20) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. เป็นการอ่านหนังสือหรือตำราที่นอกเหนือจากหนังสือเรียน
2. ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดและสาระของเรื่องที่อ่านได้
3. ฝึกการใช้สายตา อ่านได้เร็วและสามารถตอบคำถามจากเรื่องได้
4. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องราวจากการอ่าน
5. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถคาดการณ์และทำนายเรื่องที่อ่านว่าจะจบอย่างไร
6. เพื่อค้นคว้าความจริงของเรื่องและสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของตนเอง คาดเดาเหตุการณ์ ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2.3 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันซึ่งได้ชื่อว่าเป็นยุคข้อมูลข่าวสารดั่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 1) กล่าวได้ว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม ซึ่งมีความสำคัญคือ

1. ชีวิตประจำวัน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นก็จะมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

2. สำคัญต่อการเรียน การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่น ๆ (2546: 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้คือ

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
2. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
3. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
6. การอ่านเป็นพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

กานต์มณี สักดิ์เจริญ (2546 :89) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้คือการอ่านเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษมักมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพโลกปัจจุบันเรียก

ได้ว่าเป็นโลกแห่งการอ่าน เพราะการอ่านจะแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท ในการสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวันจึงต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจึงมีบทบาทสำคัญในชีวิตของมนุษย์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547: 7-8) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และวิธีใช้อ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน

กรมวิชาการ (2546: 188) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิตซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546: 7) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาคนและพัฒนางาน
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้าก็จะทำให้เกิดความคิดเกิดสติปัญญาเป็นคนฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจเป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มากสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

สรุปว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เทคโนโลยี ทำให้เกิดสติปัญญา รอบรู้ เฉลียวฉลาด เกิดความบันเทิง ส่งผลให้ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านประสบความสำเร็จในชีวิต

2.4 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544: 189) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไรจุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2. อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน

3. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง

4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547:4) กล่าวว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความควรปฏิบัติดังนี้

1. อ่านเรื่องทั้งหมดให้จบอย่างรวดเร็ว ถ้าหากเรื่องมีหลายย่อหน้าก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาโดยรวมว่าเกี่ยวข้องกับอะไรเป็นการค้นหาความคิดสำคัญของเรื่อง

2. หาใจความสำคัญของเรื่องโดยอ่านเรื่องทั้งหมดอีกครั้งเพื่อให้เข้าใจเรื่องโดยปกติในหนึ่งย่อหน้าจะประกอบด้วยความ 2 ส่วน คือ ความสำคัญกับความรอง ใจความสำคัญได้แก่ความคิดที่สำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบส่วนความรองนั้นเป็นเนื้อหาอื่นๆ ที่สนับสนุนใจความสำคัญ

วิเศษ ชาญประโดน (2549:34-35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอดพร้อมกับพิจารณาชื่อเรื่องประกอบไปด้วยเนื่องจากชื่อเรื่องมักมีส่วนช่วยบอกขอบเขตหรือประเด็นหลักของเรื่องได้

2. อ่านเก็บรายละเอียดพิจารณาจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า

3. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วแยกแยะข้อความหรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ

4. เมื่ออ่านจบแล้วสามารถบอกจุดประสงค์หลัก จุดประสงค์รองของผู้เขียนรวมทั้งสาระสำคัญ และแหล่งที่มาของเรื่องได้

5. จดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

สรุปได้ว่าขั้นตอนการอ่านจับใจความนั้นผู้อ่านจะต้องเริ่มจากอ่านคร่าวๆ เพื่อเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดก่อนแล้วจึงอ่านซ้ำเพื่อเก็บรายละเอียดจับใจความสำคัญของเรื่องเมื่ออ่านจบ

แล้วต้องสามารถตอบคำถามจากเรื่อง สรุปเรื่องด้วยตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2.5 แนวการอ่านจับใจความ

แนวการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมายและใช้ความสามารถรวมทั้งประสบการณ์การมาเชื่อมโยงกันเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544: 189) ได้กล่าวถึงแนวการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน เพราะจะเป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความสำคัญหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สืบสวนส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค บทความ และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้เข้าใจและจับใจความได้ง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น

ประทีป วาทิกทินกร (2542: 79) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า

1. ให้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
2. ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

แวมยุรา เหมือนนิล (2553: 130 - 132) ได้แนะนำหลักในการอ่านจับใจความเรื่องสั้นไว้ดังนี้

1. พิจารณาชื่อเรื่อง เนื่องจากบางเรื่องตั้งชื่อเรื่องเน้นใจความสำคัญหรือแก่นของเรื่อง

2. พิจารณาแก่นของเรื่อง ได้แก่ ข้อขัดแย้งและการคลี่คลายไปจนถึงจุดสิ้นสุด หรือจุดสุดขั้วของเรื่อง แล้วสรุปสาระสำคัญโดยตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และทำไม

3. พิจารณาภูมิหลังและสภาพสังคมที่ประกอบในเหตุการณ์ของเรื่อง

4. พิจารณาน้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้แต่ง

5. อ่านและจับใจความย่อหรือใจความประกอบเพื่อเก็บรายละเอียดไปด้วย สรุปได้ว่าแนวการอ่านจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน ตำราและทำความเข้าใจเรื่องทีอ่าน อ่านเรื่องให้ละเอียด แล้วตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยใช้ประสบการณ์ทางภาษามาประกอบจะทำให้การอ่านจับใจความได้ดี

2.6 การสอนอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยจะได้เสนอแนวคิดในการสอนอ่านจับใจความของนักการศึกษา ดังนี้
 สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5 - 25) ได้แนะนำการปรับวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ของบloomเข้าสู่การอ่านจับใจความโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. **ระดับตามตัวอักษร (Literal Level)** เป็นการคิดในขั้นพื้นฐานคือจำและเข้าใจ **ขั้นจำ** เมื่ออ่านจบเรื่อง ต้องจำคำสำคัญ จำชื่อตัวละคร สถานที่และเหตุการณ์สำคัญโดยใช้วิธีตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่าน การให้สะกดคำ บอกความหมายของคำ บอกสถานที่สำคัญและเหตุการณ์ต่าง ๆ

ขั้นเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนเล่าเรื่องย่อ สรุปเรื่อง เรียงลำดับเหตุการณ์และบอกแนวคิดของเรื่อง

2. **ระดับลงความเห็น (Interential Level)**เป็นการคิดระดับกลางเกี่ยวข้องกับการนำไปใช้และการวิเคราะห์

ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ แนวคิด ข้อคิดในเรื่องไปใช้ประโยชน์

ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยที่ปรากฏในเรื่อง เช่น นิสัยของตัวละคร การปฏิบัติตนและคุณลักษณะอื่น ๆ

3. **ระดับคิดวิจารณ์ญาณ (Critical Level)** เป็นการคิดระดับสูงเกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์และการประเมินค่า

ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถคิดสังเคราะห์ โดยนำแนวคิดของเรื่องเปรียบเทียบกับเรื่องอื่นๆ เช่น นำพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ไปเปรียบเทียบกับสุภาษิต คำพังเพยการสร้างสถานการณ์ที่มีแนวคิดคล้ายสถานการณ์เดิม

ขั้นประเมินค่า เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถประเมินค่า แยกแยะข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็น คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป การประเมินคุณค่าเนื้อเรื่องและประโยชน์ที่ได้รับ จากการอ่านเรื่อง

ฐปะนิย นาคทรพ (2552: 45 - 51) กล่าวว่า การฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือเป็นเนื้อหาในการฝึกพร้อมกับเสนอแนะวิธีสอนไว้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. สอนให้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ดี โดยจัดกิจกรรมต่อไปนี้

- 1.1 ให้อ่านเรื่องแล้วทดสอบความเข้าใจ
- 1.2 อ่านหนังสือแล้วขีดเส้นใต้คำยาก ลองเดาคความหมาย เปิดพจนานุกรม
- 1.3 วาดภาพตอนใดตอนหนึ่งในเรื่องที่อ่าน
- 1.4 ทำหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. สอนให้จับใจความสำคัญได้

- 2.1 อ่านแล้วย่อเรื่อง คิดตั้งชื่อเรื่อง (สำหรับเรื่องไม่มีชื่อ)
- 2.2 อ่านแล้ววิจารณ์ชื่อเรื่องว่าเหมาะสมกันหรือไม่ เช่น
 - วิจารณ์พาดหัวข่าวกับรายละเอียด
- 2.3 อ่านนิทานแล้วช่วยกันหาสุภาษิตที่เหมาะสม

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554:5 - 29) ได้แนะนำกิจกรรมในการพัฒนาการอ่าน จับใจความว่าควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้

1. พัฒนาคำศัพท์ โดยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนให้ผู้เรียน วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยประโยคและคำแวดล้อม คาดเดาคความหมายของศัพท์ เหล่านั้น
2. ใช้เทคนิคคำถามเพื่อพัฒนาการคิดและเร้าให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ ผู้สอน
3. ให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถามเพื่อถามสมาชิกในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

ทัศนีย์ สุขเมธิ (2542: 31-32) อธิบายไว้ว่า การสอนอ่านจับใจความเป็นการสอน อ่านในใจโดยมุ่งแต่เนื้อเรื่องไม่ต้องพะวงกับการออกเสียง โดยครูแนะนำให้ตั้งคำถามถามตัวเอง จากเรื่องที่อ่านว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อช่วยให้การอ่านจับใจความได้ผลดี ได้แก่

1. อธิบายความหมายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษ หรือคำที่ควรทราบก่อน

2. ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านหรืออาจมีกรตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาคำตอบ จะช่วยให้นักเรียนค้นหาคำตอบได้ง่ายขึ้น

3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่าน ภาพ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน

4. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านอย่างเหมาะสมกับระดับ วัย และความสามารถของนักเรียน

5. ควรมีโอกาสต่อเนื่องหลังการอ่านเช่น ให้ออกคำถาม หรือเขียนสรุปเรื่อง เรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจ หรืออาจให้อ่านออกเสียงเนื้อหาซ้ำอีกก็ได้

กุสุมา ภูขาว (2548: 16-17) แนะนำว่าการสอนอ่านจับใจความควรดำเนินการ ดังนี้

ขั้นก่อนอ่าน ให้ผู้เรียนระดมพลังสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ระหว่างระดมพลังสมองหากผู้เรียนจะใช้ศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะอ่าน ครูควรอธิบายศัพท์บางคำที่มีความหมายพิเศษที่ควรทราบก่อน

ขั้นระหว่างอ่าน

1. นำเรื่องสั้นๆมาให้ผู้เรียนอ่านผ่านๆ โดยตลอดก่อนและอ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ แล้วตั้งคำถามสั้นๆ เพื่อหาคำตอบ

2. ผู้เรียนสร้างแผนผังทางปัญญา จดบันทึกโดยเริ่มด้วยรูปภาพ หรือสัญลักษณ์

3. ระบุคำสำคัญหลักของเรื่องทีอ่านด้วยตัวอักษรที่ชัดเจนสะกดตาม

4. เชื่อมโยงคำหรือวลีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญหลักจากตรงกลางไปทุกทิศ

ทุกทาง

5. เขียนคำ วลี บนเส้นที่แตกออกไป

6. ขยายคำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

7. ใช้รูปภาพลักษณะของเส้นหรือลูกศรเชื่อมโยงการเป็นการเป็นลำดับ

ความคิดเป็นระบบ

ขั้นหลังการอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ให้สรุปผลการเรียนรู้และตอบคำถามเพื่อ ทบทวนเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง

บันลือ พฤษะวัน (2545: 128-129) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. การฝึกอ่านคร่าวๆ โดยให้อ่านเรื่องหรือบทความด้วยการอ่านเร็วๆ หรืออ่านอย่างลวกๆ เพื่อจะได้รู้ขอบเขตว่าเรื่องกล่าวถึงเรื่องอะไร

2. ถ้าเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองลองอ่าน 1-2 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจเพียงใดหรือไพเราะหรือไม่
3. ให้อ่านเฉพาะหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ให้ละเอียด เพื่อทราบทัศนะ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือเจตนาของผู้แต่ง ผู้เรียบเรียงโดยมากจะอ่านอารมณ์บท
4. อ่านตลอดเรื่องเพื่อดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใดมีจุดเด่นอยู่ตรงไหน
5. เมื่ออ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบว่าเรื่องราวโดยรวมยากหรือง่ายเหมาะสมกับวัยผู้อ่านหรือไม่
6. ฝึกอ่านจับใจความสำคัญ
 - 1) ฝึกอ่านนิทานแล้วให้ย่อเรื่อง สรุปเรื่อง ลักษณะตัวละคร ความเป็นเหตุเป็นผลของเรื่อง
 - 2) เมื่อมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่องใดครูจำเป็นต้องตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ของเรื่องให้นักเรียนหาคำตอบ
 - 3) อ่านบทความแล้วให้ตั้ง หัวข้อเรื่อง หรือชื่อเรื่อง แล้วตรวจสอบอภิปรายตามความเหมาะสม
 - 4) ให้นักเรียนสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญและประโยครองของเรื่อง กล่าวโดยสรุปคือ การสอนอ่านจับใจความควรเริ่มจากอ่านเนื้อเรื่องคล่าๆ ให้เข้าใจเรื่องโดยรวมก่อนพร้อมกับศึกษาทำความเข้าใจคำศัพท์แล้วอ่านใหม่อีกครั้งเพื่อทราบรายละเอียดของเนื้อหา การฝึกตั้งคำถามการหาคำตอบและเทคนิคการตั้งคำถามของครูหลังจากอ่านจบแล้วตลอดจนต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านการคิดด้วย

2.7 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ

การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถกระทำได้ทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง สำหรับการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความได้มีนักวิชาการเสนอแนะแนวทางไว้ดังนี้

สุวรรณณี ยะหะกร (2554: 15-35) ได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดทักษะทางภาษาว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระแกนกลาง
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม/งานที่จะวัดทักษะทางภาษา
3. กำหนดตัวชี้วัดพฤติกรรม วิธีการวัดและเลือกเครื่องมือให้สอดคล้องกับทักษะทางภาษาที่ต้องการวัด

4. สร้างเครื่องมือและเขียนส่วนประกอบของเครื่องมือได้แก่คำชี้แจง ใบบงาน แบบบันทึกการให้คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน น้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัด

5. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ และ การทดลอง

6. ปรับปรุงนำเครื่องมือวัดไปใช้

ดั่งมีตัวอย่างเครื่องมือ การวัดประเมินผลทักษะการอ่านจับใจความว่าควรมีลักษณะข้อความที่จะนำไปใช้วัดการอ่านจับใจความดังนี้

1. ข้อความที่มีลักษณะเป็นนัยซ่อนความหมายหรือข้อคิดแฝงอยู่
2. เป็นข้อความที่มีความหมายเหมาะสมกับระดับชั้น
3. เป็นเรื่องที่มีประโยชน์อยู่ในความสนใจของผู้เรียน
4. ควรเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน

แนวทางการตั้งคำถามการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่าน

1. ถามความหมายตามนัยของคำหรือข้อความที่อ่าน ไม่ใช่ถามความหมายตาม

พจนานุกรม

2. ถามสรรพนามหรือคำที่ใช้แทนคำกล่าวมาแล้ว
3. ถามความเข้าใจในสำนวนภาษา
4. ใช้ลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง
5. ถามอุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง
6. แสดงความคิดเห็นเรื่องราที่อ่าน
7. ถามประโยคสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือย่อหน้า
8. ตั้งชื่อเรื่องที่อ่าน หรือให้วิจารณ์ชื่อเรื่อง
9. ถามใจความสำคัญ หรือให้สรุปเรื่อง
10. ให้คาดคะเนเรื่องราวล่วงหน้า
11. ให้บอกแนวทางหรือความรู้มาใช้ในชีวิต
12. อ่านนิทานแล้วสร้างสมมุติภาพ
13. ถามความสัมพันธ์ของเหตุและผล
14. ถามวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
15. การเปรียบเทียบตัวละคร เรื่องราว สถานการณ์กับสภาพแวดล้อมที่พบเห็น
16. การให้แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
17. การให้แยกเรื่องที่เป็นจริงออกจากเรื่องที่เพ้อฝัน
18. การให้วิเคราะห์พิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ

19. การให้วิเคราะห์คุณค่า ความเหมาะสมของเรื่อง

20. สังเคราะห์และรวบรวมความรู้จากการอ่าน

สุนันทา มั่นเศษฐวิทย์ (2544: 78-79) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาไทยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนประโยชน์ของการวัดผลโดยใช้เครื่องมือวัดความสามารถทางภาษาไทยจะนำผลมาจัดลำดับ โดยทำให้เป็นมาตรฐานใช้แบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2552: 98 -99) กล่าวถึงวิธีวัดการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. หาบทอ่านที่มีความยากง่ายเท่ากับที่ได้สอนไว้ให้อ่านแล้วตั้งคำถามเพื่อดูว่าเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือไม่
2. ต้องวัดการมีวิจารณญาณในเรื่องที่อ่านและศิลปะในการเขียนด้วย
3. คำนึงถึงการวัดทักษะการอ่านแท้ๆ โดยให้อ่านบทที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาแล้วตั้งคำถามสอบความเข้าใจ และควรมีการสอบความจำในเรื่องที่ได้เคยสอนไว้ เช่น ประวัติกวี
4. ไม่ควรออกข้อสอบชนิดที่นักเรียนต้องไปค้นหาถ้อยคำมาเรียบเรียง ควรออกแบบให้บอกกว่าข้อไหนถูก ข้อไหนผิดหรือจับคู่ดีกว่าเพื่อเป็นการวัดการอ่านแท้ๆ ไม่ใช่วัดการเขียนด้วย
5. ควรวัดความสนใจในการอ่านของผู้เรียนด้วย การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมสรุปว่า การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความควรวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การมีวิจารณญาณในการอ่านและวัดพฤติกรรมความสนใจในการอ่านของนักเรียนโดยใช้ข้อคำถามในแบบทดสอบ การสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน

ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเกี่ยวนิทานพื้นบ้านในด้านต่างๆตามทักษะของนักวิชาการ ดังนี้

นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานานดังที่

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2555:1-28) ให้ทัศนะไว้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าสืบกันมาหลายเรื่องเป็นที่มาของเนื้อร้องในเพลงพื้นบ้าน และวรรณกรรมลายลักษณ์นิทานบางเรื่องปรากฏในหลายถิ่น วรรณกรรมเรื่องที่ปรากฏในหลายถิ่นเช่นเรื่องปลาบู่ทอง นางสิบสอง ส่วนเรื่องที่ปรากฏเฉพาะถิ่นเช่นเรื่องนายคันทองภาคใต้ เป็นต้น

อัญชัน เฝ้าพัฒนา (2534: 19) กล่าวว่านิทานพื้นบ้าน คือเรื่องเล่าสืบเนื่องต่อกันมา เป็นทอดๆ จนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือแต่งขึ้นตามจินตนาการของผู้เล่า ดังนั้น เนื้อเรื่องของนิทานอาจเป็นเรื่องที่เชื่อถือ ไม่สมเหตุสมผลหรือแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ เพื่อให้ ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง แต่สิ่งที่แฝงอยู่คือ คติเตือนใจหรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต

พนม นันทพฤษ (2541:16 อ้างใน กนกวรรณ ศรีชุมพวง 2550:17) ได้ให้ รายละเอียดนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านแต่เดิมมาสืบต่อโดยวิธีมุขปาฐะคือ เล่าต่อกันฟังและจดจำเล่าต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน จนไม่สามารถจะรู้ได้ว่าใครเป็นผู้ริเริ่มผูกเรื่องขึ้นมา การสืบต่อกันในลักษณะนี้ทำให้นิทานแต่ละเรื่องมีโอกาสผิดเพี้ยนไปจากเรื่องเดิมมากขึ้นทั้งในลักษณะการขาดหาย การเพิ่มเติม และการเปลี่ยนแปลงอนุภาคของเรื่องตามสังคม ในระยะหลังจึงได้มีการนำเอานิทานพื้นบ้านมาเขียนขึ้นหรือปรุงแต่งเป็น “วรรณกรรมลายลักษณ์”
2. นิทานเล่ากันแต่เดิมด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นร้อยแก้วมุ่งเอารสของเรื่องมากกว่ารสของคำ
3. มีลักษณะเป็นเรื่องราวที่มีฉาก มีตัวละคร แสดงพฤติกรรมหรือความเป็นมาและความเป็นไปของชีวิตและสิ่งต่าง ๆ และเป็นเรื่องราวที่มนุษย์สร้างขึ้นมา โดยอาจสร้างจากจินตนาการของตัวเอง หรือมีเค้าเรื่องจริงอยู่ก่อนแล้วนำมาจินตนาการขยายความเสริมต่อให้พิสดารออกไปก็ได้ อาจเป็นภายิต สำนวน ปริศนาคำทาย ฯลฯ
4. มีลีลาการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนวรรณกรรมปัจจุบัน เช่น เมื่อเริ่มเรื่องก็จะเดินเรื่องไปข้างหน้าเรื่อย ๆ ไม่ค่อยมีการเล่าเรื่องย้อนหลังเหมือนวรรณกรรมบันเทิงรูปแบบใหม่ๆ
5. มีเป้าหมายหลักเพื่อความบันเทิงใจของผู้ฟังและอาจมีเป้าหมายอื่น ๆ ที่สอดแทรกไว้ในเรื่องด้วยก็ได้ เช่น เพื่อการสั่งสอนอบรม เพื่อตอบข้อสงสัยบางอย่างแก่ผู้ฟัง

สรุปว่า นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อกันฟังมาเป็นทอด ๆ เป็นเวลาช้านานจนไม่สามารถจะรู้ได้ว่าใครเป็นผู้แต่งอาจเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากเรื่องเดิมไปตามสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมอาจมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเชื่อถือ อภินิหาร ความสมเหตุสมผลหรือสุภาษิต สำนวน โดยมีเป้าหมายเพื่อความบันเทิงและสอดแทรกคติธรรมไว้เพื่อการอบรมสั่งสอน

3.1 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านวรรณกรรมท้องถิ่นถือเป็นวรรณกรรมทางวัฒนธรรมที่เล่าถ่ายทอดกันมาช้านาน นับเป็นภูมิปัญญาอันมีค่าของบรรพบุรุษที่ใช้ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กึ่งแก้ว อัฒถากร (ม.ป.ป. : 8-16 อ้างใน จานง ผลแสง. 2541: 28) ได้กล่าวถึงนิทานว่า นิทานมีบทบาทต่อการเสริมสร้างบุคลิก มีพลังโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและสังคมได้พอสมควร กล่าวคือ ช่วยให้ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังได้ระบายผ่อนคลายความรู้สึกนึกคิด ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันยังก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและคตินิยมของสังคม ตลอดจนทั้งในสาระแก่นสารของนิทานพื้นบ้านยังชี้ชวนให้เห็นถึงหลักศีลธรรมและจรรยาอันเป็นความเชื่อถือและแนวปฏิบัติ

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2537: 56) ได้กล่าวถึงนิทานว่านิทานพื้นบ้านมีอิทธิพลต่อสังคมในแง่ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมและบรรทัดฐานเพื่อธำรงไว้ซึ่งจริยธรรมและวัฒนธรรมของสังคม นอกจากนี้นิทานพื้นบ้านยังเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตวรรณคดีและศิลปะตลอดทั้งเป็นบ่อเกิดของคติชนบางประเภท

วิเชียร ณ นคร (2531: 30-31) กล่าวว่านิทานพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่นแม้จะมีโครงเรื่องแก่นเรื่องตัวละครและฉากแตกต่างกันตามความคิดอ่านหรือภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นแต่ก็มีลักษณะร่วมกันอยู่หลายประการ โดยเฉพาะคือเรื่องคุณค่าของนิทานพื้นบ้านซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าทางการสำเร็จอารมณ์หมายถึงคุณค่าในแง่ของความสนุกสนานเพลิดเพลินต่อผู้ฟังหรือผู้อ่านเพราะนิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมที่มีตัวละครแสดงประวัติความเป็นมาแสดงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของตัวละครสามารถสร้างความสนุกสนานและแฝงความรู้และคติเตือนใจให้แก่ผู้ฟังได้การฟังนิทานจึงเป็นการสำเร็จอารมณ์อีกวิธีหนึ่ง
2. คุณค่าทางสังคมสัมพันธ์หมายถึงคุณค่าในแง่การสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มพวกเพราะการฟังนิทานมักฟังกันในหมู่เครือญาติเพื่อนฝูงหรือในหมู่บ้านการฟังร่วมกันย่อมก่อให้เกิดความสนิทสนมรักกันความรักและความเข้าใจกันมากขึ้น
3. คุณค่าทางปัญญาหมายถึงคุณค่าในแง่การสร้างความรู้และเสริมสร้างปัญญาแก่ตนเองการได้ฟังนิทานก็เท่ากับการได้ฟังความคิดและปัญญาของผู้ประพันธ์ซึ่งได้กลั่นกรองและทดสอบมาจากสังคมรุ่นต่างๆมาแล้วย่อมก่อให้เกิดความมีภูมิปัญญาแก่ตัวผู้ฟังได้มาก
4. คุณค่าทางสังคมประพศิหมายถึงคุณค่าในแง่การปลูกฝังและถ่ายทอดความคิดและความเชื่อของสังคมไปยังสมาชิกใหม่ของสังคมการเล่านิทานก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้เพื่อการนี้
5. คุณค่าทางการศึกษาวัฒนธรรมหมายถึงคุณค่าในแง่สะท้อนสภาพสังคมแก่ผู้ฟังทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนาเป็นมรดกทางปัญญาของผู้คนในสังคมหนึ่งๆเมื่อผุคนิทานขึ้นจึงหนีไม่พ้นที่จะต้องเอาความคิดในยุคสมัยนั้นๆเข้ามการศึกษาิทานจึงเท่ากับเป็นการศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนไปในตัว

กล่าวได้ว่านิทานพื้นบ้านมีอิทธิพลต่อสังคมมีส่วนในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ ความเชื่อ ศาสนา เสริมสร้างปัญญา ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน ครอบครัว ทั้งยังสร้างความสนุกสนานจรโลงใจอีกด้วย

3.2 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

ได้มีนักวิชาการจัดประเภทนิทานพื้นบ้านไว้ต่อไปนี้

คุณพล ไชยสินธ์ (2555:4-18) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านมีหลายลักษณะ หลายประเภทแต่ที่นิยมกันมากจะแบ่งเป็น 3 ประเภทที่สำคัญดังนี้

1. นิทานชีวิต มักดำเนินเรื่องชีวิตของผู้คนที่เป็นจริงคุณสมบัติสะท้อนวิถีชีวิตบ่งบอกสถานที่ชัดเจนเชื่อว่าเป็นจริงทั้งคนเล่าและคนฟัง เช่น เรื่องนางผมหอม ของจังหวัดเลยเป็นต้น
2. นิทานประจําถิ่นหรือตำนานปรัมปราเป็นนิทานที่สะท้อนเรื่องราวที่แปลกจากธรรมดาแต่เชื่อว่าเป็นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง แม้เวลาจะล่วงเลยมานานแต่ก็ถือเป็นเรื่องราวของชุมชนหรือท้องถิ่น ยังคงมีความเชื่อและเล่าสืบต่อกันมา เช่นเรื่อง ก่องข้าวน้อยขมาแม่
3. นิทานมุขตลก เป็นนิทานที่ปรากฏจำนวนมากตัวละครมีทั้งเป็นมนุษย์ หรือสัตว์มีความคิด โดดเด่นในมุขตลก เช่น ความโง่ การลักขโมย การหลอกต้ม การมดเท็จ และการไม่ชนะการแข่งขันด้วยกลฉ้อ หรือประเด็นนักบวช พ่อตา – ลูกเขย เป็นต้น

จิระประภา บุญนิคย์ และคณะ (2551: 19) จำแนกนิทานพื้นบ้านออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. นิทานประเภทอธิบาย เช่น อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ เช่น เรื่องเหตุใดกาจึงมีขนดำ
2. นิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ เช่น โชคลาง เรื่องผีชนิดต่าง ๆ ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์เวทมนตร์และคาถาอาคม
3. นิทานที่เกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้ และลายแทง แนะนำให้หาสมบัตินั้น ๆ เช่น เรื่องปู่โสมเฝ้าทรัพย์
4. นิทานวีรบุรุษ คือ เรื่องที่กล่าวถึงคุณธรรม ความฉลาด ความสามารถ ตลอดจนความกล้าหาญของบุคคลซึ่งส่วนมากจะเป็นวีรบุรุษของชาติของบ้านเมือง หรือของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เรื่องไกรทอง ท้ายแสนปม
5. นิทานคติสอนใจ เป็นเรื่องสั้นๆ ไม่สมจริงเจตนาจะสอนความประพฤติอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เรื่องหนูกัดเหล็ก ซาดกต่าง ๆ ที่พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นสัตว์และคนหลายพระชาติ

6. นิทานที่เกี่ยวกับนักบวชต่างๆ นิทานทำนองนี้มีมากทุกศาสนาเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภิกษุหรือนักบวชที่เจริญภาวนาจนมีมานแก่กล้า มีอิทธิฤทธิ์พิเศษ เช่น เรื่องหลวงพ่อดวด

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 13-19 อ้างใน รัญจวน ประโมจน์ย์ 2544 : 11) ยังได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กแบ่งออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน แบ่งออกเป็น

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talk-Beast Tales)

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Commutative Tales)

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Droois or Humorous Tales)

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourgoi Storiesor Tales that Tell Why) มีเนื้อเรื่องอธิบายหรือตอบคำถามของเด็ก ๆ ว่า “ทำไม....” เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales) ตัวละครจะมีอิทธิปาฏิหาริย์ หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่งที่มีมนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้

กล่าวโดยสรุปว่านิทานพื้นบ้านสามารถจำแนกเป็นหลายลักษณะหลายประเภทได้แก่ นิทานศาสนาและความเชื่อ นิทานคติสอนใจ นิทานสัตว์พูดได้ นิทานอธิบายเหตุ นิทานวีรบุรุษ นิทานการกำเนิดสถานที่ นิทานไม่รู้จบ และนิทานมุขตลก ซึ่งส่วนใหญ่มักมีการถ่ายทอดโดยการเล่าสู่กันฟังปากต่อปาก

3.3 นิทานพื้นบ้านภาคใต้

นักวิชาการได้กล่าวถึงรายละเอียดของนิทานพื้นบ้านภาคใต้ดังนี้

ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2555: 6-47) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านภาคใต้ หมายถึงเรื่องเล่าสืบทอดกันมาช้านาน ชาวบ้านเล่าเป็นร้อยแก้วออกเสียงภาษาถิ่นใต้ สามารถจำแนกได้ 5 ประเภทได้แก่

1. นิทานคติสอนใจ เนื้อหามุ่งสอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ขณะเดียวกันก็ให้ความเพลิดเพลินไปด้วย

2. นิทานอธิบายเหตุ เล่าถึงสาเหตุของการเกิดสิ่งต่าง ๆ เช่น ทำไมปลาชื้อปลาแก้มขี้

3. นิทานมุขตลก กล่าวถึง ความตลกเนื่องจากความโง่เขลา ตลอดคนพิการ และตลกสัปดน

4. นิทานเรื่องผี เช่น ผีหลังกลวง ผีสิงตามต้นไม้ เช่น ต้นตะเคียน ต้นกล้วย
ตานี

5. นิทานเรื่องสัตว์ มีสัตว์ฉลาด ได้แก่ กระจง, กระจ่าง ส่วนสัตว์โง่มักเป็น
จระเข้ ควาย

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2552: 11-14) กล่าวถึง นิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ไว้ว่า
ชายแดนใต้เป็นแหล่งนิทานพื้นบ้าน ในที่นี้คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม ใช้ภาษามลายูเป็นหลัก รองลงมาคือ ภาษาไทย โดยแบ่งประเภทนิทาน
ได้ดังนี้

1. นิทานคติสอนใจ สอนให้เห็นการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง มีคติสอนใจทั้งฝ่าย
ธรรมะและอธรรม

2. อธิบายปรากฏการณ์หรือสาเหตุต่าง ๆ เช่น ทำไมถึงบางชนิดจึงหางสั้น

3. กล่าวถึงสมบัติที่ฝังไว้ เช่น ผี คนธรรพ์

4. ความเชื่อต่าง ๆ สะท้อนความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์และความเชื่อเกี่ยวกับ
ศาสนา เช่น การทำละหมาดของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้

5. ยกย่องผู้เก่งกล้ารวมทั้งผู้แสดงอกนิหาร

6. นิทานตลกขบขัน พฤติกรรมตลกที่ชาวบ้านยังเล่าไม่เคยเบื่อคือ ศรีธนูชัย
ชาวไทยมุสลิมชายแดนใต้ ก็มีศรีธนูชัยเช่นกัน คือ เปาะเน

7. เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์ในนิทาน คือ ตัวแทนของคนที่แสดงนิสัยต่าง ๆ ได้แก่
กระจงในนิทานไทยมุสลิม มีนิสัยฉลาดแกมโกง มีปฏิภาณไหวพริบ

8. เกี่ยวกับตำนาน เช่น นิทานเกี่ยวกับเกาะในภาคใต้ ได้แก่ เรื่องเกาะปูเลอาบี
ที่ปัตตานีหรือเกี่ยวกับศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้ได้รับอิทธิพลมาจากแหล่งต่อไปนี้

1. จากส่วนกลางหรือภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย เช่นเรื่อง ลิงกับจระเข้ เจ้าพริก
จีหนู บางเรื่องคล้ายวรรณคดีไทย เช่นเรื่อง นายมิดพรว้าโต คล้ายกับเรื่อง หลวิชัย คาวิ รวมทั้ง
นิทานของชาวใต้โดยทั่วไป เช่นเรื่อง ส่งผีหัวล้าน นายแรงแบกภูเขา เป็นต้น

2. มีลักษณะคล้ายคลึงกับนิทานมาเลเซีย ซึ่งได้รับอิทธิพลระหว่างดินแดนที่อยู่
ใกล้กัน เช่น

นิทานชายแดนภาคใต้	นิทานมาเลเซีย
นายมิดพรีาโต ผู้พิพากษาทวง กระจงเจ้าเล่ห์	บูดัก - หนุ่มมิดโต สองเดือน กระจงเจ้าเล่ห์

อีกเรื่องหนึ่งคือ เปาะเน-เมาะเน หรือ ศรีธนชัยไทยมุสลิม คล้ายกับนิทานมาเลเซียมีปะมานตร์นิทานตลกเช่นกัน

3. จากดินแดนอาหรับ เนื่องจากชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ได้เดินทางไปดินแดนอาหรับเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และการศึกษา รวมทั้งชาวอาหรับที่เดินทางมาเมืองไทย ด้วยเหตุนี้เองการเล่านิทานอาหรับจึงแพร่หลายในหมู่ชาวไทยมุสลิมชายแดนภาคใต้ และแพร่หลายทั่วไป นิทานเรื่อง อาบูนาวัส เป็นตัวอย่างที่นิยมเล่ากันซึ่งมีลักษณะคล้ายกับศรีธนชัย และเปาะเน-เมาะเน

สรุปว่า นิทานพื้นบ้านภาคใต้มีทั้งนิทานภาคใต้ตอนบนและนิทานพื้นบ้านชายแดนซึ่งมีความหลากหลายไปตามวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อรวมทั้งอิทธิพลของประเทศเพื่อนบ้านและวรรณกรรมของภาคกลาง

3.4 นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี

ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีดังต่อไปนี้
นุซนาถ เหลาะดุหฺวี (2537 : 32-67) สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้
นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี คือ เรื่องราวที่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีเล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว จำแนกได้ 9 ประเภท

1. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีสัตว์เป็นตัวละครเอกและมีพฤติกรรมเหมือนมนุษย์
2. นิทานตำนาน (Chronicle Tale) เป็นนิทานที่เกิดจากการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา เช่น ตำนานศิลาปะการต่อสู้ ปันจะซีละ ตำนานเกาะเล่าปีหรือปูเลาเยื่อลาปี ที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
3. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) มีโครงเรื่องค่อนข้างยาวประกอบด้วยอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ตัวละครจะผูกพันกับอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น เรื่องชายผู้กล้า (อาแวบรานิง)
4. นิทานมุขตลก (Jest Tale) เป็นนิทานที่นิยมเล่าในท้องถิ่นปัตตานี เนื้อเรื่องมุ่งแสดงความตลกขบขัน อาจเป็นการตลกขบขันจากนิสัยตัวละคร เหตุการณ์ เรื่องเพศ ความเข้าใจผิดหรือการล้อเลียนบุคคล

5. นิทานเข้าแบบ (Formula Tale) ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี มีน้อยที่พบมี 2 เรื่อง คือ เป็นนิทานลูกโซ่ ได้แก่เรื่อง นกยาง นิทานหลอกผู้ฟัง เรื่องคนโกหกเก่ง

6. นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale) เป็นนิทานที่มุ่งอธิบายถึงต้นกำเนิดหรือความเป็นมาของรูปลักษณะทั่วไปของสัตว์ พืช คน สถานที่ โดยใช้วิธีเล่าง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เช่นเรื่อง ช้างกับแม่เสือ ที่มาของสาหร่าย

7. นิทานคติ (Fable Tale) เนื้อหาของนิทานจะสอดแทรกคติสอนใจ ซึ่งให้เห็นแนวทางในการดำเนินชีวิตปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานีมากที่สุด เช่น เรื่อง กิเลสมนุษย์

8. นิทานวีรบุรุษ (Hero Tale) เป็นนิทานกล่าวยกย่องคุณธรรม ความฉลาดหลักแหลม ความเก่งกล้าสามารถของบุคคล เช่นเรื่อง โตะปาแญ ที่เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต รักษาคำพูด ยิงชีวิต

9. นิทานชีวิต (Romantic Tale) เป็นการจำลองชีวิตจริงของผู้คนในสังคม เนื้อหามีลักษณะสมจริง ตัวละครมีลักษณะเป็นสามัญชนมากกว่าชนชั้นสูง เช่นเรื่อง เศรษฐีกับยาก

จรรยา ต้นสูงเนิน และคณะ (2540) อ้างใน คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542 : 84-86) กล่าวถึงลักษณะและเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานีไว้พอสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. นิทานคติ เป็นนิทานที่มีเนื้อหามุ่งเน้นการสอนคุณธรรม หรือคติในการดำเนินชีวิต ทั้งแนวปฏิบัติทางกาย วาจาและใจ นิทานประเภทคติธรรมของชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานีทุกเรื่องจะให้คติสอนใจ หรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงามโดยสอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนาอิสลาม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเมตตากรุณา ความฉลาด ความขยัน และความเพียรพยายาม มีหลายเรื่องได้แก่ 1.1 กิเลสมนุษย์ เป็นเรื่องที่ใช้ให้เห็นความหายนะ ซึ่งเกิดจากความโลภ ตลอดจนแสดงให้เห็นศรัทธาว่า องค์กรอัลเลาะห์จะคุ้มครองคนดี

1.1 เจ้มุกกับเจ้มะ ให้คติเรื่องความกตัญญู

1.2 ชายผู้ถูกเหยียดหยาม ซึ่งให้เห็นผลดีแห่งความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ

1.3 ชายยากจน ให้คติเรื่องความขยันหมั่นเพียร

1.4 มหาเศรษฐี ให้คิดว่าทุกคนต้องขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพเลี้ยงตน

1.5 แวกะจิกกับเสือ แสดงคติว่า ปฏิภาณไหวพริบจะทำให้รอดพ้นจากภัย

อันตรายได้

1.6 ออแรนูโระ เป็นนิทานคติแสดงคติธรรมตามหลักศาสนาอิสลามว่า อย่าหลงบายนมุข 4 ประการ คือ หลีกเลี่ยงการละหมาด ชาดคูอาร์ (คือ การขอพรต่อองค์อัลเลาะห์) ไม่ประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตนและเล่นการพนัน

2. นิทานปรัมปรา นิทานปรัมปราของชายไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี มีโครงเรื่องค่อนข้างยาวกว่านิทานประเภทอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักแสดงความเก่งกล้าสามารถของตัวละครเอก โดยมีอิทธิฤทธิ์และอำนาจเร้นลับมีหลายเรื่อง ได้แก่

2.1 เรื่องฮาแวมอคือลิ่ง กล่าวถึงชายแคะะ ผู้มีบุญญาธิการและวาจาสิทธิ์ในที่สุดก็ได้เป็นเจ้าเมือง

2.2 เรื่องฮาแวมอเลาะบือซา กล่าวถึงของวิเศษ 3 อย่าง สามารถทำให้เกิดไฟ เกิดสรรพอาหาร และเดินบนน้ำได้ ฮาแวมอเลาะบือซาได้อาสาเศรษฐกิจต่อสู้กับมังกรจนปราบมังกรได้

2.3 เรื่องเมืองไทรบุรี กล่าวถึง ตีอราปีปิก ผู้มีบุญญาธิการและทำประโยชน์ให้แก่เมืองไทรบุรีเป็นอย่างมาก เพราะสามารถหาได้ ยิงปืนใหญ่ให้ออกเป็นไฟได้ และแปลงร่างเป็นเชือกได้ ได้ทำการต่อสู้กับพญานาคและพญายักษ์

2.4 เรื่องโต๊ะปาญญ กล่าวถึง ผู้มีความซื่อสัตย์และรักษาคำพูดยิ่งชีวิต จนถูกประหารชีวิต หลุมฝังศพของโต๊ะปาญญกลายเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชายไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวจีนนับถือ

2.5 เรื่องชายผู้กล้า แสดงจินตนาการเกี่ยวกับฟ้าจะก่อลมะห้กาแจกูรี

2.6 เรื่องพระราชาก็อสิง สะท้อนความเชื่อเรื่องการแปลงร่าง

2.7 เรื่องพระราชาคันธนู สะท้อนความเชื่อเรื่องการบนบานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

3. นิทานมุขตลก เป็นนิทานที่มีจุดประสงค์จะสร้างความขบขัน หมายรวมทั้งเรื่องโกหก เรื่องเกินจริงหรือเรื่องไม้ค้ำ

นิทานมุขตลกของชายไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานีมีมากมายหลายเรื่อง เช่นเรื่องชายเพิ่งแต่งงานเรื่องคำขลับโล้นเกลี้ยง เรื่องดีดะห์ เรื่องชายตาบอดกับชายหูหนวก เรื่องมือไม่ถึงขึ้นเรื่องคนโกหกเก่ง เรื่องอาบูนาวาฟ เรื่องคนทอดแห เรื่องคนไม่ฉลาด เรื่องชายผู้เลี้ยงช้าง เรื่องทำไมพระเจ้าผอม เรื่องทำไมพระไม่แต่งงาน เรื่องบุละ เป็นต้น

4. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง และมีพฤติกรรมเหมือนมนุษย์ นิทานประเภทนี้ใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์แทนมนุษย์ ได้แก่ เรื่องกระจกกับนาก เรื่องกระจกกับหมาป่า เรื่องผู้พิพากษาควาง เรื่องธรรมชาติของสัตว์ เรื่องควายกับจระเข้ เรื่องกระจกกับหอยโข่ง

5. นิทานตำนาน เป็นนิทานเก่าแก่ที่เล่าสืบทอดกันมายาวนาน เป็นเรื่องที่เชื่อว่า ประดังจากเรื่องจริงซึ่งสามารถสืบค้นแหล่งกำเนิด หรือช่วงเวลาจริงในอดีตได้ค่อนข้างชัดเจนกว่า นิทานปรัมปรา โครงเรื่องของนิทานตำนานมักเน้นการแสดงความเป็นมาของโบราณสถาน ปุชนียวัตถุ ประเพณีและมหรสพบางอย่าง ได้แก่ เรื่องคนหาของป่า แสดงถึงกำเนิดของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ “ซีละ” ว่าคัดแปลงมาจากท่าเสือจับเหยื่อ เรื่องตำนานเกาะเล่าปี (ปูเลาะยือลาปี) แสดงถึงกำเนิดของเกาะเล่าปี อีกา และเขาบูโด ตำนานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เล่าถึงความเป็นมาของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

6. นิทานชีวิต เป็นนิทานที่ให้คติในการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับนิทานคติแต่ นิทานชีวิตมีลักษณะสมจริงมากกว่า ทั้งเนื้อเรื่อง ทั้งตัวละครและฉาก ได้แก่ เรื่องเศรษฐีกับขยาจก เรื่องสองพี่น้อง เรื่องฮาเวโก๊ะฮาгим

7. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่มีจุดประสงค์จะอธิบายถึงกำเนิดหรือสาเหตุ ความเป็นมาของรูปลักษณะ สัตว์ พืช ลมฟ้าอากาศ คน หรือสถานที่ แก่นเรื่องนิทานประเภทนี้ เน้นการให้คำตอบเกี่ยวกับบ่อเกิด หรือความเป็นมา โดยใช้วิธีเล่าอย่างง่าย ๆ และให้ความ สนุกสนาน ไม่สลับซับซ้อน หรือยืดเยื้อเหมือนตำนาน ได้แก่ เรื่องช่างกับแม่เสือ อธิบายสาเหตุ ที่ลิงกิ้งไม่มีหาง และสาเหตุที่เสือมีหางยาว เรื่องที่มาของสาหร่าย อธิบายสาเหตุการเกิดสาหร่าย และเกาะในทะเล

สรุปว่า นิทานพื้นบ้านชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี เดิมเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าต่อกันมาโดยใช้ภาษามลายูถิ่น ในปัจจุบันได้มีผู้นำมาแปลเป็นภาษาไทยและมีการ บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีลักษณะเนื้อหาหลากหลายตามจุดมุ่งหมายของผู้เล่าประเพณี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาอิสลาม

3.5 การเลือกนิทานสำหรับเด็ก

จิระประภา บุญชนิดย์ (2551 : 59-60) แนะนำว่ามีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เรื่องง่ายๆ มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องดี เด็กสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้พอสมควร ทำให้เกิดความประหลาดใจเพื่อเด็กจะได้อยากรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป
2. ควรมีบทสนทนา มาก ๆ
3. มีการใช้คำซ้ำ ๆ คำคล้องจอง คำที่น่าสนใจที่เด็กจำได้ง่ายและรวดเร็ว
4. มีการกลั่นกรองภาษาที่ใช้เป็นอย่างดีและมีชีวิตชีวา
5. เหตุการณ์ในเรื่องต้องเป็นเหตุการณ์ที่เด็กคุ้นเคย เหตุการณ์ใหม่ ๆ ก็อาจนำเข้ามาได้แต่ต้องมีเหตุการณ์ที่เด็กคุ้นเคยมากพอ พอที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุการณ์นั้นได้ (เด็กที่ไม่

ค่อยจะได้รับความสนใจจากที่บ้าน มักจะมีประสบการณ์น้อยหรือแตกต่างไปจากเด็กอื่น ดังนั้น การเลือกนิทานสำหรับเด็กต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของเด็กด้วย)

6. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย และจบลงอย่างน่าพอใจ
7. ไม่ควรมีตัวละครสำคัญมาก เพราะจำให้เด็กสับสนได้
8. ความยาวของเนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กในระดับอนุบาลปีที่

หนึ่งควรใช้เวลาประมาณ 7 – 20 นาที อนุบาลปีที่สอง ใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที

จินตนา ไบกาซูยี (2534:38) กล่าวว่าหนังสือของเด็ก อายุ 6-7 ขวบ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ควรเป็นเรื่องนิยายผจญภัย นิทานพื้นบ้านที่ตัวละครไม่มากนัก มีบทบาทและการเคลื่อนไหวอยู่เสมอๆ หรืออาจเป็นคำกลอนง่ายๆ นิทานเพลงสั้นๆ เรื่องเกี่ยวกับประเพณี ธรรมชาติ รอบตัว ชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่สร้างจินตนาการ ความคิดฝันที่น่าตื่นเต้น รวมทั้งเรื่องซ้ำกันก็เป็นที่น่าสนใจของเด็กกลุ่มนี้

กรมวิชาการ(2546: 110 – 113) กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมาเล่าให้เด็กฟังดังนี้

1. มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่จะเล่าแก่เด็ก ๆ ควรจะให้มีความสำคัญซึ่งจะตอบคำถามว่าใครทำอะไรได้มากที่สุด เด็กทุกคนอยากรู้ว่าเมื่อเกิดเรื่องขึ้นเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรต่อไปอีก ตัวสำคัญของเรื่อง พระเอก ผู้ร้ายทำอะไร ทำแล้วเป็นอย่างไร
2. มีเนื้อเรื่องเร้าใจ ทำให้เกิดความตื่นเต้น อยากรู้อีกไปจนจบ การผูกเรื่องต้องให้แบบเนียนและมีเรื่องปลุกย่อยที่น่าออกนอกทางได้น้อยที่สุด เพราะผู้ฟังไม่มีโอกาสจะทวนสอบอีก ต้นเรื่องเดิมเป็นอย่างไร ควรเลือกนิทานที่จบในตัวของมันเอง ถ้าจะเลือกเอานิทานชุดที่มีตัวละครเอกชุดเดียวกันไปกระทำเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ศรีธนญชัย เบ็ดโคนน้อย กลาสีเรือ (ซินแบค) หรือเรื่องจากวรรณคดี เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณี ก็ควรยกเรื่องตอนที่จบลงในตัวเองแต่ละครั้งที่เล่า
3. พรรณนาโวหารและภาพพจน์ มีส่วนชวนให้นิทานน่าฟัง ซึ่งต้องคำนึงถึงอายุของผู้ฟังด้วยเหมือนกัน เด็กเล็กๆ ย่อมเข้าใจพรรณนาโวหารได้ยาก และไม่ค่อยมีความอดทนฟังจนตลอดยิ่งถ้าหากสำนวนพรรณนาโวหารนั้นประกอบด้วยถ้อยคำที่เด็กไม่รู้จักแล้ว เด็กจะเกิดความเบื่อหน่าย
4. คำซ้ำ ข้อความซ้ำ ๆ และคล้องจองกันเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กเกิดติดใจ เช่น นิทานเรื่องยายกะตาดปลุกถั่วปลุกงาให้หลานเฝ้า ขนมน้ำผึ้ง ยายแก่กลืนแมลงวัน หนูถูกแมลงกัดหางขาด หญิงชราพบกับเจ้าหมูคือ และเรื่องทำนองกระต่ายตื่นตูม เป็นต้น เด็ก ๆ จะชอบ

5. ปฏิภาณไหวพริบของตัวละคร การสนทนาโต้ตอบ ซึ่งแสดงสติปัญญาเฉียบแหลม เช่น เรื่องศรีธนญชัย ซาดกเรื่องพระมโหสถ นิทานตฤกเกี่ยวกับคนฉลาดผู้หนึ่งชื่อนัสดูดิน นิทานเรื่องสรรพสิทธิ์ เรื่องเหล่านี้จบเฉพาะตอนก็พอ เด็กจะติดตามความสามารถของตัวละครเท่านั้น

6. ความรู้สึกสะเทือนใจ เช่น รัก เกลียด โกรธ ซึ่งผู้แต่งนิทานเขียนไว้ทำให้นิทานน่าฟังยิ่งขึ้นคนที่ฟังนิทานก็เช่นเดียวกับคนอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์ ไม่ชอบเรื่องที่จืด ๆ นิทานที่เล่าควรมีตอนที่ตื่นเต้น เศร้าโศก สอดแทรกลงไปด้วย เช่น นิทานเรื่องไนติงเกล ของแอนเดอร์สัน เจ้าชายผู้มีความสุข ของออสการ์ ไวลด์ เป็นต้น สองเรื่องนี้ตำนานพรรณนาไพเราะมาก

7. เรื่องผี มีมากมายหลายเรื่อง อย่าเลือกเรื่องที่น่ากลัวเกินไป เด็กจะหวาดผวาวัวงวอน อาจเป็นเรื่องในแนวที่คนพบกับผีโดยไม่รู้สึกผิดปกติ พุคคุยโต้ตอบกันได้ ผีที่กลัวผีด้วยตัวเอง ผีน้อยที่น่าเอ็นดูหลอกใครไม่มีใครกลัว เป็นต้น นิทานผีบ้างเรื่อง ถ้าผู้เล่าเก่ง ๆ ค่อย ๆ สร้างบรรยากาศมาเรื่อย ๆ ก็จะทำให้ผู้ฟังตื่นเต้นได้โดยเรื่องไม่ต้องน่ากลัวนัก เช่น เรื่องคอยจนกว่ามาร์ตินจะมา (Wait Till Martin Comes) หรือเรื่องแขนทองคำ เป็นต้น

8. เรื่องเกี่ยวกับเด็กและสัตว์เล็ก ๆ ที่ใช้ไหวพริบความสามารถเอาชนะสัตว์ใหญ่ที่เกรงหรือช่วยป้องกันตัวเองให้พ้นอันตราย ให้อยู่รอดปลอดภัยโดยอาศัยเล่ห์กล ปฏิภาณความสามารถและร่วมมือร่วมใจกันระหว่างเพื่อน ๆ เช่น เรื่องสวิมมี่ (Swimmy) เป็นเรื่องที่ปลาเล็กรวมกันว่ายน้ำทำเป็นรูปปลาใหญ่ออกเที่ยวชมทะเลกว้างใหญ่ได้โดยปราศจากอันตราย เรื่องบีบเดียวตายเจ็ด แพะสามตัว และยักษ์คางยาว เป็นต้น

9. นิทานสุภายิตและนิทานอีสป เลือกลมาเล่าสั้น ๆ โดยไม่ต้องสรุปว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าซึ่งกลายเป็นการเทศนาสั่งสอนไป

10. เรื่องขำขัน เรื่องเกี่ยวกับความน่ารักของสัตว์ ความโง่ของคน ความโลภของคน เช่น เรื่องเจ้าลิงจอร์จผู้ช่างอยากรู้อยากเห็นไปเสียทุกอย่าง เรื่องเกี่ยวกับเจ้าหมีพู (Winnie the Pooh) คนฉลาดแห่งเมืองโกแธม เนยแข็งของสาวผู้ชอบสร้างวิมานในอากาศ เจ้าแมงกะพรุนคือและอีกหลายเรื่อง

11. ตำนาน นิทานพื้นเมือง นิทานที่อธิบายถึงที่มาของสิ่งทั้งหลาย เช่น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม ทำไมจะเข้ไม่มีลิ้น ทำไมเสือตัวจึงบ้าย ทำไมหมาแมวไม่ลูกกัน ทำไมดอกทานตะวันหันหน้าตามดวงอาทิตย์ ทำไมเป็ดจึงร้องก๊าก ๆ และเรื่องพระราชาปู นิทานพื้นเมืองมีลักษณะที่ดำเนินเรื่องตรงไปตรงมาและรวดเร็ว ตัวละครมีความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ส่วนตำนานก็ได้แก่เรื่องเล่าแสดงประวัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เกี่ยวกับวีรบุรุษ ได้แก่ ตำนานเกี่ยวกับพระเจ้าเม็งราย พระร่วง ขุนแผน เจ้าแม่ทิวเกสร ตำนานเกี่ยวกับสถานที่ได้แก่ อ่าวรำพัง เขาตาม่องล่าย

วัดพันธุเชิง เป็นต้น ยูลาลี สไตน์เมทซ์รอสส์ (Eulalie Steinmetz Ross) ผู้เชี่ยวชาญการเล่านิทานได้แนะนำว่า ตำนานหรือนิทานพื้นเมืองนั้นนับว่าง่าย นักเล่านิทานหัดใหม่ควรจะเลือก เพราะมีถ้อยคำสนทนาสั้น ๆ คำเนินเรื่องรวดเร็ว มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ในขณะที่เลือกหา นิยายพื้นเมืองว่าจะเล่าเรื่องใดดี ให้ทดลองอ่านซ้ำ ๆ ออกเสียงด้วยยิ่งดี เพื่อตนเองจะได้รู้ว่าจุดเด่น ๆ ที่ควรเน้นอยู่ที่ใดควรเลือกนิยายพื้นเมืองที่ได้รับการเขียนขึ้นใหม่ หรือเล่าใหม่โดยผู้เขียนที่มีความสามารถ จะใช้ถ้อยคำภาษาในการเล่าเรื่องได้อย่างดี และควรรวมนิยายพื้นเมืองของนานาประเทศไว้ในข่ายพิจารณาคัดเลือก เด็ก 7-10 ขวบ ชอบนิยายประเภทนี้มาก ได้แก่ เรื่องแจ๊คกับต้นถั่ว เล่าใหม่ของพระราชา เจ้าหญิงนิทรา เจ้าหญิงกับแมล็ดถั่ว นิยายเกี่ยวกับนางฟ้าและเทพดา ต่างๆ สามารถนำมาใช้เล่าได้ดีให้เด็กกลุ่มนี้ฟัง

12. เทพนิยายและเทพปกรณัม ทั้งเทพนิยายกรีก เทพนิยายชนชาติแถบสวีเดน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ นิทานเวตาลของอินเดีย มีเรื่องผจญภัยตื่นเต้นเร้าใจ เด็ก 10 ขวบขึ้นไป นอกจากชอบนิทาน พื้นเมืองแล้วยังชอบเทพนิยายเหล่านี้มาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับตัวละครคนเด่น ๆ ที่รู้จักดี เช่น เฮอคิวลีส เจสันและขนแกะทองคำ กามเทพกับไซมิ ยมเทพ สุรียเทพ เป็นต้น

เรื่องที่ไม่ควรเลือกมาเล่า คือเรื่องที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งใน 4 ประการ ต่อไปนี้ ก) เรื่องที่ดำเนินเรื่องอืดอาด ยืดยาว วกวน มีรายละเอียดปลีกย่อยมาก ข) เรื่องที่มีการเทศนาสั่งสอนมากเกินไป ค) เรื่องที่สยดสยองของพองขน หม่ากันทำร้ายกัน เรื่องที่กล่าวถึงความทารุณที่เกิดขึ้นหรือก่อขึ้นกับสัตว์เลี้ยงกับเด็ก ง) เรื่องที่เนื้อหาไม่เหมาะสมที่จะเล่าในที่ชุมชน เพราะอาจทำให้เกิดความขยะแขยง เรื่องที่ไม่สุภาพ เช่น เรื่องศรีธนญชัย บางตอน

พรจันทร จันทวิมล (2529:104 อ้างใน รัญจวน ประโมจนิย์ 2544 : 11) มีหลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก มีดังนี้

1. เป็นเรื่องง่ายๆ แต่สมบูรณ์เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง
2. มีการเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อยมีลักษณะเด่นที่จำง่าย เด็กอาจสมมุติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี
5. ใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ การกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่าย และรวดเร็วสร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง
6. สร้างความรู้สึกความพอใจให้กับผู้ฟัง
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กเช่น ครอบครัว สัตว์เลี้ยง หรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการได้
8. ความยาวของเรื่องไม่เกิน 15 นาที

ดังนั้นการเลือกนิทานให้กับเด็กจึงควร เป็นเรื่องสั้นๆเนื้อเรื่องควรสอดแทรก คุณธรรม ใฝ่ใจ และเป็นสิ่งใกล้ตัวเด็กเด็กสามารถจินตนาการถึงได้จุดสำคัญของเรื่องเพียงจุดเดียว ไม่ซับซ้อน มีบทสนทนา มาก แต่ใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ การกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัส มีการ เคลื่อนไหวของตัวละครอยู่เสมอ และตัวละครไม่มากเกินไป

3.5 วิธีสอนโดยใช้นิทาน

นักวิชาการได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการใช้นิทานในการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 190) ได้กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้นิทานว่าควรเริ่มด้วยการ สร้างความสนใจให้แก่เด็กก่อน ใช้เวลาให้เหมาะสม ควรมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ความยาว ของเรื่องไม่ยาวเกินไปจนทำให้เกิดความสับสน เน้นความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน ควรเน้นตัว ละครสำคัญของเรื่องมากกว่าตัวประกอบ ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก สรุปการใช้นิทานโดย เรียกจุดสนใจของนักเรียน อาจใช้คำพังเพย คำคม สุภาษิตต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษของการ กระทำตามท้องเรื่อง และเน้นการนำข้อคิดไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

วิภาวรรณ ไกรคุ้ม (2550 : 26-29)กล่าวว่า การใช้นิทานในการสอนอ่านจับใจความ ไม่ว่าจะ เป็นนิทานไทย นิทานต่างประเทศ นิทานพื้นเมือง ตำนาน เรื่องเล่า เป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอยู่ แล้ว ครูเลือกมาเป็นเรื่องสั้น ตัดตอนที่สนุกสนานมาเป็นเพียงบางตอนเพื่อนำมาใช้ในการอ่าน เมื่อได้ข้อความการอ่านจากวิธีการต่างๆแล้ว ครูก็สร้างกิจกรรมการอ่านเพื่อวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ เช่น

1. ตั้งคำถามแบบเลือกตอบ ซักถามได้ตั้งแต่ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ต้องเหมาะกับวัยและความสามารถของผู้เรียน
2. การตั้งคำถามปลายเปิด ให้เขียนตอบ ซึ่งใช้ได้ในช่วงชั้นที่ 1 และ 2
3. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากการอ่าน
4. การสร้างแผนผังความคิดจากการอ่าน
5. การวาดภาพประกอบเรื่องที่อ่าน
6. การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
7. การเขียนเรื่องต่อจากการอ่าน การสรุปความคิด หรือ ข้อคิด

ลอเรน เบอร์โรช (Loren Boroach, 1972 อ้างถึงใน อัจจง ชุมสาย ณ อยุธยา และ คณะ 2540 : 30 – 78) กล่าวเสนอแนะวิธีการสอนโดยการใช้บทนิทานว่า ต้องพิจารณาให้รอบคอบว่า นิทานมีความเหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก มีเนื้อเรื่องง่ายๆ แต่น่าสนใจ มีการติดตาม ผล ครูควรตั้งคำถามและร่วมกันอภิปรายความหมายที่แฝงในนิทาน และอาจให้เด็กแสดงบทบาท

สมมติ วาดภาพจากเรื่องราว ระบายสีจากเรื่องราว วิเคราะห์นิสัยของตัวละครและลำดับเหตุการณ์
 ในนิทาน

บันลือ พุกกะวัน (2545: 149) ได้กล่าวถึงวิธีสอนอ่านโดยใช้นิทานว่าให้
 นักเรียนอ่านคร่าวๆ เพื่อสำรวจคำง่ายคำยากและทำความเข้าใจความหมาย ให้นักเรียนเล่นเกมเชอ
 ถามฉันทตอบจากเนื้อเรื่องในนิทาน ให้นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามและเป็นผู้ตอบคำถาม ให้นักเรียนสรุป
 ความรู้ที่ได้ ออกมาอภิปราย

จินตนา ไบกาซูยี (2535: 2) ได้กล่าวว่า ครูสามารถใช้นิทานนำเข้าสู่บทเรียน
 เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและความสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น

วราภรณ์ รักวินิจ (2548: 83 อ้างใน สาริกา รถทอง 2548: 23) กล่าวว่า นิทาน
 เป็นสื่อของการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539 : 98) การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทาน
 ว่าเป็นกระบวนการที่พัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้สูงขึ้น สามารถสรุปแนวปฏิบัติได้ดังนี้

1. ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวมาก กิจกรรมที่ตามมาควรต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์
 และเนื้อในวิชาภาษาไทยที่นักเรียนพึงได้รับการเตรียมตัวเพื่อเล่านิทาน ควรปฏิบัติดังนี้

- 1.1 เลือกเรื่องให้ตรงกับความสนใจตามวัยของผู้เรียน
- 1.2 เลือกเรื่องให้มีความสั้นยาวเหมาะสมกับสมาธิในการฟังของนักเรียน
- 1.3 อ่านเรื่องก่อน 2 – 3 ครั้ง
- 1.4 ศึกษาที่มาของเรื่อง
- 1.5 สร้างจินตนาการในเหตุการณ์ของเรื่องที่จะเล่าให้นักเรียนฟัง
- 1.6 ปิดหนังสือแล้วลองเล่าโดยใช้น้ำเสียงและความรู้สึก
- 1.7 บันทึกข้อคิดและคติสอนใจ

2. การเชื่อมโยงทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนให้สัมพันธ์กัน จะช่วยใ้
 นักเรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับการฟังนิทาน ได้แก่

- 2.1 การฝึกอ่านและสะกดคำใหม่
- 2.2 การอ่านเรื่องที่ฟังหรือเรื่องที่มีเค้าโครงเรื่องคล้ายกับเรื่องที่ฟังจากการเล่า
 ของครู
- 2.3 ฝึกแสดงความคิดเห็น
- 2.4 ฝึกตอบคำถาม
- 2.5 ฝึกคิดคำยาก
- 2.6 ฝึกแต่งประโยค

2.7 ฝึกเขียนเหตุการณ์ประทับใจ

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานต้องเริ่มที่การตัดสินใจว่าจะใช้นิทานเพื่อจุดประสงค์ใดจากนั้นจึงเลือกนิทานให้เหมาะสม แล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บูรณาการกับทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สิ่งสำคัญที่จะให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จคือการเตรียมความพร้อมของผู้สอนนั่นเอง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักการและทฤษฎี

4.1 แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 2 - 16) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีสคีมา (Schema Theory) ใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบการสอนอ่านจับใจความ ทฤษฎีสคีมาเกี่ยวข้องกับกระบวนการเข้าใจเพื่อการจับใจความสารที่ได้รับจากการฟังและการอ่าน ส่วนการจับใจความเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่มีความคล่องแคล่วในการแปลสารในเรื่องที่ได้ยินได้อ่านการนำทฤษฎีสคีมาไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1 ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของคำถามและกิจกรรม
1.2 ตั้งคำถามเกี่ยวกับความรู้เดิม
1.3 ให้ผู้เรียนอ่านบทเรียนเพื่อตอบคำถามค้นหาประเด็นสำคัญของเรื่องโดยใช้การคิดที่เป็นระบบควบคู่ไปด้วย

2. ทฤษฎีปฏิบัติการเกี่ยวกับหนังสือเรียน มีหลักปฏิบัติตามทฤษฎีย่อยดังนี้

2.1 การปฏิบัติการจากบน - ล่าง (Top-Down Processing)

ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนอ่านจากบนไปล่าง ด้วยการอ่านจับใจความเนื้อหาให้เข้าใจก่อนแล้วจึงศึกษาความหมายของคำศัพท์ในภายหลัง ในการใช้ทฤษฎีนี้จะยึดหลักดังนี้

1) เนื้อหาในบทเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง บุคคลทั่วไปสามารถอ่านเข้าใจ มีคำยากในบทเรียนที่อ่านไม่เกินร้อยละ 20 มีคำที่มีความหมายเป็นนัยน้อยมาก

2) เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป

3) ใช้วิธีอ่านปกติไม่จำเป็นต้องอ่านทุกถ้อยคำ

4) ใช้ร่วมกับทักษะอื่น ๆ ไม่ใช่เฉพาะการอ่านแต่เพียงอย่างเดียวใช้

ร่วมกับการอภิปรายการฟังและการเขียน

2.2 การปฏิบัติการล่าง-บน (Bottom-Up Processing) ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนอ่านจากล่างไปบนด้วยการอ่านสำรวจคำยากหรือเป็นคำศัพท์แล้วค้นหาความหมายของแต่ละคำจนเข้าใจถูกต้องแล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญในการใช้ทฤษฎีนี้จะยึดหลักดังนี้

- 1) เนื้อหาในบทเรียนมีความยากประกอบด้วยศัพท์ทางวิชาการร้อยละ 40-50 มีการใช้คำที่มีความหมายเป็นนัยซึ่งผู้อ่านต้องใช้การตีความและแปลความ
- 2) เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้ในเฉพาะวิชา มีคำศัพท์เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการเฉพาะสาขา
- 3) ใช้วิธีอ่านละเอียดเพื่อเข้าใจความหมายในการตรงและทางนัย
- 4) ใช้การอ่านควบคู่กับการอภิปรายเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง
- 5) ใช้การอ่านควบคู่กับการเขียนเพื่อเป็นการเขียนสรุปความและเขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเหตุผล

3. การปฏิบัติการปฏิสัมพันธ์ (Interactive Processing)

การปฏิบัติการปฏิสัมพันธ์เกิดจากการนำทฤษฎีการปฏิบัติการบน-ล่าง และล่าง-บน มาบูรณาการใช้ร่วมกัน โดยอ่านเนื้อหาในบทเรียนพร้อมทั้งค้นหาความหมายของคำยากหลักในการดำเนินงานมีดังนี้

- 1) เนื้อหาในบทเรียนมีคำศัพท์ปะปนบ้างประมาณร้อยละ 30-40 เนื้อหาไม่ยากจนเกินไป แต่ไม่ง่ายพอที่ใช้การปฏิบัติการบน-ล่างในการอ่าน
- 2) ใช้วิธีอ่านละเอียดเพื่อเข้าใจเนื้อเรื่องและเพื่อสังเกตคำที่มีความหมายเป็นนัย
- 3) อ่านละเอียดควบคู่กับการหาความหมายของคำยาก
- 4) ใช้การอ่านบูรณาการกับทักษะอื่น ๆ ได้แก่ ฟัง พูด เขียน และดู

กล่าวได้ว่าทฤษฎีการอ่านสามารถนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีได้แก่การเลือกเนื้อหาของเรื่องที่มีความความยากง่ายเหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียนการจัดกิจกรรมหลังการอ่านได้แก่ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การศึกษาความหมายของคำศัพท์ การฝึกจับประเด็นสำคัญของเรื่อง การให้อ่านละเอียดเพื่อเข้าใจความหมายโดยตรงและโดยนัย การสอบถามความรู้เดิมและการบูรณาการกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียน

4.2 แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สามารถใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สullivan มั่นเศรษฐวิทย์ (2542: 97) สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike) เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนอง เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการสร้างสัมพันธ์หรือพันธะ (Bond) ใช้ขั้นแรกเรียนรู้โดยการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ขึ้นต่อไปได้กระทำบ่อย ๆ เกิดปฏิกิริยาตอบสนองอันก่อให้เกิดความพอใจ (Law of Effect) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนพร้อม (Law of Readiness) หลักสำคัญคือ การให้รางวัล ทฤษฎีนี้มีกฎการเรียนรู้ คือ

1.1 กฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) ผู้เรียนสนุกสนานกับงานของตนเองหรือกิจกรรมมีความหมายคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ทำแล้วสำเร็จผล มีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ให้คำชมเชยและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ

1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ความรู้ด้วยการกระทำซ้ำ ๆ อย่างเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมาย รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาแทนการท่องจำ ควรนำการอภิปรายมาใช้ เช่น การทำงานกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และสามารถฝึกหัดวิเคราะห์แปลความมากขึ้น

1.3 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ต้องพร้อมทั้งวุฒิภาวะพื้นฐานจิตใจ ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ควรจัดจากง่ายไปหายาก และมีความต่อเนื่อง

2. ทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner) เน้นที่ปฏิกิริยาตอบสนองด้วยความสมัครใจ และสิ่งเร้าที่กระทำให้ปฏิกิริยาตอบสนองคือตัวเสริมแรง สนับสนุนให้ใช้เครื่องช่วยสอนให้ ความสำคัญของการเสริมแรงและควรทำอย่างสม่ำเสมอ จัดสิ่งเร้าให้กับผู้เรียนจนผู้เรียนค้นพบเองในขั้นสุดท้าย

3. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ (Classical Conditioning Learning หรือ Pavlovian Conditioning) ซึ่งการเรียนรู้ชนิดนี้จะมีลักษณะการเกิดเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีต้องลงมือกระทำ
- 2) ผู้เรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง โดยที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นได้ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex Action) กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ หรือเกิดขึ้นเองโดยไม่มีการเรียนรู้

เช่น สุนัขเมื่อเห็นอาหารแล้วน้ำลายจะหลั่งออกมา หรือขาของคนเราจะกระตุกเมื่อถูกเคาะบริเวณหัวเข่า หรือเด็กจะตกใจร้องไห้เมื่อได้ยินเสียงดัง

3) การเรียนรู้เกิดขึ้นเพราะความใกล้ชิด (Contiguity) และการฝึกหัด (Practice) โดยการนำสิ่งเร้าที่เป็นกลาง (Neutral) คือสิ่งเร้านั้นไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองได้มาเป็นสิ่งเร้าที่ต้องวางเงื่อนไข (Conditioned Stimulus) โดยนำมาจับคู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ในขั้นนี้ถือว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นและเป็นการเรียนรู้ชนิดที่ต้องวางเงื่อนไข (Conditioning Learning) เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ โดยการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟนี้ จะเกิดขึ้นได้เพราะความใกล้ชิด (Contiguity) ระหว่างสิ่งเร้า 2 สิ่ง และการฝึกหัด (Practice) นั้นมีสิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ พาฟลอฟ (Pavlov) มิได้ถือว่สิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไข (Unconditioned Stimulus) คือผงเนือนั้นจะเป็นรางวัลต่อการหลั่งน้ำลายของสุนัข แต่เขาก็ถือว่าผงเนื้อเป็นสิ่งเร้าเสริมแรง (Reinforcing Stimulus) เพราะมันสามารถทำให้สุนัขหลั่งน้ำลายได้มากขึ้น ภายหลังจากที่สุนัขได้ยินเสียงกระดิ่งและได้รับผงเนื้อในทันที ดังนั้นผงเนื้อจึงเป็นตัวเสริมแรง (Reinforcer) ให้สุนัขเกิดการเรียนรู้ขึ้น คือ การหลั่งน้ำลายออกมา

4) การเรียนรู้จากง่ายไปหายากของกาเย่ (Gagne) เชื่อว่า ความรู้ในระดับที่สูงกว่าจะต้องอาศัยความรู้ในระดับที่ต่ำกว่าเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนครูจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหาของบทเรียนที่จะต้องจัดให้ เป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก ลำดับขั้นการเรียนรู้ของกาเย่

5) การเรียนรู้โดยอาศัยสัญญาณ (Sign Learning) เป็นการเรียนรู้ชนิดที่ง่ายที่สุดและอยู่ในระดับต่ำที่สุด เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่ต้องลงมือกระทำและเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถบังคับพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ให้เกิดขึ้นได้

6) การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงสิ่งเร้า-การตอบสนอง (Stimulus – Response Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า-การตอบสนอง แต่มีระดับสูงกว่าการเรียนรู้ชนิดแรก เพราะผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมได้ โดยเป็นไปอย่างตั้งใจและรู้ตัว พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกมา เนื่องจากได้รับแรงเสริม (reinforcement) และมีการกระทำซ้ำบ่อยๆ (repetition) ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Learning)

7) การเรียนรู้แบบลูกโซ่ (Chaining) เป็นการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกล้ามเนื้อ (motor skill) ซึ่งการเรียนรู้ขั้นนี้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า - การตอบสนองติดต่อกันไปเป็นลูกโซ่ กล่าวคือ ปฏิกริยาต่อสิ่งเร้าอันที่หนึ่งเกิดขึ้น จะไปเป็นสิ่งเร้าของปฏิกริยาตอบสนองอันที่สอง ปฏิกริยาตอบสนองอันที่สองจะไปเป็นสิ่งเร้าให้แก่ปฏิกริยาตอบสนองอันต่อ ๆ ไปใน

แบบลูกโซ่ การเรียนรู้ในลักษณะนี้จึงเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ หรือการเคลื่อนไหว เช่น การพิมพ์ดีด การขับรถ การว่ายน้ำ เป็นต้น

8. การเรียนรู้ภาษาโดยอาศัยการเชื่อมโยง (Verbal Association) เป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะคล้ายกันกับการเรียนรู้ทักษะในขั้นที่ 3 แต่ใช้ภาษาเป็นตัวเชื่อมโยง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ ลักษณะและประเภทของคำต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน โดยอาศัยการเชื่อมโยงคำที่รู้แล้วกับคำใหม่ออกเสียงคล้ายกัน หรือมีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น เด็กกล่าวคำว่า พ่อแม่ หรือ ตุ๊กตา เป็นต้น

ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า การเรียนรู้ในขั้นที่ 2 เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 แต่การเรียนรู้ในขั้นที่ 3 มิใช่ว่าจะเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในขั้นที่ 4 เสมอไป

9. การเรียนรู้จำแนกความแตกต่าง (Discrimination Learning) เป็นการเรียนรู้ชนิดของการจำแนกแยกแยะ โดยที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งของประเภทเดียวกัน โดยอาศัยความจำ หรือการสังเกตการเรียนรู้ในขั้นนี้ อาจเป็นการจำแนกความแตกต่างด้านทักษะ (motordiscrimination learning) หรือด้านภาษา (verbal discrimination learning) ก็ได้ เช่น การที่เด็กสามารถหยิบกระดุมสีต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามที่กำหนดให้หรือเมื่อเราพูดคำว่า มด เด็กจะสามารถรู้ได้ทันทีว่ามดมีหลายชนิด เช่น มดแดง มดดำ มดคันไฟ เป็นต้น

10. การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นลักษณะร่วมหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรมก็ได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งของหรือเหตุการณ์นั้นออกมาในลักษณะเป็นกลุ่ม เช่น เมื่อพูดคำว่า รถยนต์ เด็กจะนึกถึงวัตถุที่มีล้อวิ่งได้อยู่บนถนน ส่วนจะวิ่งเร็วหรือช้า หลังคาเปิดประทุนได้หรือไม่ เด็กยังไม่คำนึงถึง เด็ก

จะคำนึงถึงลักษณะร่วมกัน หรือลักษณะที่เหมือนกันเป็นหลัก ซึ่งการที่เด็กจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดได้เร็วหรือไม่ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการเรียนรู้ขั้นที่ 4 คือการเรียนรู้ภาษา

11. การเรียนรู้หลักการ (Principle Learning) เป็นการเรียนรู้ที่สูงกว่าขั้นการเรียนรู้ความคิดรวบยอด เป็นการเรียนรู้โดยการนำความคิดรวบยอดสองความคิดรวบยอดหรือมากกว่านั้นมาโยงกัน แล้วสรุปหรือตั้งเป็นกฎเกณฑ์ เช่น โลหะเมื่อได้รับความร้อนขยายตัว หรือนักเรียนจะเรียนดีได้ต้องขยัน เป็นต้น

12. การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem Solving Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องอาศัยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้มาแล้ว โดยนำกฎเกณฑ์เหล่านั้นมารวมเข้าด้วยกันแล้วนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้สามารถกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน กล่าวคืออาจใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาแก้ปัญหา หรือใช้วิธีการลองผิดลองถูก หรือใช้วิธีการ

หยั่งเห็น (Insight) โดยการพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในภาพรวมทั้งหมดให้รอบคอบ พยายามหาความสัมพันธ์ของส่วนย่อยต่าง ๆ ที่มารวมกัน เพื่อจะได้มองเห็นช่องทางในการแก้ไข ปัญหาได้ทะลุปรุโปร่ง ซึ่งกาเย่ (Gagne) ถือว่าวิธีการแก้ปัญหาคือวิธีการหยั่งเห็น (Insight) ดังกล่าวเป็นวิธีการเรียนรู้ระดับสูงสุดของมนุษย์ เพราะผู้เรียนจะต้องนำเอากฎเกณฑ์หลายอย่างเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา

หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถนำมาเป็นแนวทางในการออก จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้ดังนี้

1. การใช้กฎแห่งการฝึกหัด คือให้นักเรียนได้ฝึกทำกิจกรรมซ้ำๆเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน
2. กฎแห่งความพร้อม ผู้สอนต้องคอยสังเกตพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้ถูกต้อง
3. กฎแห่งความพอใจ คือให้นักเรียนมีความพร้อมและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน
4. การวางเงื่อนไข การตอบสนองต่อสิ่งเร้า และการเสริมแรงใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่นการให้รางวัล คำชมเชย
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ละออ คันธวงศ์ (2551) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ด้วยนิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของ กิจกรรมพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้านมีประสิทธิภาพ 84.23/81.66 และ ผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังใช้กิจกรรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้กิจกรรม พัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้านรวมทั้งนักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการอ่าน เพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้านภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 35 คน พบว่านักเรียนที่เรียนโดย

การใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทธิ เหลืองอรุณ (2550) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านนิทานพื้นบ้าน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านมีความสามารถในการอ่านจับใจความไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านมีเจตคติในการอ่านจับใจความไม่แตกต่างกัน

นภา คำลือ (2547) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 44 คน นิทานที่ใช้เป็นนิทานชาดกและนิทานพื้นบ้าน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) ศึกษาผลของการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อนิทานพื้นบ้านหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01

อรทัย ชีตารักษ์ (2546) ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยในระดับก่อนข้างดีและ 4) นักเรียนที่เรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนภาษาไทยในระดับก่อนข้างดี

5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพัฒนาการอ่านในต่างประเทศ มีดังนี้
 กัทธี Guthrie (1997 อ้างใน นิหัทธัง เจชยามา 2554: 38) ได้ศึกษาการนันทานพื้นเมืองของรัฐเคนตักกี (Kentucky) สหรัฐอเมริกา มาใช้เป็นแหล่งความรู้ในการจัดโปรแกรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐเคนตักกี กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายในรัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 30 คน จากหัวหน้าหมวดทั้ง 152 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ร้อยละ 40 เสนอให้ใช้นิทานพื้นเมืองในการจัดโปรแกรมการสอนและร้อยละ 60 เห็นว่านิทานพื้นเมืองเป็นสิ่งที่มีความ

บอสมา (Bosma อ้างใน อรทัย ชิตารักษ์ (2546: 37) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงทดลองเพื่อกำหนดความเป็นไปได้ของการใช้นิทานพื้นเมือง เพื่อสอบอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา ของมลรัฐมิชิแกน (Michigan) ประเทศสหรัฐอเมริกา” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 99 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มทดลองมีความก้าวหน้าในการอ่านหลังการใช้นิทานพื้นเมือง นอกจากนี้ยังพบว่านิทานพื้นเมืองสามารถทำให้นักเรียนสนใจวรรณกรรมมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีความสนใจอยู่ตลอดเวลาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าการใช้นิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนในระดับระดับประถมศึกษา และระดับชั้นอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าการใช้นิทานพื้นบ้านสามารถที่จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งยังได้เรียนรู้ หลักธรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ส่งเสริมจินตนาการ ส่งผลให้ทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนดีขึ้นและยังเป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนได้อีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานีซึ่งจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 เครื่องที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อ จำนวน 15 แผน ใช้เวลา 15 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนาน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษานิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีจากวรรณกรรมพื้นบ้าน และหนังสือจดหมายเหตุ ที่มีผู้รวบรวมและแปลจากภาษาถิ่นเป็นภาษาไทยแล้วโดยศึกษานิทานทั้งหมด 9 ประเภท จำนวน 50 เรื่อง

3.1.2 ผู้วิจัยคัดเลือกนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีโดยการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนซึ่ง เป็นเรื่องสั้นๆ เนื้อเรื่องสอดแทรกคุณธรรม ง่ายๆ เป็นสิ่งใกล้ตัวเด็ก เด็กสามารถจินตนาการถึงได้จุดสำคัญของเรื่องเพียงจุดเดียว ไม่ซับซ้อน มีบทสนทนา และใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ การกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัส มีการเคลื่อนไหวของตัวละครอยู่เสมอ และตัวละครไม่มากเกินไป ได้จำนวน 15 เรื่อง ดังต่อไปนี้

- 1) เรื่องกระจงกับหอยโข่ง
- 2) เรื่องสามสหาย
- 3) เรื่องกระจงกับนาก
- 4) เรื่องนกยาง
- 5) เรื่องธรรมชาติของสัตว์
- 6) เรื่องคนหาของป่า
- 7) เรื่องงูบูละ
- 8) เรื่องหัวหอม-หัวกระเทียม
- 9) เรื่องควายกับจระเข้
- 10) เรื่องเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- 11) เรื่องหาเขย
- 12) เรื่องซ้างกับแม่เสือ
- 13) เรื่องชายผู้ถูกเหยียดหยาม
- 14) เรื่องฮาแวจือรีติก
- 15) เรื่องนกเขาสีขาว

3.1.3 นำนิทานที่คัดเลือกไว้มาเรียบเรียงภาษา และเนื้อหาบางส่วนให้ เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อเรื่องและเหมาะสมกับวัย ผู้เรียน อายุระหว่าง 6-7 ปี

3.1.4 นำนิทานทั้งหมดที่คัดเลือกไว้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence – IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงและความสอดคล้องของนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีในการนำไปใช้สอนอ่านจับใจความโดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าสอดคล้อง
- 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
- 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ในงานวิจัยเรื่องนี้ได้ค่า IOC = 1

3.1.4 นำนิทานมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการใช้คำและประโยค ให้ถูกต้องเหมาะสม

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อ

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นอกจากนี้ยังศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง 2555) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษารอบแนวคิด ความยากง่ายของเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้วนำมากำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2.2 ศึกษาเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับแนวการอ่านจับใจความ ขั้นตอนจุดมุ่งหมายวิธีสอนการอ่านจับใจความเพื่อนำไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารทางวิชาการต่างๆ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและจัดทำกรอบแผนการเรียนรู้ซึ่งในแต่ละแผนประกอบด้วย

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อประกอบด้วย

รายละเอียดดังนี้

4.1 ชั้นก่อนอ่าน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรากฏอยู่ใน ชั้นนำซึ่งเป็น กิจกรรมใช้กระตุ้นความสนใจ การเชื่อมโยงความระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่และเป็นการ ตำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเช่น การร้องเพลง การสนทนา เล่นปริศนาคำทาย เป็นต้น

4.2 ชั้นระหว่างอ่าน ได้แก่กิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในชั้นสอน โดยครูให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานพื้นบ้านมุสลิมปิดตานี้ด้วยการปฏิบัติดังนี้

1) อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อะไร กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน กับใคร ผลเป็นอย่างไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง

2) อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกต ความหมายของคำศัพท์ พิเศษ โดยครูต้องช่วยอธิบายความหมายของคำยาก

3) อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอน ให้ถูกต้องทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

4.3 ชั้นหลังการอ่าน ได้แก่กิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในชั้นสอนและชั้นสรุป ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ชั้นสอน

1) กิจกรรมเมื่อนักเรียนอ่านนิทานจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้ง คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนอ่านเช่นในเรื่องนี้มีตัวละครที่ตัวใครบ้าง

2) ให้นักเรียนฝึกทำงานกลุ่มเช่น แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตามบัตรคำสั่งดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่านสำหรับถามเพื่อนในห้อง

กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อตัวละครในเรื่อง

กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน

กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของตัวละคร

3) ให้นักเรียนนำเสนอแผนชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิดเพื่อเปรียบเทียบและ อภิปรายร่วมกันหน้าชั้นเรียน

ชั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือการเขียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จแล้วนำผลงานไปติดไว้ ที่ผนังห้องและให้นักเรียนวาดภาพประกอบ

2) กิจกรรมตั้งคำถามกับนักเรียน

3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

3.2.4 ดำเนินการสร้างแผนการสอนตามกรอบที่วางไว้

3.2.5 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence – IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีในการนำไปใช้สอนอ่านจับใจความ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	แน่ใจว่าสอดคล้อง
0	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
-1	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ในงานวิจัยนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1

3.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวนาราม จังหวัดปัตตานี โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน จำนวน 3:3 คน ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนความเหมาะสมของเวลาและลำดับขั้นการสอน

3.2.8 ปรับปรุงและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีฉบับสมบูรณ์ จัดพิมพ์ แล้วนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาต่อไป

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่านจับใจความ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นอกจากนี้ยังศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง 2555) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษากรอบแนวคิด ความยากง่ายของเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างข้อสอบ

3.3.2 ศึกษาเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และแนวทางการตั้งคำถามการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบทดสอบ

3.3.3 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และ เนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วดำเนินการสร้างข้อสอบเพื่อใช้วัดก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนาน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด โดยสร้างเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก 2 ชุด จำนวนชุดละ 20 ข้อ

3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขในเรื่องข้อคำถาม และตัวเลือกของแบบทดสอบ

3.3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
0	ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
-1	แน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงจุดประสงค์ข้อนั้น

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC ของแบบทดสอบก่อนเรียนอยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ได้ค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.91 และแบบทดสอบหลังเรียนได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ได้ค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.96

3.3.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวันราม จังหวัดปัตตานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลทดสอบไปหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยนำกระดาษคำตอบที่ได้จากการทดสอบมาตรวจให้คะแนนข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนนข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อให้ 0 คะแนนเมื่อตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มี ค่าความยากง่าย(p)แบบทดสอบก่อนเรียนที่อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.46 และค่าความยากง่าย (p) แบบทดสอบหลังเรียนอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.26 – 0.73 นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.7144 และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 0.7149

3.3.7 นำแบบทดสอบที่ตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ข้อ ไปใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ศึกษาครั้งนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 รูปแบบการทดลอง ใช้รูปแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

$$O_1 \times O_2$$

O_1 แทน การวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง

X แทน การใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี

O_2 แทน การวัดตัวแปรตามหลังการทดลอง

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทดลองจำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม - กันยายน 2556

5. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

5.1 ทดสอบความรู้พื้นฐานความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ใช้เวลา 1 ชั่วโมงแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียน

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเอง แต่ละแผนใช้เวลา 1 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมงได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี จำนวน 28 คน ระหว่างวันที่ 19 กรกฎาคม - 27 กันยายน 2556

5.3 หลังจากทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี กับนักเรียนกลุ่มประชากรครบจำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้นำนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แล้วบันทึกคะแนนไว้เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนสอบก่อนเรียน

5.4 รวบรวมข้อมูล และเรียบเรียงข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อในการเรียน ด้วยการใช้ สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี

ความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย	คะแนน เต็ม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	20	28	9.07	1.6	19.87
หลังเรียน	20	28	16.18	2.7	

*p > .05

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานีในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานีในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อ ส่งผลให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพราะนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีมีการบรรยายถึงสภาพแวดล้อม สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อ ที่เหมือนกับ การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนซึ่งเป็นชาวปัตตานี นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหลือเชื่อ อภินิหาร หรือตลกขบขัน ซึ่งเหมาะกับช่วงวัยของนักเรียน อีกทั้งตัวละครในนิทานที่มีทั้งสัตว์พูดได้ ชื่อตัวละครที่คุ้นหู ความสมเหตุสมผลหรือสุภาพดี ล้วน ความบันเทิงและสอดแทรกคติธรรมไว้เพื่อการอบรมสั่งสอน นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับการสอนอ่านจับใจความซึ่งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายได้แก่

การร่วมกันอ่านเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล หรือจับคู่อ่าน อ่านแล้วให้นักเรียนฝึกหาความหมายคำยากฝึกตั้งคำถามถามกันกับเพื่อนระหว่างกลุ่ม ฝึกให้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำแบบฝึกหัด หรือมอบหมายงานให้นักเรียนช่วยหาคำตอบ และรายละเอียดของเรื่อง ช่วยกันคิดว่าใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร แล้วนำมารายงานหน้าชั้นเรียนเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าพูดกล้าแสดงออก บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ สุทธิ เหลืองอรุณ (2550) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านก่อนและหลังเรียน โดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยที่พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านมีความสามารถในการอ่านจับใจความไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านมีเจตคติในการอ่านจับใจความไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) ศึกษาผลของการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อนิทานพื้นบ้านหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ นภา คำลือ (2547) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 44 คน นิทานที่ใช้เป็นนิทานชาดกและนิทานพื้นบ้านที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ก่อนนำนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีไปใช้ ครูควรอ่าน จดจำเนื้อเรื่องคำพูดของตัวละครศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำภาษาไทยกับภาษาถิ่นก่อนเพื่อความเข้าใจตรงกัน

3.1.2 ครูควรเตรียมสื่อประกอบการสอนให้พร้อมเช่น นิทานที่ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหลังการอ่าน รวมถึงใบงาน และข้อคำถามต่างๆที่จะใช้ถามนักเรียนหลังอ่านจบเรื่อง

3.1.3 เมื่อสอนจบควรมีแบบฝึกหรือกิจกรรมหลังการอ่านนิทานเพื่อประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความทุกครั้ง

3.1.4 ควรนำนิทานไปใช้ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเรื่อง การนำนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีไปใช้พัฒนาทักษะอื่นๆ ได้แก่ การฟังการพูด และ การเขียน

3.2.2 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อในระดับชั้นอื่นๆ

3.2.3 ควรศึกษาเรื่องการอ่านนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีที่มีผลต่อพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) “ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรมวิชาการ (2544) *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ
- _____ (2546) *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2546) *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือกรมวิชาการ
- กานมณี ศักดิ์เจริญ (2546) *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กุสุมา ภูขาว (2548) “ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยเทคนิคแผนที่ผังทางปัญญาของโทนีบูซาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542) “วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดปัตตานี” กรมศิลปากร
- จ่านง ผลแสง (2541) “การสร้างหนังสือเรียนวิชานิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จิตต์ โชติอุทัย (2535) *การสอนฟัง-พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแบบบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่พูดภาษามลายู ยะลา* โรงพิมพ์ห้าแยกการพิมพ์
- จินตนา ไบกาชุย (2534) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____ (2535) *การฝึกทักษะการอ่านและอ่านเร็วในวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย
- จิระประภา บุญนิคย์ และคณะ (2551) *วิธีช่วยให้เด็กรักการอ่าน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น

- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547) *การใช้ภาษาไทย* นครปฐม หนังสือในโครงการตำราและหนังสือ
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร
ศิลปาบรรณาคาร
- ชรินทิพย์ รัชฎญลักษณ์ (2548) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนแบบ
ปกติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การพัฒนาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2546) *หนังสือเรียนภาษาไทย ม.1 เล่ม 1* กรุงเทพมหานคร
อักษรเจริญทัศน์
- _____ (2552) *การอ่านจับใจความ* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- คุณพล ไชยสินธุ์ (2555) “วรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ
วรรณกรรมท้องถิ่น Folk Literature* หน่วยที่ 1 หน้า 4-18 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ทัศนีย์ สุขเมธี (2542) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี
- นภวรรณ เกตุกำจร (2545) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดย
วิธีเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี”
กรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นภา คำบุญลือ (2547) “การชิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำปาง จังหวัดลำปาง” ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นิห์สลัง เจะยามา (2554) “ผลการใช้นิทานพื้นบ้านมุสลิมเป็นบทเรียนเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการ
อ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นุชนาถ เหลาะคูหวี (2537) “การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย (สายวรรณคดี)
- บันลือ พฤกษ์วัน (2545) *แนวการพัฒนาการอ่านเร็วคิดเป็น* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2537) “นิทานพื้นบ้าน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 8 เล่ม
ที่ 1 หน่วยที่ 2* หน้า 56-128 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- _____. (2555) “การสร้างสรรค์และถ่ายทอดวรรณกรรมท้องถิ่น” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น Folk Literature* หน่วยที่ 1 หน้า 1-28 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประทีป วาทิกทินกร (2542) *ลักษณะและการใช้ภาษาไทย* พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2552) *นิทานพื้นบ้านชายแดนใต้* กรุงเทพมหานคร สถาพรบุ๊คส์
- _____. (2555) “วรรณกรรมท้องถิ่นใต้” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น Folk Literature* หน่วยที่ 6 หน้า 6-47 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ผจงวาด พลุแก้ว (2547) *แบบฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- ผกาศรี เย็นบุตร (2542) *ทักษะความรู้ทางภาษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รัฐจวน โมจันย์ (2544) “ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย” *ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน (2555) “หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง) 2555 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551” บัดตานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุดตานี เขต2
- ละออ คันธวงศ์ (2551) “ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต* มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- วรรณิ โสมประยูร (2544) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วิเชียร ณ นคร (2531) “รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุ นครศรีธรรมราช
- วิภาวรรณ ไกรคุ้ม (2550) *รายงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนบ้านชาวกุหลาบ* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต1 ระยอง
- วิเศษ ชาญประโคน (2549) *ภาษาไทย 1* กรุงเทพมหานคร ทริปเพิ้ล
- แวมยุรา เหมือนนิล (2541) *การอ่านจับใจความ* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- _____. (2553) *การอ่านจับใจความ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก

- สาริกา รดทอง (2548) “การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนุกูลวิทยา)” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____. (2548) *การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2549) *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สุทธิ เหลืองอรุณ (2550) “การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่
ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้าน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539) *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนา
พานิช
- _____. (2542) *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____. (2544) *การประเมินผลภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- _____. (2547) “การอ่านพัฒนาความคิด” ใน *เอกสารชุดวิชาการอ่านภาษาไทย (ฉบับ
ปรับปรุง)* หน่วยที่1 หน้า 1-35 นนทบุรี สาขาศิลปะศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____. (2554) “กลวิธีการสอนการอ่านในระดับประถมศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่5 หน้า 5-25 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

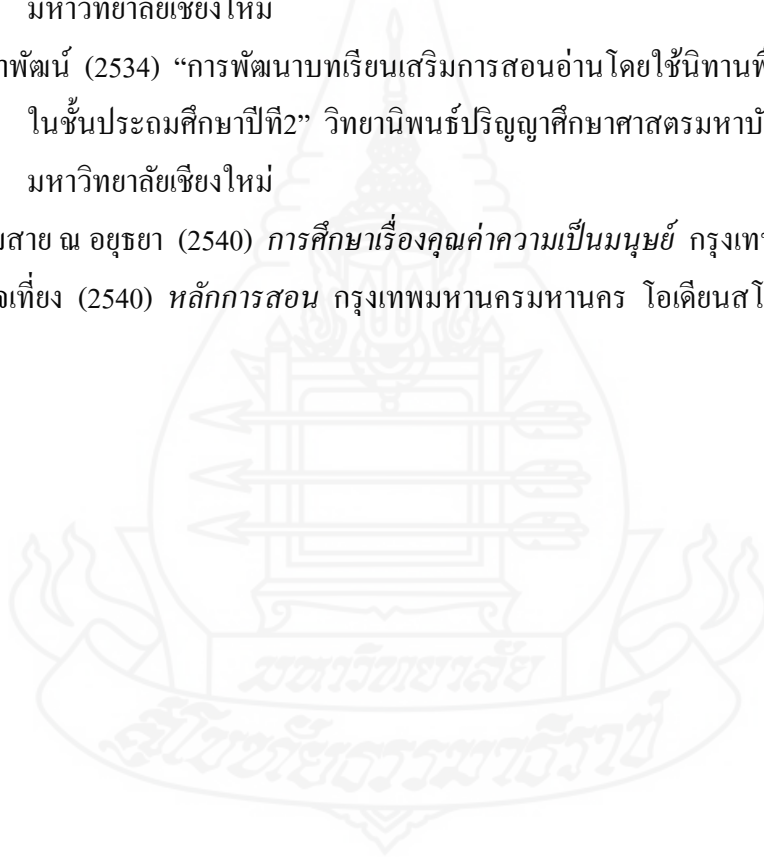
สุพัตรา พร้อมดิษฐ์ (2546) “ผลการใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการกำนังใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุวรรณณี ยะหะกร (2554) “การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา” ใน
ประมวลสาระ ชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 15 หน้า
15-40 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์

อรทัย ชิตารักษ์ (2546) “การใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านและ
การเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง จังหวัด
เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อัญชัน เผ่าพัฒน์ (2534) “การพัฒนาบทเรียนเสริมการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้าน
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2540) การศึกษาเรื่องคุณค่าความเป็นมนุษย์ กรุงเทพมหานคร มูลนิธิ
อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) หลักการสอน กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางกาญจนา จงเดิม

ตำแหน่ง ครูชำนาญพิเศษ

โรงเรียนบ้านนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

2. นางเดือนใจ อินทโกศรี

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา)

3. นางสมศรี ผ่องใส

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

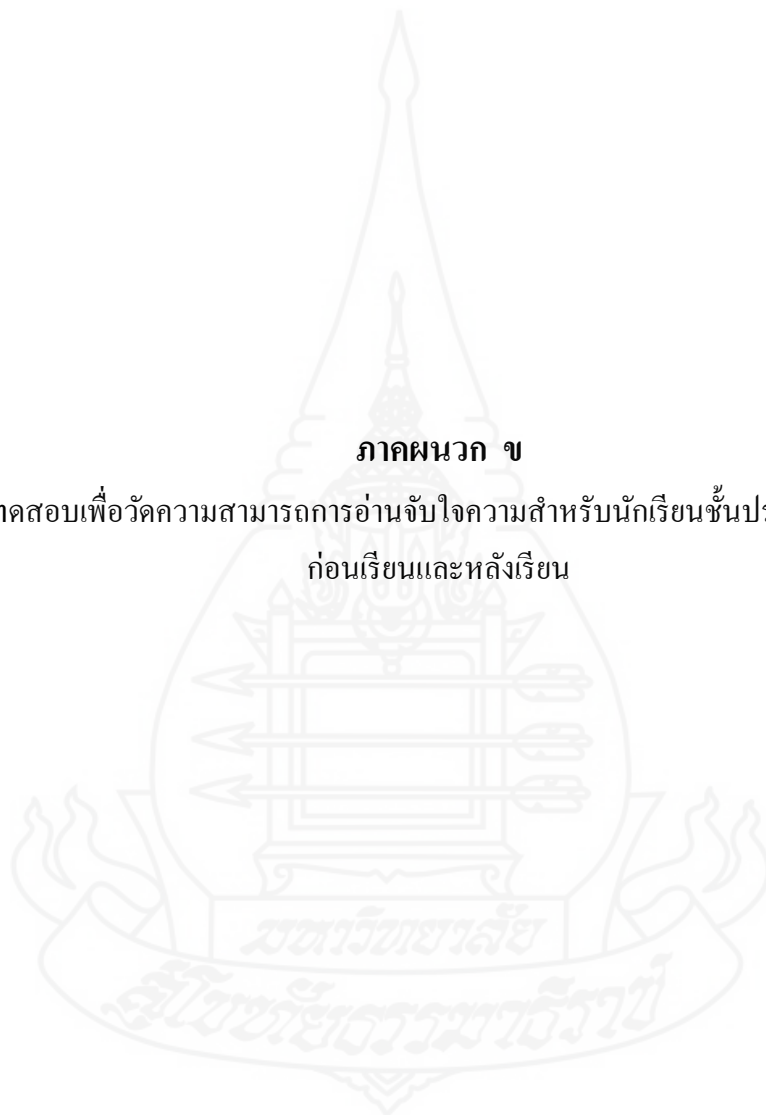
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

วุฒิกการศึกษา ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ก่อนเรียนและหลังเรียน

**แบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
2. วิธีตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ โดยให้ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือก
3. การให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. เวลาในการทำข้อสอบ 60 นาที

แบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

คำสั่งจงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
จงอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-6

นิทานเรื่องตำนานการเล่นหมากรุก

พระราชาชอบเสวยตับพะพะมาก วันหนึ่งคนครัวทำตับพะพะหลุดมือหายไปในตำรา คนครัวกลัวว่าตนเองจะต้องโทษ จึงฆ่าชายชราแล้วนำตับไปทำอาหารให้พระราชาชอบ พระราชารู้สึกแปลกใจว่าทำไมตับพะพะวันนี้ร่อยกว่าทุกวัน

วันต่อมาเมื่อพระราชารู้สึกเสวยตับพะพะจริงๆก็รู้สึกว่ามันร่อย คนครัวก็เล่าความจริงให้ฟัง พระราชาก็สั่งให้ฆ่าชายชราเอาตับมาทำอาหารจนหมดเมืองเหลือชายชราที่เป็นที่ปรึกษาของพระราชาก็เป็นคนสุดท้าย

ชายชราจึงคิดการเล่นจาโตขึ้น (หมากรุก) เล่นไปเล่นมาพระราชาก็แพ้ ชายชราบอกว่าหมากรุกทั้งสองฝ่ายบนกระดานเปรียบเหมือนเมืองสองเมือง ทางนี้คือเมืองของข้าพเจ้าทางโน้นเป็นเมืองของพระองค์ ขณะนี้คนของพระองค์ถูกฆ่ากินหมดแล้ว หากฝ่ายโน้นบุกมายึดเมืองจะทำอย่างไรพระราชาก็ได้คิดว่าตนเองทำผิดไปแล้ว

1. ข้อใดคือคำถามสำคัญของเรื่องนี้
 - ก. ต้นเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องนี้เป็นใคร
 - ข. ที่ปรึกษาพระราชาท่าอะไร
 - ค. ชายชราเล่นอะไร

2. คนครว้นำสิ่งใดมาทำอาหารให้พระราชาทนดับแพะ
 - ก. ดับบัว
 - ข. ดับทหาร
 - ค. ดับชายชรา

3. นิทานเรื่องนี้มีใจความสำคัญอย่างไร
 - ก. ชายชราควรทำตามคำสั่ง
 - ข. พระราชาควรคิดก่อนทำ
 - ค. ควรมีน้ำใจต่อกัน

4. ชายชราที่ปรึกษาเตือนสติพระราชาด้วยสิ่งใด
 - ก. การสอนสุภาษิต
 - ข. การเล่นหมากรุก
 - ค. การเล่นหมากล้อม

5. นักเรียนคิดว่าในเรื่องนี้คนที่ทำความผิดคือใคร
 - ข. คนครว
 - ค. ชายชรา

6. หากคนครวไม่ทำให้ดับแพะหลุดมือหายไปเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร
 - ก. คนชราเมืองนี้ไม่ถูกฆ่า
 - ข. พระราชาได้กินดับชายชรา
 - ค. ทหารไม่ต้องไปรบ

จงอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 7-12

นิทานเรื่อง มหาเศรษฐี

เจ้แวกกับเจ้เมะแต่งงานกัน ทั้งสองไม่มีอะไรติดตัวเลยนอกจากผ้าถุงหนึ่งผืนกับผ้าขาวม้าอีก หนึ่งผืนเท่านั้น สองสามีภรรยาได้ช่วยกันทำมาหากินเก็บเล็กผสมน้อยทุกๆวัน ทั้งสองทำงานอย่างไม่ย่อท้อจนกระทั่งเขามีฐานะดีขึ้น ผู้เป็นพ่อ แม่ ของทั้งสองฝ่ายเห็นความพยายาม ความขยัน ขันแข็งของลูกทั้งสอง จึงมอบทรัพย์สมบัติทั้งหมดให้ พร้อมทั้งสั่งสอนว่าความลำบากที่ผ่านมานั้นขอให้ประสบการณ์สอนลูกหลานต่อไป

7. คำถามสำคัญของเรื่องนี้ คือข้อใด

- ก. สามีภรรยาทำอะไร
- ข. สามีภรรยามีอุปนิสัยอย่างไร
- ค. ใครนุ่งผ้าขาวม้า

8. สามีภรรยาผู้นี้มีอะไรติดตัวมาบ้าง

- ก. เงินทอง
- ข. ทรัพย์สินพ่อแม่
- ง. ผ้าถุง ผ้าขาวม้า

9. นิทานเรื่องนี้มีใจสำคัญตรงกับข้อใด

- ก. ความขยันทำให้สามีภรรยามีฐานะดี
- ข. ความมีน้ำใจต่อสามีและภรรยา
- ค. การรู้จักแก้ปัญหา

10. พ่อแม่มอบอะไรให้กับสามีภรรยาผู้นี้

- ก. เสื้อผ้า รองเท้า
- ข. ทรัพย์สมบัติ
- ค. แก้วแหวน

11. สามีภรรยาคนนี้มีนิสัยอย่างไร

- ก. เกียจคร้าน
- ข. ขโมยทรัพย์สินผู้อื่น
- ค. ขยันหมั่นเพียร

12. ความขยันหมั่นเพียรส่งผลต่อสามีภรรยาคนนี้อย่างไร

- ก. ร่ำรวยขึ้น
- ข. มีเสื้อผ้ามาก
- ค. ขากจนลง

จงอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 13-18

นิทานเรื่องชายตาบอดกับชายหูหนวก

มีชายหนุ่มสองคนเป็นเพื่อนกัน คนหนึ่งตาบอด คนหนึ่งหูหนวก วันหนึ่งทั้งสองคิดจะไปขโมยไก่ของคนอื่นจึงนัดแนะกันขึ้น เมื่อทั้งสองไปถึงบ้านหลังแรก จึงรีบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ใต้ถุนบ้าน บังเอิญเจ้าของบ้านกลับมาจากสวนพอดีจึงล้างเท้าก่อนขึ้นบนบ้าน น้ำกระเด็น ไปถูกชายตาบอด เขาคิดว่าฝนตกหนัก จึงสะกิดบอกชายหูหนวกให้รู้ว่าฝนตกหนัก ชายหูหนวกจึงว่าฝนตกหนักได้อย่างไรในเมื่อเราอยู่ใต้ถุนบ้าน

ทั้งสองคอยเวลาที่เจ้าของบ้านหลับเพื่อจะขโมยไก่ได้อย่างสะดวก ชายหูหนวกอาสาที่จะเป็นคนขโมยไก่จึงค่อยๆ ่องไปที่เล้าไก่เขาตะครุบไก่มาได้ตัวหนึ่ง ไก่ตกใจส่งเสียงร้องขึ้น เจ้าของบ้านได้ยินจึงเอาขี้เถ้าสาด โครมลงมาชายหูหนวกตกใจปล่อยไก่อีกรีบคว้าแขนชายตาบอดวิ่งหนีทันที

13. คำถามที่สำคัญของเรื่องนี้ควรเป็นข้อใด

- ก. ชายหนุ่มต้องการขโมยอะไร
- ข. สิ่งที่ชายหนุ่มทั้งสองไม่ควรทำคือข้อใด
- ค. สัตว์ที่ตัวใหญ่ที่สุดคือข้อใด

14. ชายหนุ่มทั้งสองมีความพิการอย่างไร
- ก. ขาขาด ตาบอด
 - ข. ตาบอด เดินไม่ได้
 - ค. หูหนวก ตาบอด
15. นิทานเรื่องนี้มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด
- ก. ไม่ควรขโมยของผู้อื่น
 - ข. ความรักเพื่อน
 - ค. ไก่ตกใจส่งเสียงร้อง
16. ผู้ที่อาสาทำหน้าที่ขโมยไก่คือใคร
- ก. ชายหูหนวก
 - ข. ชายตาบอด
 - ค. ชายมือแบ
17. สาเหตุที่ชายหูหนวกโดนสาธด้วยขี้เถ้าคือข้อใด
- ก. ไปหลบฝนใต้ถุนบ้าน
 - ข. นั่งบนครกตำข้าว
 - ค. เข้าไปขโมยไก่
18. ถ้าชายทั้งสองเลิกเป็นขโมยแล้วประกอบอาชีพสุจริตจะเป็นอย่างไร
- ก. ไม่ต้องโดนสาธด้วยขี้เถ้า
 - ข. ไม่ต้องหูหนวก
 - ค. ไม่ต้องตาบอด

จงอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 19-20

นิทานเรื่อง ชายผู้เลี้ยงช้าง

กาลครั้งหนึ่งมีชายเลี้ยงช้างผู้หนึ่ง เขาเลี้ยงช้างมานานจนรู้สึกเบื่อหน่ายจึงขายช้างไปซื้อควาย เลี้ยงควายไม่นานก็เบื่อจึงขายควายไปซื้อวัว เลี้ยงไปเลี้ยงมาวัวทำท่าจะตาย เขาจึงขายวัวไปซื้อแพะ เลี้ยงไปเลี้ยงมาทำท่าจะทะเลาะกับเพื่อนบ้านเรื่องแพะจึงขายแพะไปซื้อเป็ด นานๆ เข้าเขาเบื่อที่จะแบกร้าให้เป็ดกินทุกวัน จึงขายเป็ดไปซื้อไก่แทนไม่นานมีคนมาซื้อไก่เมื่อขายไก่จนหมด เขาอยู่อย่างสุขสบายไม่ต้องเหนื่อยเหมือนแต่ก่อน แต่แล้วเขาอยู่เฉยๆ ได้ไม่นานก็รู้สึกเบื่อไม่สนุกเลย

19. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับใคร

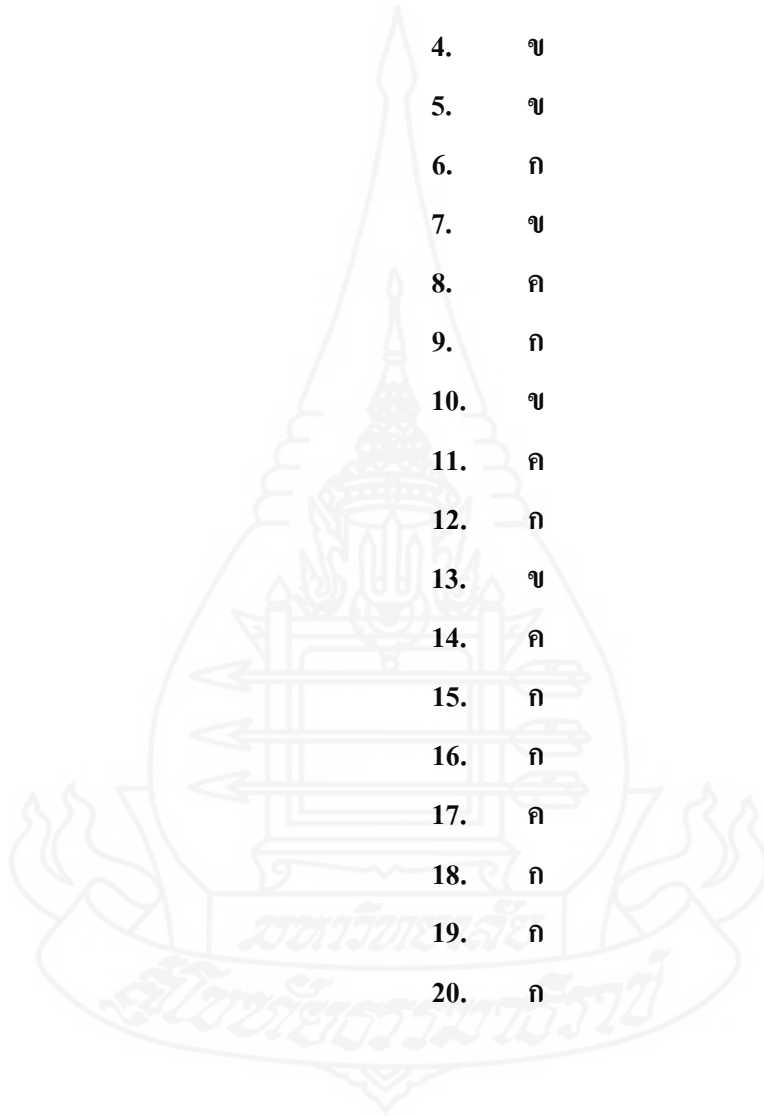
- ก. ชายผู้หนึ่ง
- ข. ช้างตัวหนึ่ง
- ค. แพะตัวหนึ่ง

20. นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรกับผู้อ่านบ้าง

- ก. พอใจในสิ่งที่ตนเองมี
- ข. ควรมีความขยัน
- ค. ควรประกอบอาชีพ

แบบเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก
2. ค
3. ข
4. ข
5. ข
6. ก
7. ข
8. ค
9. ก
10. ข
11. ค
12. ก
13. ข
14. ค
15. ก
16. ก
17. ค
18. ก
19. ค
20. ก

แบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
2. วิธีตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ โดยให้ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือก
3. การให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. เวลาในการทำข้อสอบ 60 นาที

**แบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

คำสั่งจงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว
จงอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-6

นิทานเรื่องที่ 1 คนทอดแห

คนแคระคนหนึ่งไปทอดแหในทะเล เขาได้ปลาเพียงเล็กน้อย เขาจึงคิดว่าน่าจะเดินทางไปปลายแหลมเพื่อหาเงาข้าง เนื่องจากที่นั่นมีตะขาบยักษ์กินข้าง แล้วโชคก็เข้าข้างคนแคระ เมื่อเขาเดินทางไปถึงปลายแหลมเจ้าตะขาบยักษ์ไม่อยู่ มันออกไปหากิน เขาจึงขโมยเงาข้างไปสองอันจากนั้นก็เล่นเรือกลับบ้าน ฝ่ายตะขาบยักษ์เมื่อกลับมาที่ปลายแหลมก็เห็นรอยเท้าของมนุษย์ จึงโกรธมากมันพูดว่า ใครนะกล้ามาเหยียบจมูกข้า ทันใดนั้นมันเห็นเรือลำหนึ่งในทะเล จึงว่ายน้ำไล่ตามไปขณะนั้นปูดัวหนึ่งเห็นเหตุการณ์เข้า มันรู้สึกสงสารคนแคระจึงเข้าไปขัดขวางเกิดการต่อสู้กันขึ้นตะขาบยักษ์สู้ไม่ได้ถูกปูดัวหนีบตายคนแคระก็เล่นเรือต่อไป

1. คำถามสำคัญที่ควรถามของเรื่องคือข้อใด

- ก. คนแคระกินอะไรเป็นอาหาร
- ข. เหตุใดตะขาบยักษ์จึงโกรธ
- ค. ข้างเป็นใคร

2. ตัวละครในเรื่องนี้กล่าวถึงใครบ้าง

- ก. คนแคระ ข้าง
- ข. ตะขาบยักษ์ คนแคระ ปู
- ค. มนุษย์ ข้าง ตะขาบยักษ์

3. ความใจสำคัญในเรื่องนี้ตรงกับข้อ

- ก. ตะขาบไม่ควรกินข้าง
- ข. คนแคระผู้โง่เขลา
- ค. ควรช่วยผู้อ่อนแอกว่า

4. สาเหตุที่คนแคระต้องเดินทางไปปลายแหลมคือข้อใด

- ก. หาปลาได้น้อย
- ข. อยากพบตะขาบยักษ์
- ค. อยากไปหาปู

5. นักเรียนคิดว่ากรกระทำต่อไปนี้ข้อใดไม่ควรปฏิบัติ

- ก. คนแคระขโมยงาช้าง
- ข. คนแคระหาปลา

6. การที่เราเป็นคนชอบช่วยเหลือผู้อื่นแ่กว่าจะส่งผลต่อตัวเองอย่างไร

- ก. ไม่มีเพื่อน
- ข. ไม่มีใครรังแก
- ค. เพื่อนเยอะ

จงอ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 7-12

นิทานเรื่องที่ 2 มูอาลาฟ

ชายหนุ่มผู้หนึ่งเดิมเขาเป็นชาวจีน เพิ่งเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม โดยการแต่งงานกับสาวมุสลิม ดังนั้นเขาจึงไม่ค่อยมีความรู้ทางศาสนามากนัก วันหนึ่งเขาทะเลาะกับภรรยาจนถึงขั้นขอย่า เพราะความไม่รู้ของเขา เขาจึงให้ภรรยาไปขอหนังสือหย่าจากโต๊ะอิหม่าม โต๊ะอิหม่ามไม่ให้ โดยบอกให้สามีของนาง มาเอาเองนางจึงกลับบ้าน ระหว่างทางได้พบกับเพื่อนบ้านสองคน เมื่อทราบเรื่องราวทั้งหมด ทั้งสองจึงฝากหนังสือไปให้สามีของนางอ่าน เมื่อฝ่ายผู้เป็นสามีของนางอ่านหนังสือแล้วก็ เข้าใจหลักธรรมของศาสนาอิสลามดีขึ้น ทั้งคู่จึงครองรักกันอย่างมีความสุขตลอดมา

7. คำถามสำคัญของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ชายหนุ่มอยู่ที่ไหน
- ข. ชายหนุ่มเปลี่ยนมานับถือศาสนาอะไร
- ค. ชายหนุ่มกับใคร

8. ผู้ที่ให้หนังสือความรู้เกี่ยวกับศาสนากับชายหนุ่มคือใคร

- ก. โตะอิหม่าม
- ข. ภรรยา
- ค. เพื่อนบ้าน

9. นิทานเรื่องนี้ได้บอกอะไรกับผู้อ่านบ้าง

- ก. ควรศึกษาหลักธรรมของศาสนา
- ข. ความโกรธทำให้เกิดผลเสีย
- ค. สามีภรรยาไม่ควรทะเลาะกัน

10. สาเหตุที่ทำให้สามีภรรยาคู่นี้ไม่เลิกกันคือข้อใด

- ก. ช่วยกันทำมาหากิน
- ข. ไม่ทะเลาะกัน
- ค. มีความรู้ทางศาสนา

11. นักเรียนคิดว่า การกระทำต่อไปนี้ข้อใดไม่ควรปฏิบัติ

- ก. ให้ภรรยาไปเอาใบหย่า
- ข. ให้ภรรยาไปหาหนังสือ
- ค. ให้ภรรยาไปหาเพื่อนบ้าน

12. การที่เราเป็นคนไม่รู้หลักศาสนาจะส่งผลต่อตัวเองอย่างไร

- ก. พ่อแม่อับอาย
- ข. ปฏิบัติศาสนาไม่ได้
- ค. มีเพื่อนเยอะไปมีสยิด

จงอ่านนิทานที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม ข้อ 13-18

นิทานเรื่องที่ 3 ฮาเวโตะฮาгим

ชายหนุ่มผู้หนึ่งชื่อฮาเวโตะฮาгимมีฐานะยากจน แต่เขามีความมานะพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ วันหนึ่งเขาได้ช่วยเหลือหมอเงะซง จากเงื้อมมือของโจรหมอเงะซงสำนักในบุญคุณของเขา มากจึงมอบแหวนให้ ต่อมาฮาเวโตะฮาгимมาเป็นภารโรงที่โรงพยาบาลซึ่งเงะซงทำงานอยู่

เมื่อทั้งสองพบกัน ฮาเวโตะฮาгимทักทายแต่หมอเงะซงทำเป็นไม่รู้จัก เหตุการณ์ครั้งนี้สร้างความเจ็บใจให้เขามาก ฮาเวโตะฮาгимจึงมุ่งมั่นเรียนต่อจนได้เป็นผู้พิพากษา พ่อแม่ของหมอเงะซงพอใจอยากได้ฮาเวโตะฮาгимเป็นลูกเขยเพราะเคยช่วยพวกเขาแต่หมอเงะซงไม่ยินยอม ต่อมาฮาเวโตะฮาгимมีฐานะร่ำรวยส่วนหมอเงะซงนั้นด้วยความประมาททำให้ประสบอุบัติเหตุจนต้องสูญเสียแขนขาไปข้างหนึ่ง

13. คำถามสำคัญของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ฮาเวโตะฮาгимชอบกินอะไร
- ข. ฮาเวโตะฮาгимมีอุปนิสัยอย่างไร
- ค. ฮาเวโตะฮาгимสู้กับใคร

14. หมอเงะซงตอบแทนบุญคุณฮาเวโตะฮาгимโดยการให้สิ่งใด

- ก. เงิน
- ข. เสื้อผ้า
- ค. แหวน

15. เรื่องนี้ได้บอกอะไรกับผู้อ่านบ้าง

- ก. ควรช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ
- ข. การทักทายผู้อื่นเสมอ
- ค. ควรพยายามศึกษาหาความรู้

16. ผู้ที่ยืนยันเรียนจนได้เป็นผู้พิพากษาคือใคร
- ก. หมอเจี๊ยะซง
 - ข. ฮาเวโตะฮาгим
 - ค. พ่อแม่
17. สาเหตุที่ ฮาเวโตะฮาгимโกรธหมอเจี๊ยะซงคือข้อใด
- ก. หมอตาบอด
 - ข. หมอถูกโจรจับ
 - ค. หมอทำเป็นไม่รู้จ๊ก
18. ถ้าหมอเจี๊ยะซงไม่ประมาทผลน่าจะเป็นอย่างไร
- ก. ไม่เสียดวงตา
 - ข. ไม่เสียเพื่อนที่ดี
 - ค. ไม่ได้แต่งงาน

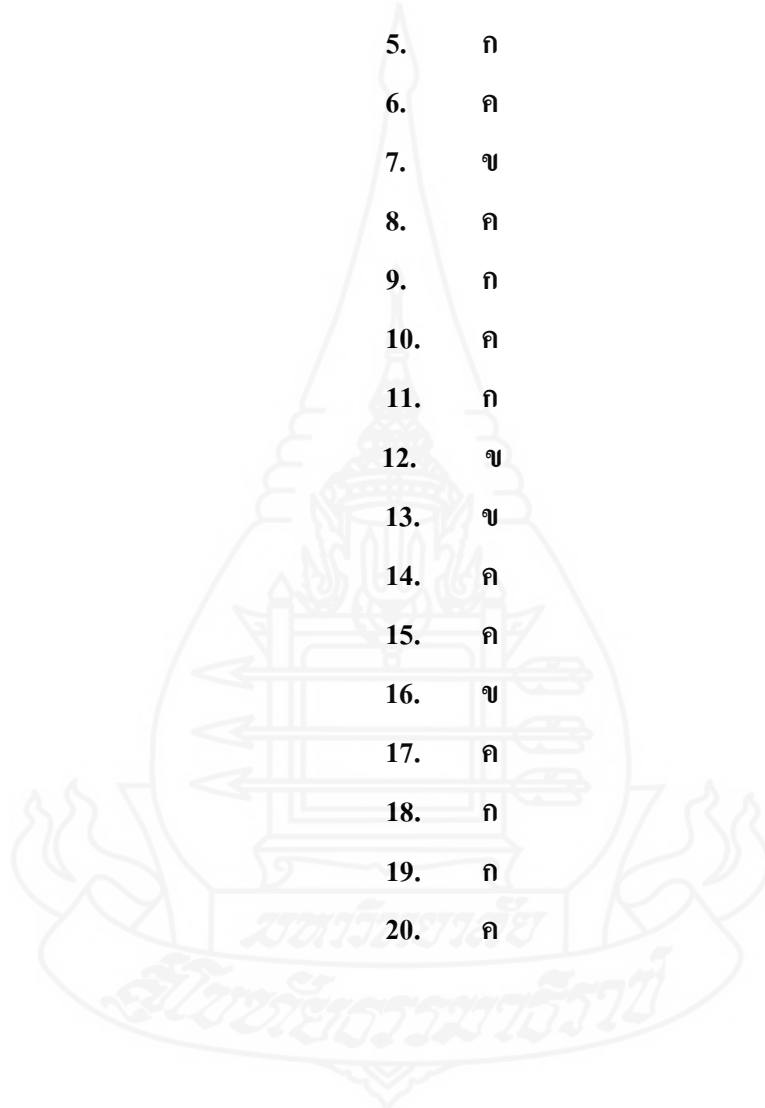
นิทานเรื่องที่ 4 ชายยากจน

ชายยากจนสองคนต้องการหางานทำ จึงไปสมัครงานกับพระราชพาพระราชทานแดงโมให้หนึ่ง ผลเพื่อให้ชายทั้งสองได้นำไปเพาะปลูก แต่ชายทั้งสองกลับเอาแดงโมนั้นไปขาย ให้กับ เศรษฐีต่างเมือง เศรษฐีผู้นั้นนำเมล็ดแดงโมไปปลูกได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เศรษฐีมีฐานะ ร่ำรวยมากยิ่งขึ้น ส่วนชายยากจนทั้งสองเมื่อเงินที่ได้จากการขายแดงโมนั้นหมด เขาทั้งสองก็ ยากจนลงยิ่งกว่าเดิม

19. สิ่งที่พระราชพาให้กับชายยากจนคืออะไร
- ก. แดงโม
 - ข. มะเขือ
 - ค. ฟักทอง
20. สาเหตุที่ชายยากจนจนลงกว่าเดิมคือข้อใด
- ก. ปลูกแดงโมขายขาดทุน
 - ข. พระราชพาให้เงินมากมาย
 - ค. ใช้เงินจนหมดโดยไม่ทำงาน

แบบเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ข
2. ข
3. ค
4. ก
5. ก
6. ค
7. ข
8. ค
9. ก
10. ค
11. ก
12. ข
13. ข
14. ค
15. ค
16. ข
17. ค
18. ก
19. ก
20. ค

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนการเรียนรู้ที่ 1 นิทานเรื่อง กระจงกับหอยโข่ง **เวลา 1 ชั่วโมง**
วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานเรื่อง กระจงกับหอยโข่ง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ ให้นักเรียนเล่นเกมประกอบเพลง ปรบมือ

ปรบมือให้ดังอย่ามัวนั่งเฉย ปรบมือเถิดเอ๋ยเพื่อนเอ๋ยเด็กไทย

ปรบมือให้ดังเจ็บบ้างก็ช่างปะไร เจ็บบ้างก็ช่างปะไร

เมื่อนักเรียนนั่งลงเป็นกลุ่มๆละ 5 คน แล้ว ครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มเพื่อมารับนิทานเรื่องกระจงกับหอยโข่งที่ครูเตรียมมาแจกให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องกระจงกับหอยโข่งโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน กับใคร ผลเป็นอย่างไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า น้ำหน้า โดยครูต้องช่วยอธิบายความหมายของคำยาก

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- ในเรื่องนี้มีตัวละครกี่ตัว ใครบ้าง
- ในความเป็นจริงตามธรรมชาติ กระจกอาศัยอยู่ที่ไหน
- แล้วหอยโข่งอาศัยอยู่ที่ไหนอยู่ที่ไหน
- เด็กๆ รู้จักสัตว์ชนิดใดที่วิ่งเร็วอีกบ้าง
- แล้วสัตว์เดินช้าที่นักเรียนรู้จักมีบ้างไหมคะ
- ใครเขียนชื่อสัตว์ได้บ้าง ให้ออกมาเขียนให้เพื่อนดู
- เด็กๆ คิดว่าทำไมหอยโข่งจึงชนะกระจก
- เด็กคิดว่าทำไมหอยโข่งจึงทำวิ่งแข่งกับกระจก
- ถ้าเด็กๆ เป็นกระจกจะทำอย่างไรจะทำอย่างไร
- เด็กๆ คิดว่าหอยโข่งมีนิสัยอย่างไร ดี/ไม่ดี เพราะอะไร

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนมารับบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามบัตรคำสั่ง
ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3 ข้อ สำหรับถามเพื่อนในห้อง

กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อและวาดภาพตัวละครในเรื่อง

กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน

กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของกระจกกับหอยโข่ง

กลุ่มที่ 5 สมมุติว่านักเรียนเป็นกรรมการที่อยู่ในเหตุการณ์จะทำอย่างไร

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผนชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิดเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน
หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงในกระดาษ
ชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือการเขียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จแล้วนำผลงานไปติดไว้ที่ผนังห้อง
และให้นักเรียนวาดภาพประกอบ

2) ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า “เด็กๆ เคยถูก เหยะเหย้ รังแกเพื่อนที่อ่อนแอ บ้างไหม
เช่น ถูก เหยะเหย้ เพื่อนที่เรียนไม่เก่ง เพื่อนที่พิการ หรือ ยากจนกว่า

-ให้เด็กๆ บอกครูว่าเขาควรปฏิบัติตนอย่างไร (ดูแล ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ สอน
การบ้าน)

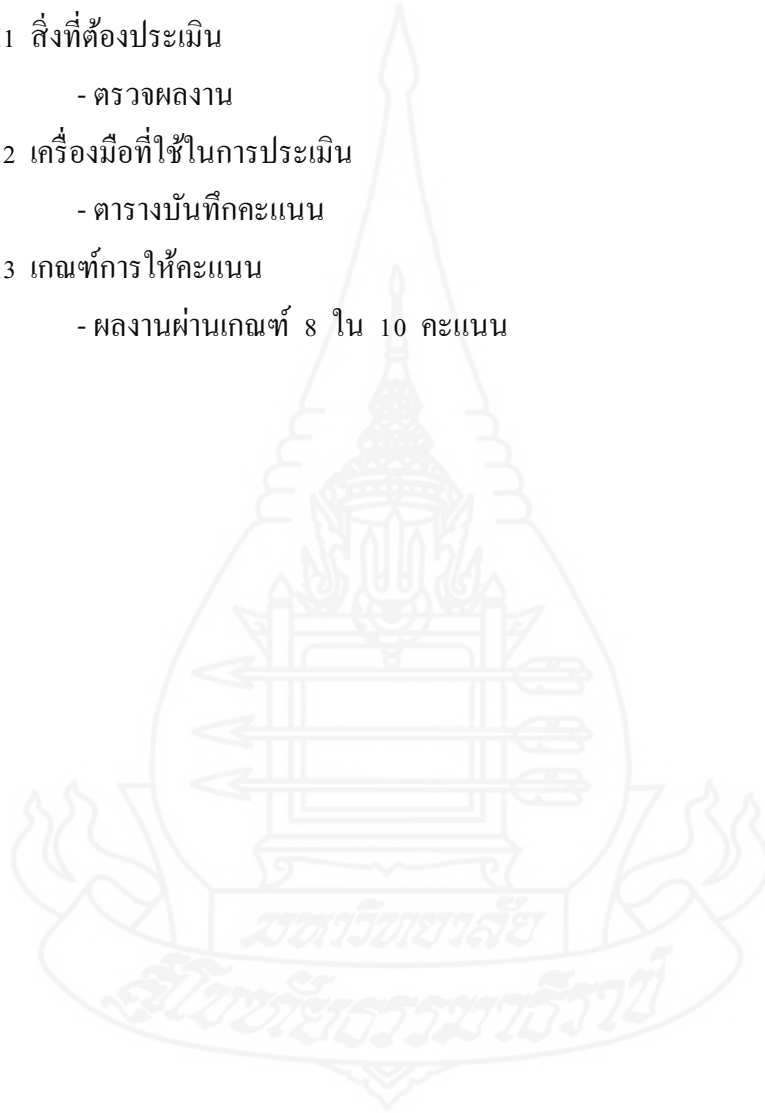
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง กระจกกับหอยโข่ง
- แบบฝึกหัดที่ 1

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - ตรวจผลงาน
- 6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - ตารางบันทึกคะแนน
- 6.3 เกณฑ์การให้คะแนน
 - ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง กระจงกับหอยโข่ง

วันหนึ่งกระจงกับหอยโข่งกำลังทะเลาะวิวาทกัน หอยโข่งพูดว่า “หยิ่งจังนะเจ้ากระจง พอเห็นว่าตัวเองวิ่งเร็วละก็วิ่งไปวิ่งมาเชียวนะ กระจงได้ตอบไปว่า “ไม่ต้องพูดมากหรอกเจ้าหอยโข่ง แล้วไงล่ะ” หอยโข่งตอบว่า “ไม่มีอะไรหรอกเรามาวิ่งแข่งกันดีกว่า” หอยโข่งทำท่ายโอ้อวด! น้ำหน้าอย่างเจ้าหรือจะสู้ข้าได้ กระจงเยาะเย้ย ฝ่ายหอยโข่งเริ่มโกรธจึงตอบไปว่า “เออ! ข้าจะแข่งกับเจ้า แล้วจะวิ่งถึงไหนล่ะ” กระจงรีบรับคำทำ หอยโข่งตอบว่า “ถึงตลาดโน้น” กระจง ได้ทีจึงรีบพูดต่อไปว่า “แล้วจะวิ่งแข่งเมื่อไหร่ล่ะ” หอยโข่งรู้ทันจึงออกอุบายว่า “เดี๋ยวซิ ข้าขอซ้อมก่อน” “ก็วันล่ะ” กระจงถาม “เจ็ดวันเท่านั้นเอง” หอยโข่งตอบ

เจ็ดวันต่อมาหอยโข่งจัดแจงนัดแนะกับพวกหอยโข่งตัวอื่นๆ ให้พวกหอยโข่งเรียงรายตาม ระยะทางที่จะแข่งขัน โดยแอบข้างทางที่เป็นเส้นทางแข่งขัน “พร้อมหรือยังล่ะ” กระจงถาม หอยโข่งตอบ “พร้อมแล้ว” กระจงวิ่งสุดฝีเท้า วิ่งพลางส่งเสียงเรียกหอยโข่งพลาง หอยโข่งก็ตะโกนตอบ “อยู่นี่” ขานรับอยู่ข้างหน้ากระจง เอ๊ะ! ทำไมเจ้าหอยโข่งวิ่งเร็วอย่างนั้น กระจงรีบวิ่งและเร่งฝีเท้าอีก เมื่อวิ่งได้สักครู่หนึ่ง กระจงก็ส่งเสียงเรียกหอยโข่งอีก หอยโข่งก็ตอบ “อยู่นี่” เสียงขานรับอยู่ข้างหน้ากระจงอีก กระจงวิ่งพลาง ส่งเสียงเรียกหอยโข่งพลางจนกระทั่งถึงเส้นชัยเสียงขานรับของหอยโข่งก็ยังคงอยู่ข้างหน้ากระจงเช่นเดิม กระจงจึงรู้ว่าตนเองแพ้ หอยโข่ง เสียแล้ว

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมปัตตานี

แบบฝึกหัดที่ 1

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครคือใครบ้าง

- ก. กระท่าย กระจง
- ข. กระรอก หอยโข่ง
- ค. หอยโข่ง กระจง

2. เหตุใดกระจงจึงเป็นฝ่ายแพ้

- ก. หยิ่งและถือดี
- ข. มั่นใจ
- ค. วิ่งช้า

3. หอยโข่งชนะกระจงได้อย่างไร

- ก. ใช้สติปัญญา
- ข. ใช้ความพยาม
- ค. ใช้การเดิน

4. คำว่า น้ำหน้า ในเรื่องนี้มีตรงกับข้อใด

- ก. ชื่นชอบ
- ข. ชมเชย
- ค. ดูถูก เยาะเย้ย

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

- ก. จงใช้สติปัญญาแก้ปัญหา
- ข. รู้แพ้ รู้ชนะ
- ค. ผู้ทุกคนที่ทำ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนการเรียนรู้ที่ 2 **นิทานเรื่องสามสหาย** เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 23 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง สามสหาย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

- 4.1 ช้้นนำ ให้นักเรียนร้องเพลงประกอบท่าทาง โอิ่เพื่อนรัก

โอิ่เพื่อนรักเรามาพบกัน	สวัสดีสวัสดี
สบายดีหรือ สบายดี	เรายินดีที่ได้พบกัน

- สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำว่าเพื่อน แล้วให้นักเรียนจับคู่เพื่อนที่สนิทมากๆ แล้วบอกเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเพื่อนสนิทกัน จากนั้นให้นักเรียนจับกลุ่มเพื่อนที่สนิทให้จำนวนมากขึ้น เป็นกลุ่มละ 4 – 5 คน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม เพื่อเป็นตัวแทนมารับ นิทานเรื่องสามสหาย ที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องสามสหาย โดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า สหาย , ชั้น
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องสามสหายจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้
 - ในเรื่องนี้ประกอบด้วยตัวละครคือใครบ้าง
 - เด็ก ๆ คิดว่าทำไมสหายกันแหลมจึงทำเรื่อรว
 - สหายทั้งสามทำอะไรจึงนำเรือเข้าฝั่งได้
 - นักเรียนชอบตัวละครคนไหนเพราะอะไร
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนมารับบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามบัตรคำสั่งดังต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3 ข้อ สำหรับถามเพื่อนในห้อง
 - กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อและวาดภาพตัวละครในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน
 - กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของตัวละครทั้งสามคน
 - กลุ่มที่ 5 สมมุติว่านักเรียนเป็นคนที่อยู่ในเหตุการณ์จะอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผนชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิดมานำเสนอเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้า ชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

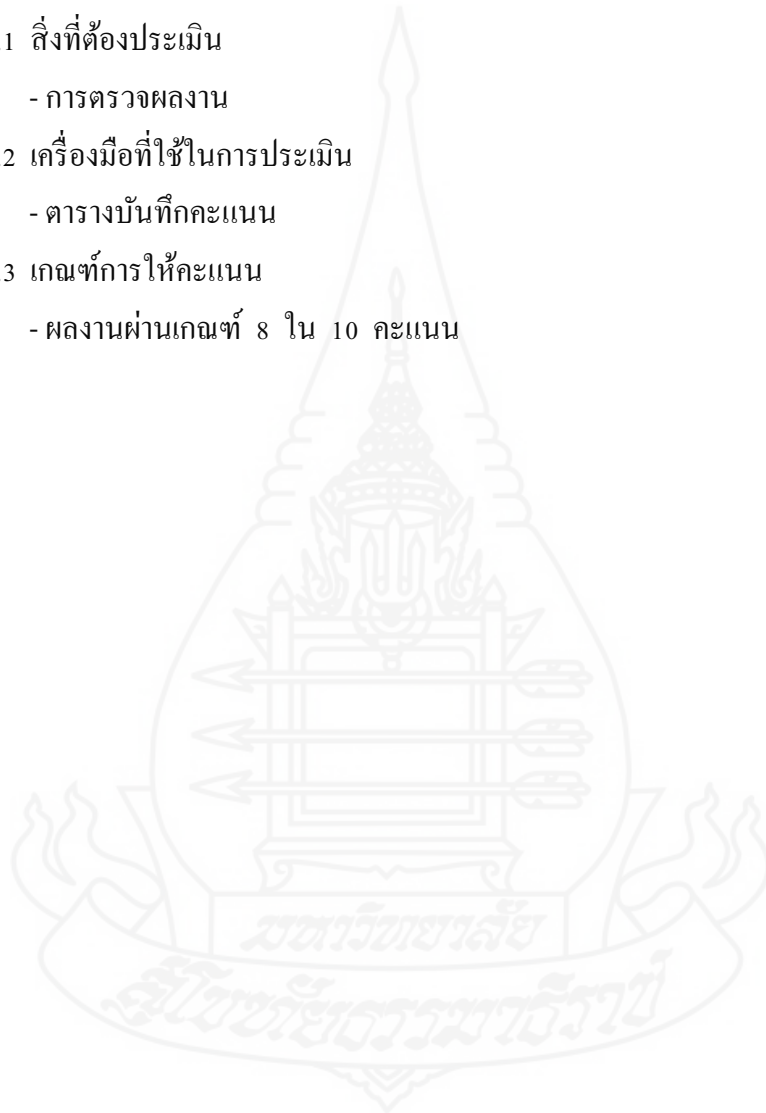
- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียนผังโครง เรื่องลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนโครงของนักเรียนประสบผลสำเร็จ
- 2) ครู ขออาสาสมัคร 1- 2 คนออกมาเล่าเรื่องตามแผนภาพให้เพื่อนๆ ฟัง
- 3) ครู ตั้งคำถามกับนักเรียนว่านักเรียนเคยโกรธเพื่อนบ้างไหม เพราะอะไร
 - ความโกรธ ส่งผลอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 2

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง สามสหาย
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 2

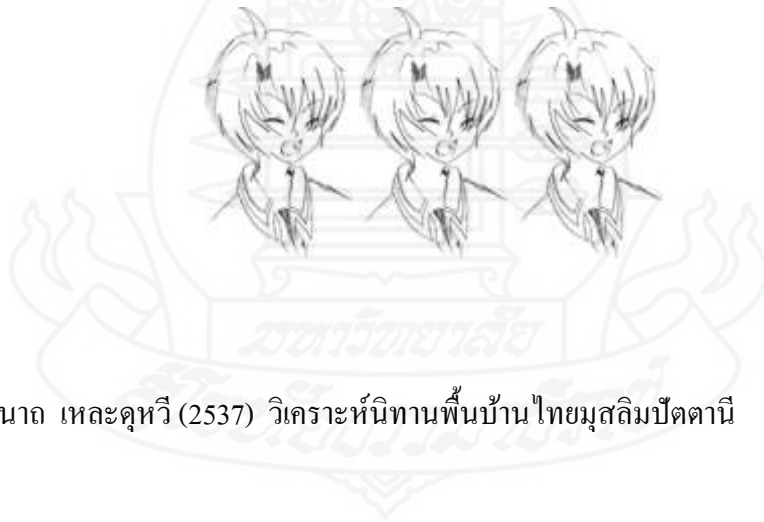
6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - การตรวจผลงาน
- 6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - ตารางบันทึกคะแนน
- 6.3 เกณฑ์การให้คะแนน
 - ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่องสามสหาย

ชายหนุ่ม 3 คน ต้องการจะเล่นเรือใบไปในทะเล ชายคนที่หนึ่งกั้นแหลม ชายคนที่สอง หูกาง ชายคนที่สามจี้ตามาก ทั้งสามคนพร้อมใจกันจะไปเล่นเรือใบไปที่ยวเมืองอื่นขณะที่อยู่ กลางทะเล ชายหูกางก็พูดขึ้นว่า “หูของข้านี้สามารถทำเป็นใบเรือได้” ชายคนหูกางจึงเอาหูของ เขารับลม คนที่จี้ตามากนั้นอวดว่าตนสามารถเอาจี้ตามาทำชันได้ คนที่มีกั้นแหลมได้ฟังดังนั้น รู้สึกโกรธจึงกระแทกกันลงในเรือทำให้ท้องเรือทะลุ “พรุ พรุ” เสียงน้ำเข้ามาในลำเรือ เนื่องจาก เรือมีรูรั่วน้ำจึงซึมเข้ามาในเรือ ทั้งสามคนต่างก็ตกใจยิ่งนัก ชายผู้มีจี้ตามากก็ควักจี้ตามา เปะที่รู รั่ว ส่วนชายหูกางกล่าวว่า “อ้าว! จะให้ไปถึงเร็ว ๆ” จึงจับใบหูพัดทันที “บรุ บรุ” เสียงลมทำให้ เรือแล่นเข้าหาฝั่งโดยเร็ว ทำให้ชายทั้งสามคนปลอดภัย

ที่มา นุชนาด เหลาะคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมปัตตานี

แบบฝึกหัดที่ 2

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. นิทานเรื่องนี้มีตัวละครจำนวนเท่าไร

- ก. สามตัว
- ข. สองตัว
- ค. สี่ตัว

2. ข้อใดคือผู้ที่มีความสามารถเอาหูทำใบพัดเรือ

- ก. ชายคนที่หนึ่ง
- ข. ชายคนที่สอง
- ค. ชายคนที่สาม

3. นักเรียนคิดว่าสหายกันแหลมมีนิสัยอย่างไร

- ก. คอยไม้ไอ้ฮวด
- ข. ใจดีสู้เสือ
- ค. จีโมโหโกรธง่าย

4. ผู้ที่ทำให้เรือมีรูรั่วคือใคร

- ก. ชายคนที่หนึ่ง
- ข. ชายคนที่สาม
- ค. ชายคนที่สอง

5. ผู้ที่ทำซ่อมเรือได้คือใคร

- ก. ชายคนที่หนึ่ง
- ข. ชายคนที่สอง
- ค. ชายคนที่สาม

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. ตารางการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานเรื่อง กระจกกับนาก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ ให้นักเรียนเล่นเกมทำตามคำสั่ง โดยมีกติกาคือ จะต้องพูดว่า “คุณแม่สั่งว่า” ถ้าไม่มีคำว่า “คุณแม่สั่งว่า” เด็กๆ ไม่ต้องปฏิบัติ

คุณแม่สั่งว่า → ให้จับ (จับตา ไม่จับเพราะคุณแม่ไม่สั่ง)

คุณแม่สั่งว่า → ให้จับกลุ่มผู้หญิง 1 คน ผู้ชาย 2 คน

คุณแม่สั่งว่า → ให้จับกลุ่ม 2, 3, 4, 5, คน

เมื่อนักเรียนนั่งลงเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน แล้ว ครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มเพื่อมารับนิทานเรื่องกระจกกับนากที่ครูเตรียมมาแจกให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องกระจกกับนากโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า บังเอิญ กลองศึก โดยเปรียบเทียบความหมายกับภาษามาลายูถิ่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่างใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระจกกับนากจบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- ในเรื่องนี้ประกอบด้วยตัวละครกี่ตัว ใครบ้าง
- ต้นเหตุของเรื่องนี้เกิดขึ้นเพราะใคร
- ลูกนากตายเพราะสาเหตุใด
- เด็กๆ คิดว่าในเรื่องนี้ใครผิดเพราะอะไร
- เสื่อเกราะของเต่าคืออะไร
- สุนัขจิ้งจอกทำหน้าที่อะไร

- ในเรื่องมีสัตว์ชนิดใดอาศัยอยู่ในน้ำบ้าง
 - แล้วที่อาศัยอยู่บนบกล่ะ มีสัตว์ชนิดใดบ้าง
 - นกฮูกทำหน้าที่อะไร
 - นกฮูกตัดสินใจเรื่องนี้หรือไม่
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนมารับบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามบัตรคำสั่งดังต่อไปนี้
- กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3 ข้อ สำหรับถามเพื่อนในห้อง
- กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อและวาดภาพตัวละครในเรื่อง
- กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน
- กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของตัวละครในเรื่อง
- กลุ่มที่ 5 สมมุติว่านักเรียนเป็นนกฮูกที่อยู่ในเหตุการณ์จะอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิดมานำเสนอเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกันหน้า ชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือการเขียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จแล้วนำผลงานไปติดไว้ที่ผนังห้องและให้นักเรียนวาดภาพประกอบ
- 2) ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า เด็กๆ เคยทำผิดโดยไม่ตั้งใจบ้างไหม หากรู้ว่าทำความผิดควรทำอย่างไร
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 3

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง กระเจงกับนาก
- แบบฝึกหัดที่ 3
- กระดาษชาร์ต สีไม้ ปากกาเคมี

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- ตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง กระงกับนาก

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกหัวขวานตัวหนึ่งบินไปเกาะต้นไม้แล้วเกาะต้นไม้ดังไปๆ กระงซึ่งอยู่ใกล้กับลูกนากตกใจเสียงเกาะต้นไม้จึงกระโดดหนี บังเอิญเท้าของกระงเหยียบลูกนากตาย นากผู้เป็นพ่อจึงนำความไปฟ้องต่อสุนัขจิ้งจอก สุนัขจิ้งจอกจึงทำการสอบสวนเรื่องราวทั้งหมด “กระงเจ้าเหยียบลูกนากทำไม” กระงตอบว่าข้าไม่ทราบจริงๆ ลูกนากอยู่ที่นั่นมันเป็นเส้นทางที่ข้าเดินผ่านทุกวัน พอดีข้าได้ยินเสียงตีกลองศึกทุกครั้งที่ได้ยินเสียงกลองศึกข้าสะดุ้งเสมอ

ต่อมาไม่นานก็เดินมาถึงสุนัขจิ้งจอกจึงถามว่า “เข้ามาทำไมละเจ้ากึ่งมาพร้อมกับดาบยาวอย่างนั้น” “ข้าได้ยินเสียงกลองศึกก็เลยรีบมา” กึ่งตอบ ทันใดนั้นเต่าก็โผล่มาโดยสวมเสื้อเกราะพร้อมที่จะออกศึก “เจ้าจะไปไหนเจ้าเต่า” สุนัขจิ้งจอกทักทาย เต่าตอบว่า “ข้าได้ยินเสียงกลองศึกข้าจึงรีบมา” กึ่งก็มาพร้อมกับอาวุธประจำตัวซึ่งอยู่บนศีรษะ สัตว์ต่างๆ ต่างเตรียมพร้อมที่จะสู้ศึกเต็มทีเพราะเข้าใจผิดคิดว่ามีคนตีกลองศึก

เมื่อสัตว์ทุกตัวรู้ว่าเป็นนกหัวขวานเกาะต้นไม้ไปๆ ไม่ใช่เสียงคนตีกลองศึก จึงนำความไปฟ้องนกฮูก นกฮูกไม่ทราบจะทำอย่างไรได้แต่ส่ายหัว จนกระทั่งทุกวันนี้ นกฮูกยังส่ายหัว นกหัวขวานยังเกาะต้นไม้ไปๆ เต่ายังใส่เสื้อเกราะ (กระดอง) กึ่งยังถือดาบยาว กึ่งยังมีอาวุธอยู่ที่หัวเหมือนเดิม

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมปัตตานี

แบบฝึกหัดที่ 3

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. นกหัวขวานกำลังทำอะไร

- ก. เคาะต้นไม้
- ข. นอนบนต้นไม้
- ค. หาอาหารจากต้นไม้

2. สาเหตุใดลูกนกจึงตาย

- ก. ตกต้นไม้
- ข. สุนัขจึงจอกกัด
- ค. ถูกกระเจงเหยียบ

3. พ่อของนกกนำเรื่องนี้ไปฟ้องใคร

- ก. นกฮูก
- ข. กระเจง
- ค. สุนัขจิ้งจอก

4. เสื่อกระไร ของเต่าหมายถึงสิ่งใด

- ก. อาวุธ
- ข. กระดอง
- ค. เท้าทั้งสี่

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

- ก. ควรกระทำการใดๆด้วยความระมัดระวัง
- ข. ไม่ประมาท รอบคอบ
- ค. ถูกทุกข้อ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 4

นิทานเรื่อง นกยาง

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 28 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานเรื่อง นกยาง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 **ขั้นนำ** ให้นักเรียนเล่นปริศนาคำทาย โดยสลับกันทายระหว่างครูและนักเรียน เช่น

- อะไรเอ่ย ว้ายไปมาเป็นอาหารคน (ปลา)
- อะไรเอ่ย ต้นเท่าขา ไบวาเดียว (กล้วย)
- อะไรเอ่ย ตัวใหญ่กว่าใคร ชอบร้องก้องไปว่า โอ๊บโอ๊บ โอ๊บ (กบ)

เมื่อนักเรียนเล่นปริศนาคำทายแล้ว ครูให้นักเรียนจับฉลาก ชื่อสัตว์ 5 ชนิด คือ นก ปลา กบ ควาย และงู เพื่อแบ่งกลุ่ม เมื่อนักเรียนนั่งตามกลุ่มแล้วให้เลือกหัวหน้ากลุ่มเพื่อมารับนิทานเรื่อง นกยางที่ครูเตรียมมาแจกให้นักเรียนอ่าน

4.2 **ขั้นสอน**

1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องนกยางโดยปฏิบัติดังนี้

- อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของ

ของเรื่องบ้าง

- อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่น คำว่า เชื่องซึม โผล่ โดยเปรียบเทียบความหมายกับภาษามาลายูถิ่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
- อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง ทั้งนี้ ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทาน เรื่องนกยาง จบแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียน หัวข้อเหตุและผลลงในใบงานที่แจกให้

3) นำผลงานของนักเรียนไปจัดป้ายนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือการเขียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จแล้วนำผลงานไปติดไว้ที่ผนังห้องและให้นักเรียนวาดภาพประกอบ

2) ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า เด็ก ๆ ได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่านบ้าง (การรู้จักเหตุและผล ของการกระทำ)

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 4

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง นกยาง
- แบบฝึกหัดที่ 4
- กระดาษชาร์ต สีไม้ ปากกาเคมี
- ใบงาน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- ตรวจสอบผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10

เรื่อง นกยาง

- ถาม : นกยางเอ๋ย ! ทำไมเจ้าจึงเซื่องซึม
- นกยาง : เหตุที่ข้าเซื่องซึม เพราะปลาไม่โผล่มา
- ถาม : ปลาเอ๋ย ! ทำไมเจ้าไม่โผล่มา
- ปลา : ที่ข้าไม่โผล่มา เพราะหญา้มันยาว
- ถาม : หญา้เอ๋ย ! ทำไมจึงยาว
- หญา้ : ที่ข้ายาว เพราะควายไม่กินข้า
- ถาม : ควายเอ๋ย ! ทำไมถึงไม่กินหญา้
- ควาย : ที่ข้าไม่กินหญา้ เพราะข้าท้องอืด
- ถาม : ท้องเอ๋ย ! ทำไมท้องอืด
- ท้อง : ที่ข้าท้องอืด เพราะข้ากินข้าวดิบ
- ถาม : ข้าวเอ๋ย ! ทำไมจึงดิบ
- ข้าว : ที่ข้าดิบ เพราะไฟไม่ติด
- ถาม : ไฟเอ๋ย ! ทำไมจึงไม่ติด
- ไฟ : ที่ข้าไม่ติด เพราะฟืนมันเปียก
- ถาม : ฟืนเอ๋ย ! ทำไมจึงเปียก
- ฟืน : ที่ข้าเปียก เพราะฝนมันตก
- ถาม : ฝนเอ๋ย ! ทำไมจึงตก
- ฝน : เหตุที่ข้าตก เพราะกบเรียกข้า
- ถาม : กบเอ๋ย ! ทำไมจึงเรียกฝน
- กบ : ที่ข้าเรียกฝน เพราะงูจะกินข้า
- ถาม : งูเอ๋ย ! ทำไมจะกินกบ
- กบ : ที่ข้ากินกบเพราะว่าเป็นอาหารของข้านะสิ

แบบฝึกหัดที่ 4

จงโยงเส้นข้อความที่เป็นเหตุและผลกัน

1. นกยางchieงชิม	ก. ข้าวดิบ
2. ปลาไม้โผล่	ข. ท้องอืด
3. ควายเป็นกินหญ้า	ค. งูจะกิน
4. ฝนตก	ง. ฟืนเปียก
5. งูกินกบ	จ. หญ้ายาว
6. ฟืนเปียก	ฉ. ปลาไม้โผล่
7. ข้าวดิบ	ช. ไฟไม่ติด
8. หญ้ายาว	ซ. ฝนตก
9. ไฟไม่ติด	ฌ. เป็นอาหาร
10. กบเรียกฝน	ญ. ควายเป็นกินหญ้า
	ฎ. กบเรียก

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 5 นิทานเรื่อง **ธรรมชาติของสัตว์** เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

1.สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องทีอ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง ธรรมชาติของสัตว์

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 **ขั้นนำ** ให้นักเรียนเล่นเกมกระชับ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 6 คน แล้วครูให้นักเรียนคนที่ 1 อ่านข้อความที่ครูเตรียมมา แล้วบอกต่อจนถึงคนสุดท้าย ให้เฉลยว่าตรงกับคนที่ 1 ตามประโยคที่ครูกำหนดหรือไม่กลุ่มไหนถูกต้องชนะ พร้อมกับเน้นให้เด็กเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านและการฟัง

ต่อจากนั้นให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่องธรรมชาติของสัตว์ที่ครูเตรียมมาให้ นักเรียนอ่าน

4.2 **ขั้นสอน**

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องธรรมชาติของสัตว์โดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า หลักฐาน นบิสะแลแม (นบิพระองค์หนึ่งชื่อสุไลมาน)

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้องทั้งนี้
ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องธรรมชาติของสัตว์จบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้ง
คำถามดังต่อไปนี้

- ในเรื่องนี้กล่าวถึงสัตว์ชนิดใดบ้าง
- กระจกมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร
- มันกินอะไรเป็นอาหาร ใครเคยเห็นกระจกบ้าง ที่ไหน
- แล้วถึงละ ใครเคยเห็นบ้าง ที่ไหน เราใช้ประโยชน์อะไรจากลิงได้บ้าง
- ใครเป็นผู้เพาะลูกขนุน
- กระจกและลิงได้กินลูกขนุนหรือไม่ เพราะอะไร

- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนมารับบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามบัตรคำสั่ง
ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 นักเรียนคิดว่าในเรื่องนี้ใครเป็นคนผิด เพราะอะไร

กลุ่มที่ 2 นักเรียนคิดว่ากระจกมีนิสัยอย่างไร

กลุ่มที่ 3 นักเรียนคิดว่าการทำงานของเจ้าของขนุนถูกต้องหรือไม่เพราะอะไร

กลุ่มที่ 4 นักเรียนคิดว่า กระจกกับ ลิง มีนิสัยเหมือนกัน หรือต่างกันเพราะอะไร

กลุ่มที่ 5 นักเรียนคิดว่าคำตัดสินของศาลแม่ ถูกต้องหรือไม่เพราะอะไร

- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผนชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิดเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน
หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียนผัง
โครง เรื่องลงในกระดาษชาร์ตชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนผัง โครงเรื่อง
ของนักเรียนประสบความสำเร็จ

- 2) ครู ขออาสาสมัคร 1- 2 คนออกมาเล่าเรื่องตามแผนภาพให้เพื่อนๆ ฟัง
- 3) ครู ตั้งคำถามกับนักเรียนว่าการขโมยของผู้อื่นส่งผลอะไรบ้าง
- 4) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 5

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง ธรรมชาติของสัตว์
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 5

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - การตรวจผลงาน
- 6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - ตารางบันทึกคะแนน
- 6.3 เกณฑ์การให้คะแนน
 - ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10

เรื่อง ธรรมชาติของสัตว์

นานมาแล้วในสมัยที่สัตว์พูดได้ มีกระรอกและลิงอาศัยอยู่บนต้นไม้ซึ่งมีลูกอยู่หนึ่งผล กิ่งที่มีลูกขนุนนั้นเป็นทางเดินร่วมกันของกระรอกกับลิง เมื่อขนุนใกล้สุก กระรอกสงสัยว่าเป็นลูกอะไรแน่จึงลองแตะดู ด้วยความริบร้อน เนื่องจากเกรงว่าจะมีคนเห็นยางขนุนจึงติดปากของกระรอก เมื่อกระรอกเอามือเช็ดปากยางขนุนก็เปื้อนมือกระรอกจึงคิดว่าเจ้าลูกนี้เล่นกับมันไม่ได้ มันส่งเสียงร้อง “แกร๊ก แกร๊ก” เมื่อลิงได้ยินก็คิดว่ากระรอกหัวเราะเยาะตนจึงถามว่า “หัวเราะทำไม” กระรอกตอบว่า “ไม่ได้หัวเราะเยาะเจ้าหรือ เราหัวเราะของเราคนเดียว”

ต่อมาลิงได้กลิ่นขนุนจึงไปกัดขนุนบ้างเพื่อเอาเนื้อมากิน ลิงยังไม่ทันจะกิน ยางขนุนก็เปื้อนปากเสียก่อนทำให้ดูสกปรก กระรอกจึงกล่าวเยาะเย้ยลิง ส่วนลิงนั้นจะไปหาเพื่อนฝูงก็อายจึงแอบอยู่ในที่พำ

ทางด้านเจ้าของขนุนเมื่อมาเห็นเหตุการณ์ก็ไปฟ้องนาบีสะแลแมว่า “ทำไมพรรคพวกของท่านไปงโมยกินขนุนของข้า” นาบีสะแลแมจึงถามว่า “ท่านมีหลักฐานหรือเปล่าละ” จากนั้นนาบีสะแลแมก็เรียกสัตว์ต่างๆมาไต่สวน ปรากฏว่าลิงมีรอยเปื้อนยางขนุน ลิงต้องถูกลงโทษ ลิงแก้ตัวว่าตนเองไม่ใช่คนริเริ่ม ดังนั้นจึงมีการสืบสวนขึ้น แม้ผลจะปรากฏว่ารอยแตะนั้นเป็นรอยตะของกระรอก แต่ในเมื่อไม่มีหลักฐานจึงไม่สามารถเอาผิดกับกระรอกได้ ลิงจึงถูกลงโทษให้ไปหาลูกขนุนมาชดเชยให้กับเจ้าของ

แบบฝึกหัดที่ 5

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับพยัญชนะ ก ข ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. กระจกและลึงอาศัยอยู่ที่ไหน
 - ก. บนต้นทุเรียน
 - ข. บนต้นเงาะ
 - ค. บนต้นขนุน
2. ใครคือผู้แกะลูกขนุน
 - ก. กระจก
 - ข. ลึง
 - ค. กระจ่าย
3. ข้อใดคือหลักฐานที่ทำให้ลึงถูกลงโทษ
 - ก. ลูกขนุน
 - ข. ยางขนุน
 - ค. ใบขนุน
4. คำว่า**นบีสะแลแม** มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ผู้ใหญ่บ้าน
 - ข. ชื่อหนึ่งของนบีสุไลมาน
 - ค. กำนัน
5. ลึงและกระจกได้กินขนุนหรือไม่ เพราะอะไร
 - ก. ไม่ เพราะ เจ้าของขนุนมาเห็น
 - ข. ไม่ เพราะ นบีสะแลแมลงโทษ
 - ค. ไม่ เพราะ ยางขนุนติดปา

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 6

นิทานเรื่อง คนหาของป่า

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 2 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง คนหาของป่า

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 **ขั้นนำ** ให้นักเรียนดู วิดีทัศน์ การแข่งขัน ปั่นจะสีละ แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ แล้วทดลองแสดงท่าทางต่างๆ ตามที่ดูจากวิดีโอ แล้วถามนักเรียนว่านักเรียนทราบไหมว่าปั่นจะสีละ เกิดขึ้นได้อย่างไร

ถ้าอยากทราบให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คนแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง คนหาของป่า ที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 **ขั้นสอน**

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องคนหาของป่าโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า ของป่า จำฝูง หลุมพราง สำนักฝึกหัด

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้องทั้งนี้
ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องคนหาของป่าจบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้ง
คำถามดังต่อไปนี้

- ในตัวละครในเรื่องนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- เขาทั้งสามคนไปไหน
- นักเรียนรู้จักของป่าหรือไม่ มีอะไรบ้าง
- เกิดอะไรขึ้นกับชายทั้งสามคน
- ชายคนที่หลงทางชื่ออะไร
- จำฝูง หมายความว่าอย่างไร ในเรื่องจำฝูงคือใคร
- จำฝูง สอนอะไร
- ยูโซะเห็นอะไร
- ชายทั้งสามคนเปิดสำนักสอนอะไร

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิด ทำทางที่ ฮาลอ จำฝูง สอนวิธีจับเหยื่อให้ลูกฝูง
พร้อมกับตั้งชื่อ ทำ ของกลุ่มตนเอง วาดภาพประกอบลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผนชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด พร้อมกับสาธิตทำทางของกลุ่ม
ตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่อง
สั้นลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่องของนักเรียนประสบความสำเร็จ
- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 6

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง คนหาของป่า
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 6

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่องคนหาของป่า

นานมาแล้วมีชายหนุ่มสามคนเป็นพี่น้องกัน วันหนึ่งทั้งสามได้เข้าไปในป่าแล้ว ยูโษะหนึ่งในจำนวนนั้นเกิดหลงทางพลัดพรากจากพี่น้องอีกสองคน ต่างฝ่ายก็เที่ยวหากันจนค้ำมิดก็ยังไม่พบ ยูโษะเที่ยวหาพี่ๆจนเมื่อขากจึงได้นั่งพักใต้ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง เมื่อถึงเวลาอนเขาได้ปีนขึ้นไปนอนบนต้นไม้ ตกกลางดึกมีเสือฝูงหนึ่งออกมาหากิน โดยมีจำฝูงชื่อว่า “ฮาลอ” เป็นผู้นำ เสือได้ปรึกษากันถึงวิธีการหาอาหาร ฮาลอจึงสาธิตและสอนวิธีจับเหยื่อให้ลูกฝูง เสือทุกตัวตั้งใจฝึกและเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สูดท้ายฮาลอเตือนให้ระวังอันตรายจากเครื่องดักสัตว์ซึ่งเป็นฝีมือมนุษย์สองอย่าง คือบ่วงและหลุมพราง

ฝ่ายยูโษะ ซึ่งอยู่บนต้นไม้เห็นวิธีการต่างๆของฮาลอ จึงพยายามจดจำและทำความเข้าใจ วันรุ่งขึ้นยูโษะเดินทางกลับบ้าน เมื่อกลับไปถึงบ้านพี่น้องก็ถามว่า “ทำไมเจ้าจึงเพิ่งกลับบ้าน” ยูโษะจึงเล่าถึงเหตุการณ์ที่ตนประสบมาให้ฟัง จากนั้นจึงชวนพี่และน้องเปิดสำนักฝึกหัดปันจะสีละ โดยนำท่าทางที่เห็นจากฮาลอมาประยุกต์ใช้ ปันจะสีละละจึงได้ถือกำเนิดตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ที่มา นุชนาถ เหลละคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมปัตตานี

แบบฝึกหัดที่ 6

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับพยัญชนะ ก ข ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. นิทานเรื่องนี้มีตัวละครตัวใดเป็นตัวเอกของเรื่อง
 - ก. คนพี
 - ข. ฮาลอ
 - ค. ยูโซะ
2. ใครคือผู้ที่มีความสามารถจดจำท่าทางต่างๆ ในการจับเหยื่อของเสือได้
 - ก. ชายยูโซะ
 - ข. ชายคนที่สอง
 - ค. ชายคนที่สาม
3. นักเรียนคิดว่าปืนจะสีละได้ประยุกต์ท่าทางการต่อสู้มาจากข้อใด
 - ก. การกระโดดของเสือ
 - ข. การนอนของเสือ
 - ค. การจับเหยื่อของเสือ
4. คำว่า หลุมพราง ในเรื่องนี้มี ความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. เครื่องมือดักสัตว์ป่า
 - ข. เครื่องมือจับปลา
 - ค. อาวุธของชายทั้งสาม
5. ชายทั้งสามคนเปิดสำนักสอนอะไร
 - ก. สอนการจับเสือ
 - ข. สอนปืนจะสีละ
 - ค. สอนการหาของป่า

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนการเรียนรู้ที่ 7 **นิทานเรื่อง บูละ** เวลา 1 ชั่วโมง
วันที่ 4 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง บูละ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ ครูนำ สุธาสูปมา ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาเกี่ยวกับวิธีการเล่นแล้วให้นักเรียน 1-2 คนออกมาเล่น แล้วครูตั้งคำถามว่า

- การหมุนของสุธาสูป มีลักษณะอย่างไร
- รูปร่างของสุธาสูปมีลักษณะอย่างไร (วงกลม) นักเรียนคะวันนี้ครูมีนิทาน เกี่ยวกับ วงกลม
- วงกลม ในภาษาถิ่นใช้คำว่าอะไร (บูละ)

ถ้านักเรียนอยากทราบเรื่องราวให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 แล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง บูละ ที่ครูเตรียมมาให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้น

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่อง บูละ โดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่า ลงลายมือชื่อ คะยันกะยอ เผอิญหน้า

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องบุลละจบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- บูลละ มีความหมายตรงกับภาษาไทยว่าอะไร
- นายบูลละมีลูกชายชื่ออะไร มีนิสัยอย่างไร
- ทำไมนายบูลละจึงเซ็นชื่อไม่เป็น
- หามะ ทำอะไรโยโยะ
- การล้อเลียนคนอื่นควรทำหรือไม่เพราะอะไร
- การมีนิสัยขี้โมโหส่งผลอย่างไร

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิด ว่า ถ้าฉันไม่เรียนหนังสือ จะส่งผลต่อตัวเอง
อย่างไรแล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและ
อภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่อง
สั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่องของนักเรียนประสบผลสำเร็จ
- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 7

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง บูลละ
- กระดาษชาร์ตสี สีมะจิก
- แบบฝึกหัดที่ 7

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานีชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 8

นิทานเรื่อง หัวหอม-หัวกระเทียม

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 6 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

อ่านจับใจความนิทานเรื่อง หัวหอม-หัวกระเทียม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

- 1) ให้นักเรียนเล่นเกมหากกลุ่ม โดยครูเตรียมฉลากเขียนคำที่มีเหมือนกันเท่ากับจำนวนนักเรียนแต่ละกลุ่มได้แก่ หัวหอม หัวกระเทียม ตะไคร้ เป็ด ปลา คำละ 6 ใบ
- 2) ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง นกคู่กับท้องฟ้า พร้อมกับ ส่งกล่องฉลากให้นักเรียนทุกคนจับ แต่ห้ามเปิดดูจนกว่าจะได้ยินสัญญาณนกหวีดจากครู

เพลงนกคู่กับท้องฟ้า

นกคู่กับท้องฟ้า	กึ่งหอยปูปลาคู่กับทะเล
แม่น้ำคู่จรเข้(ซ้า)	ตัวฉันว่าเหวจะคู่กับใคร

- 3) เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีด ให้นักเรียนวิ่งหากกลุ่มตนเอง กลุ่มไหนครบก่อนเป็น

ผู้ชนะ

เมื่อนักเรียนนั่งตามกลุ่มแล้วให้เลือกหัวหน้ากลุ่มเพื่อมารับนิทานเรื่องหัวหอม-หัว
กระเทียมที่ครูเตรียมมาแจกให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องหัวหอม-หัวกระเทียมโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของคำศัพท์ เช่นคำว่า พระราชา เสด็จ วัง โดยเปรียบเทียบความหมายกับภาษามาลายูถิ่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “หัวหอมหัวกระเทียม” จบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถาม ดังต่อไปนี้
 - ครอบครัวนี้มีสมาชิกกี่คน ใครบ้าง
 - ครอบครัวนี้มีอาชีพอะไร
 - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับครอบครัวนี้
 - ผลของการกระทำของหัวหอมเป็นอย่างไร
 - ผลของการกระทำของหัวกระเทียมเป็นอย่างไร
 - การกระทำของใครไม่ควรเอาเป็นตัวอย่าง
- 3) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบตามหัวข้อที่กำหนดแล้วเขียนลงในกระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ตั้งคำถามจากเรื่องสำหรับถามเพื่อนในชั้นเรียน 3 ข้อ
 - กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อตัวละครที่มีในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 3 การกระทำของพระราชาถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 4 การกระทำของแม่เลี้ยง ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 5 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนความดีที่เคยกทำ
- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดของกลุ่มตนเองเพื่ออภิปรายร่วมกับเพื่อน
แล้วนำผลงานกลุ่มไปติดไว้ที่ผนังห้องเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงในกระดาษชาร์ต ครูคอยช่วยเหลือการเขียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จแล้วนำผลงานไปติดไว้ที่ผนังห้องและให้นักเรียนวาดภาพประกอบ

2) ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า เด็ก ๆ ได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่านบ้าง(ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว)

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 8

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง หัวหอม-หัวกระเทียม
- แบบฝึกหัดที่ 8
- กระดาษชาร์ต สีไม้ ปากกาเคมี
- ใบงาน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

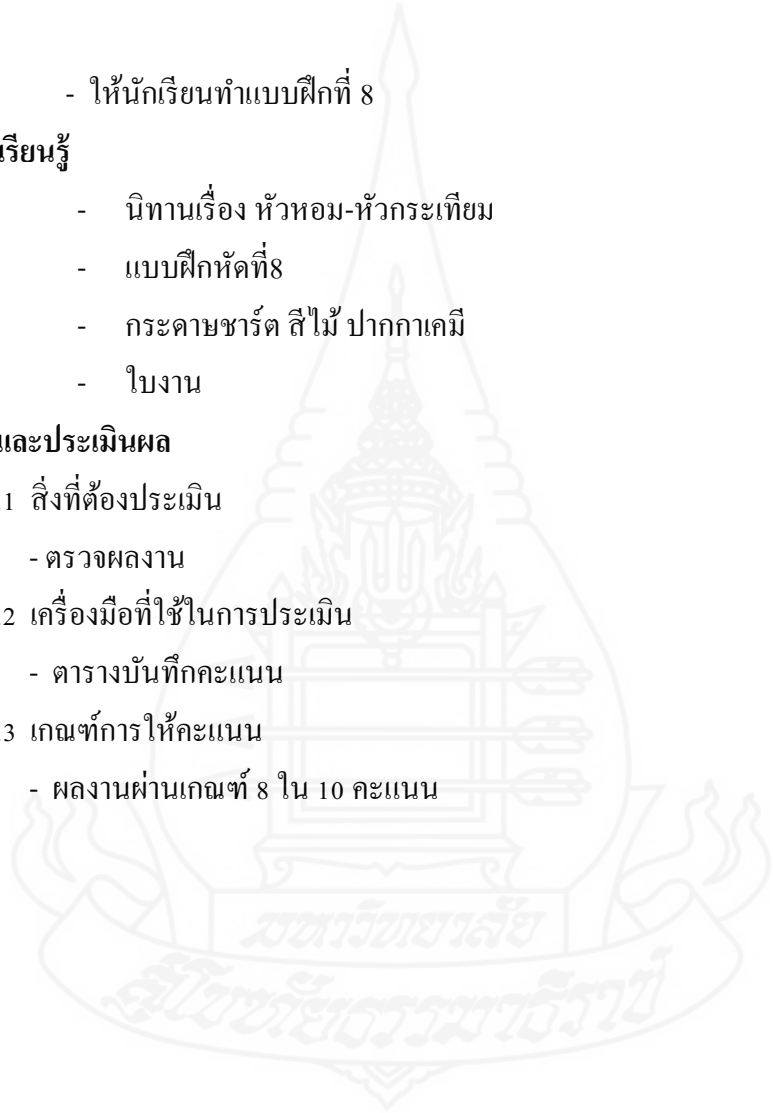
- ตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง หัวหอม-หัวกระเทียม

ชายคนหนึ่งมีเมีย 2 คน เมียหลวงมีลูกสาวชื่อ หัวหอม เมียน้อยมีลูกสาวชื่อ กระเทียม วันหนึ่งชายคนนี้พาเมียทั้งสองคนไปหาปลา เมียน้อยได้ผลึกเมียหลวงตกน้ำตาย กลายเป็นปลา เมื่อกลับมาบ้าน หัวหอมไม่เห็นแม่ก็สงสัยถามใครก็ไม่มีการตอบ ฝ่ายแม่เลี้ยงก็ใช้ให้ลูกเลี้ยงทำงานหนักต่าง ๆ นานา วันหนึ่งหัวหอมไปอาบน้ำที่ชายคลองเห็นปลาตัวหนึ่งว่ายน้ำมาหา ปลาตัวนั้นเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง นางจึงเอาข้าวมาให้ปลาทุกวัน หัวกระเทียมรู้เรื่องจึง ไปฟ้องแม่ของตน

วันหนึ่งแม่เลี้ยงก็ตามมาจับปลาตัวนั้น ไปแล้วสั่งให้หัวหอมขอดเกล็ดปลา นางไม่ยอมทำ เพราะสงสารแม่ กลัวแม่เจ็บ แม่เลี้ยงจึงลงมือขอดเกล็ดปลาแล้วแกงปลาเป็นอาหาร หัวหอมไม่ยอมกิน และได้สั่งกับเป็ดว่า ถ้าเขาทิ้งก้างปลาขอให้เป็ดเก็บไว้ให้นางด้วย เป็ดก็เก็บก้างปลาไว้ให้ นางก็เอาไปปลูกกลายเป็นต้นมะเขือ นางรดน้ำทุกๆ วัน ต้นมะเขือก็ออกลูกผลใหญ่ แม่เลี้ยงสงสัยว่าหัวหอมไปไหนทุกๆ วันต่อมา นางจึงตามมาถอนต้นมะเขือ ไปทั้งต้น หัวหอมก็สั่งเป็ดให้เก็บเมล็ดมะเขือให้นางอีก นางนำมะเขือไปปลูก คราวนี้กลายเป็นต้นโพธิ์เงิน โพธิ์ทอง

วันหนึ่งมีพระราชเสด็จผ่านมาเห็นเข้าอยากจะได้ต้นโพธิ์เงิน โพธิ์ทอง ไปปลูกที่วังปรากฏว่าถอนไม่ได้หัวหอมจึงถอนให้พระราชจึงเอาต้นโพธิ์เงิน โพธิ์ทอง ไป ปลูกที่หน้าวังและจัดพิธีอภิเษกกับหัวหอมอย่างใหญ่โต หัวหอมจึงมีความสุขตั้งแต่นั้นมา ส่วนแม่เลี้ยงและหัวกระเทียมก็กลายเป็นข้ารับใช้ของหัวหอมทุกคน

ที่มานุชนาถ เหลละคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 8

จงทำเครื่องหมาย(X)ทับตัวอักษร ก ข ค หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หัวหอมเป็นลูกของใคร

ก. เมียหลวง

ข. เมียน้อย

ค. ลูกเป็ด

2. ครอบครัวนี้มีอาชีพทำอะไร

ก. ชาวไร่

ข. ชาวนา

ค. ชาวประมง

3. เหตุใดหัวหอมจึงคิดว่าปลาคือแม่ของตน

ก. พ่อบอก

ข. แม่เลี้ยงบอก

ค. ปลาเล่าเรื่องแม่ให้ฟัง

4. คำว่า เสด็จมีความหมายตรงกับข้อใด

ก. ไป

ข. มา

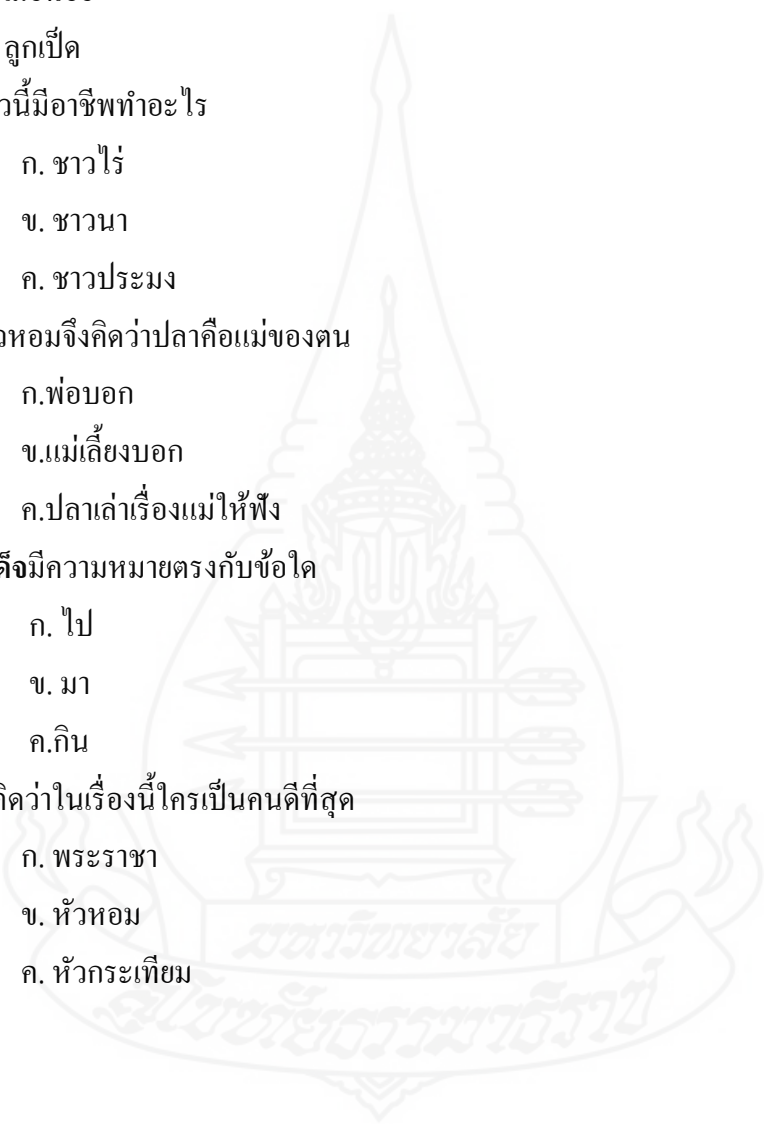
ค. กิน

5. นักเรียนคิดว่าในเรื่องนี้ใครเป็นคนดีที่สุด

ก. พระราชา

ข. หัวหอม

ค. หัวกระเทียม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 9

นิทานเรื่องควายกับจระเข้

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 9 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง ควายกับจระเข้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

- 1) ให้นักเรียนร้องเพลง ประกอบท่าทาง ดังนี้

เพลงควาย

ควาย ควาย ควาย ควายอยู่ในทุ่งนา

ต่อจากนั้นสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับควายหมายของเพลง การดำเนินชีวิตของควาย และประโยชน์ที่ได้รับจากควาย

ของควายคือหญ้า (ข้าว) เราใช้นาปลูกข้าวให้เรากิน

- 2) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 คน ตามความสมัครใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง ควายกับจระเข้ที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องควายกับจระเข้โดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่าสัญญา อิสระ พยาน ทะนุถนอม
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องควายกับจระเข้จบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้
 - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับจระเข้
 - ใครช่วยจระเข้
 - จระเข้ให้สัญญากับควายว่าอย่างไร
 - จระเข้ทำตามสัญญาหรือไม่ เพราะอะไร
 - พยานของจระเข้มีใครบ้าง
 - ใครเป็นผู้ช่วยควาย ช่วยอย่างไร
- 3) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบตามหัวข้อที่กำหนดแล้วเขียนลงในกระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ตั้งคำถามจากเรื่องสำหรับถามเพื่อนในชั้นเรียน 3 ข้อ
 - กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อตัวละครที่มีในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 3 การกระทำของควายถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 4 การกระทำของจระเข้ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 5 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนลักษณะเด่นของกระเจง
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่อง of นักเรียนประสบความสำเร็จ
- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 9

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง ควากับจระเข้
- กระดาษชาร์ตสี สีมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 9

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

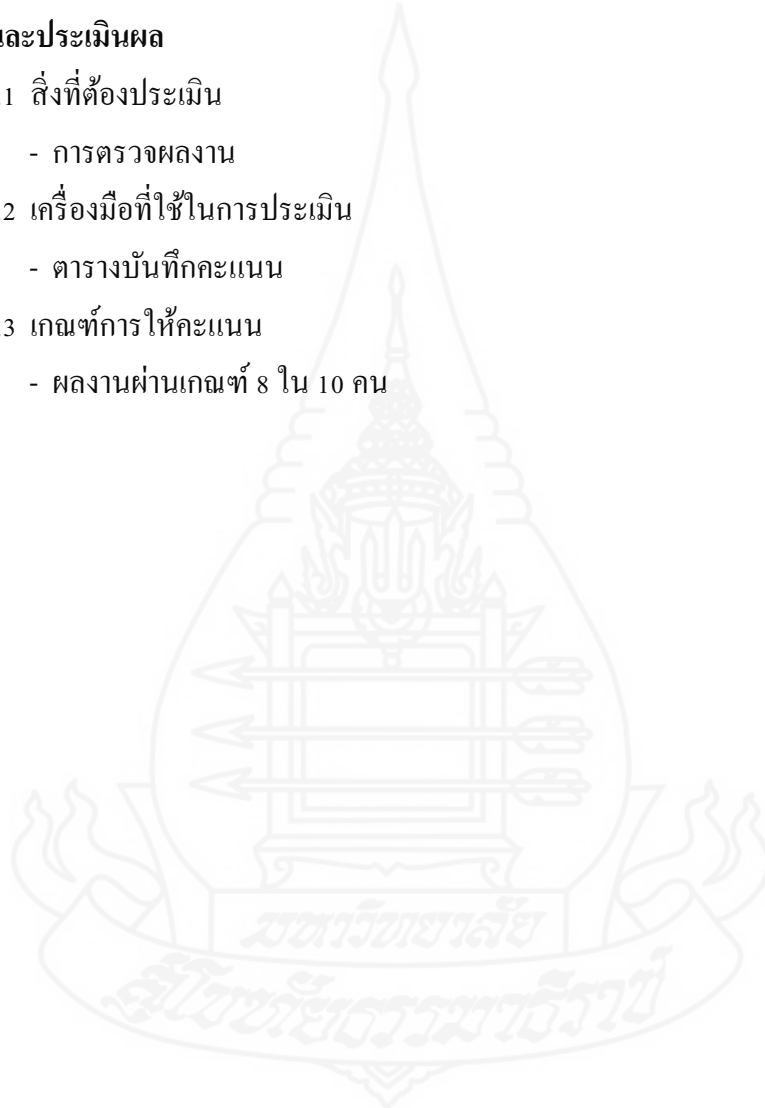
- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คน

ควายกับจระเข้

จระเข้ถูกดันมะพร้าวล้มทับกลางตัวติดอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ ขณะนั้นมีควายตัวหนึ่งลงมาจะกินน้ำ จระเข้จึงขอความช่วยเหลือ “ควายช่วยข้าทีเถอะ! หากเจ้าช่วยข้าแล้วๆ ของเจ้าจะลงมาเล่นน้ำได้ ข้าสัญญาว่าจะไม่ทำอันตรายใดๆ” ควายถามว่า “จริงหรือเปล่าเจ้าจระเข้ ข้าไม่ไว้ใจเจ้าหรอก” จระเข้อ้อน วอนอีกว่า “จริงๆ ข้าให้สัญญา ช่วยทีเถอะ ถ้าเจ้าไม่ช่วยข้าต้องตายแน่ๆ” ด้วยความสงสารควายก็ใช้เขาทั้งสองขวิดดันมะพร้าวแล้วเหวี่ยงทิ้งไป

จากนั้นควายค่อยๆ เดินลงไปกินน้ำ เมื่ออิ่มแล้วขณะกำลังจะขึ้นจากแม่น้ำจระเข้ก็จับที่ขาควาย ควายจึงพูดว่า “เอ๊ะ ! เจ้าสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายข้าล้มแล้วหรือ” “ข้าไม่ได้สัญญาอะไรนี่ เจ้าควายโง่ แน่จริงหาพยานมาซิ” ควายตอบว่า “ก็ข้าเป็นผู้ช่วยเจ้า แล้วเจ้ามากัดขาข้าอย่างนี้มันถูกแล้วหรือ” ควายเถียง ทันใดนั้นฝาชีก็ลอยน้ำมา ฝาชีพูดว่า “จระเข้ทำถูกคฺุชิตอนที่ข้ายังใหม่ๆ คนก็ดูแลเช็ดดู แต่พอข้าแก่ก็ทิ้งข้าลงแม่น้ำ” เป็นอันว่าจระเข้ได้พยานแล้วหนึ่งปาก ต่อมาเมื่อมีเสือเก่าๆ ลอยตามน้ำมา เสือพูดว่า “จระเข้ทำถูกคฺุชิตอนที่ข้ายังใหม่ๆ คนก็ดูแลเช็ดดู แต่พอข้าแก่ก็ทิ้งข้าลงแม่น้ำ” พยานฝ่ายจระเข้เพิ่มเป็นสองปาก ส่วนควายนั้นจะคิดอย่างไรก็ไม่หลุดเพราะถูกจระเข้จับขาไว้

ขณะนั้นเองก็มีกระจงดัวหนึ่งเดินมาริมแม่น้ำ “เกิดอะไรขึ้นนี่” กระจงถาม ควายตอบว่า “กระจง เจ้าเคยได้ยินไหมที่เขาว่าทำได้ชั่ว” กระจงแปลกใจ เลยถามว่า “ไหนลองเล่ามาสิว่าเป็นอย่างไร” ควายจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง “ข้าไม่เข้าใจ ไหนลองทำให้ข้าดูใหม่ซิ” เอาตั้งแต่เริ่มต้นเลย กระจงตอบ ดังนั้นจระเข้ก็เลยอ้าปากปล่อยขาควายออกจากปาก ควายจึงเดินหนีขึ้นมาบนฝั่งแล้วเหวี่ยงดันมะพร้าวดันเดิมลงไปทับกลางลำตัวจระเข้ “อ้อ ! ข้าเข้าใจแล้วเป็นอย่างนี้เอง แล้วเจ้าก็ช่วยเขา คนอย่างนี้ช่วยไม่ได้หรอก คนไม่รู้จักบุญคุณ ปล่อยให้ดันมะพร้าวทับตายที่นี้เถอะ” แล้วสัตว์ทั้งสองก็ทิ้งให้จระเข้อยู่ริมคลองนั่นเอง

ที่มา นุชนาถ เหลาะคุหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 9

จงทำเครื่องหมาย(X)ทับอักษร ก ข ค หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ต้นมะพร้าวล้มทับใคร

- ก. จระเข้
- ข. ควาย
- ค. กระจง

2. เหตุใดควายจึงช่วยจระเข้

- ก. เพราะเป็นเพื่อนกับจระเข้
- ข. เพราะเชื่อว่าจระเข้จะไม่ทำร้าย
- ค. เพราะเห็นว่าเป็นการกระทำที่ดี

3. ในเรื่องนี้ใครฉลาดที่สุด

- ก. จระเข้
- ข. กระจง
- ค. ควาย

4. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

- ก. การรู้จักกตัญญูรู้คุณ
- ข. การไม่ทำร้ายผู้อื่น
- ค. การทำความดี

5. การรู้จักใช้สติปัญญาแก้ปัญหาเป็นความสามารถของใคร

- ก. กระจง
- ข. ควาย
- ค. จระเข้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 10

นิทานเรื่องเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

- 4.1 ชำนาญ ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสถานที่สำคัญต่างๆของจังหวัดปัตตานี แล้วช่วยกันท่องคำขวัญของจังหวัดปัตตานี

เมืองงามสามวัฒนธรรม ศูนย์ฮาลาลเลิศล้ำ ชนน้อมนำศรัทธา ถิ่นธรรมชาติงามตา

ปัตตานีสันติสุขแดนใต้

ต่อจากนั้นสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำขวัญ การดำเนินชีวิต ศาสนา ความเชื่อของคนของคนในจังหวัดปัตตานี

- 2) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ5-6 คน ตามความสมัครใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว โดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่น คำว่า เรือสำเภา ข้อบัญญัติ ตัดบท ละแวก สักการบูชา
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้องทั้งนี้ ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้
 - เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับลิ้มโต๊ะเถียม
 - ลิ้มโต๊ะเถียมมีความสัมพันธ์กับเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวอย่างไร
 - ทำไมลิ้มโต๊ะเถียมจึงไม่ยอมกลับประเทศจีน
 - เหตุใดเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวจึงเสียชีวิต
 - ปัจจุบันหลุมฝังศพของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวอยู่ที่ไหน
 - นักเรียนทราบไหมว่าใครเป็นผู้สร้างมัสยิดกรือเซะ
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่า นักเรียนจะช่วยดูแลรักษา มัสยิดกรือเซะ และ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไว้ให้คู่กับจังหวัดปัตตานี ได้อย่างแล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครู แจก ให้แล้ววาดภาพประกอบ
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่องของนักเรียน ประสบผลสำเร็จ
- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 10

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 10

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

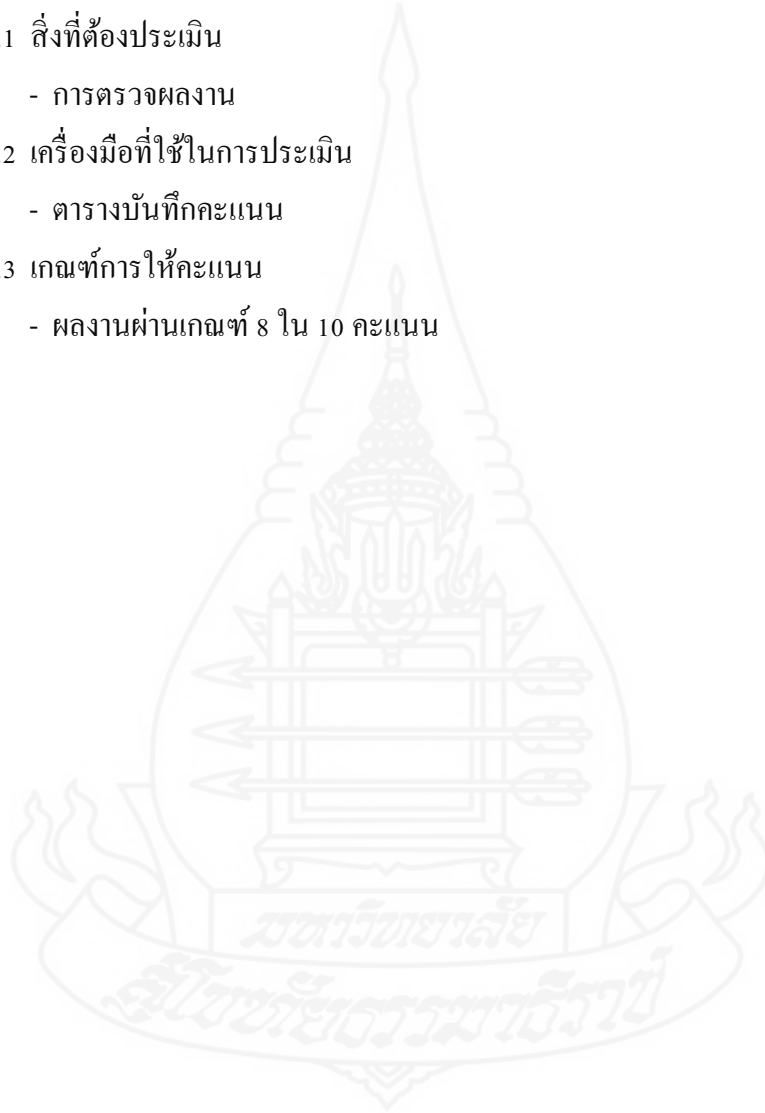
- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง ตำนานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ชาวจีนผู้หนึ่งชื่อลิ้ม โต๊ะเคี่ยมเดินทางมาปัตตานีโดยมากับเรือสำเภาบังเอิญเรือแตกกลางทะเลทุกคนตายหมดยกเว้นลิ้ม โต๊ะเคี่ยมคนเดียว เขาเกาะไม้กระดานแผ่นหนึ่งมาขึ้นฝั่งที่หาดตะโลละกาโปร้ ชาวตะโลละกาโปร้พากันช่วยเหลือเขา ลิ้ม โต๊ะเคี่ยมเล่าเรื่องราวให้ฟังพร้อมทั้งขอเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามและได้ทำงานที่นี่ น้องสาวของเขาที่ชื่อลิ้มกอเหนี่ยวซึ่งอยู่เมืองจันทราบว่าพี่ชายทำงานเฝ้าท่าเรือที่ปัตตานีจึงส่งความกับผู้ที่เดินทางมาค้าขายว่า ถ้าพบพี่ชายให้บอกให้กลับไปเมืองจันด้วย พี่ชายจึงส่งความตอบกลับไปว่าเขาไม่กลับ ถ้าอยากจะพบเขาให้มาที่เมืองปัตตานี เขาจะคอยอยู่ที่นี้ ลิ้มกอเหนี่ยวจึงเดินทางมาตามด้วยตนเอง

เมื่อนางพบพี่ชาย นางได้ถามถึงสาเหตุที่พี่ชายเปลี่ยนศาสนา ลิ้ม โต๊ะเคี่ยมบอกว่า “ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีข้อบัญญัติที่ดี พี่จึงเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามด้วยความศรัทธา พี่ไม่คิดถึง ปู่ย่า ตายาย เราเลยหรือ” ลิ้มกอเหนี่ยวถามอีก ลิ้ม โต๊ะเคี่ยมตัดบทว่า “น้องกลับเถอะ ! ตัวพี่จะขออยู่ที่นี้” “ถ้าพี่ไม่กลับน้องก็ขอตายที่นี้” ลิ้มกอเหนี่ยวพูดอย่างเด็ดเดี่ยว” ตามใจน้องเถอะไม่กลับก็อย่ากลับ น้องอยู่ส่วนน้อง พี่อยู่ส่วนพี่”

ลิ้มกอเหนี่ยวน้อยใจพี่ชายมากจึงผูกคอตายกับต้นมะม่วงหิมพานต์ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของมัสยิดกรือเซะ ชาวบ้านนำความ ไปบอกลิ้ม โต๊ะเคี่ยม ลิ้ม โต๊ะเคี่ยมไม่สนใจ กล่าวว่า “ตายก็ตายเถอะให้อยู่ตรงนั้นแหละ” ข่าวนี้อันไปถึงคนจีนที่อาศัยอยู่ละแวกนั้นจึงช่วยกันเอาศพลงมาแล้วโค่นต้นมะม่วงหิมพานต์แกะสลักเป็นรูปลิ้มกอเหนี่ยวเพื่อสักการบูชา และได้ฝังศพลิ้มกอเหนี่ยวในบริเวณใกล้ๆมัสยิดกรือเซะนั้นเอง

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวี (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 10

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ลี้มโตะเคี่ยมเดินทางมาจากไหน
 - ก. เมืองจีน
 - ข. เมืองลาว
 - ค.เมืองเชียงใหม่
2. เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับ ลี้มโตะเคี่ยม
 - ก. โจรปล้น
 - ข. ขายสั้นค้าหมด
 - ค. เรือแตก
3. เหตุใดลี้มกอเหนี่ยวจึงเดินทางมาที่ปัตตานี
 - ก.ตามหาพี่ชาย
 - ข. มาเที่ยว
 - ค.มาอยู่ที่ปัตตานี
4. ปัจจุบัน ศาลเจ้าแม่ลี้มกอเหนี่ยวตั้งอยู่ที่ไหน
 - ก. อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
 - ข.อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
 - ค. อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
5. ทำไมลี้มโตะเคี่ยมจึงไม่ยอมกลับเมืองจีน
 - ก. เปลี่ยนอาชีพ
 - ข.เปลี่ยนเรือสำเภา
 - ค. เปลี่ยนศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 11

นิทานเรื่องหาเขย

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 13 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง หาเขย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิการลำดับเครือญาติแล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระบบเครือญาติ ต่อจากนั้น ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 คน ตามความสนใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง หาเขย ที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องหาเขยโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่าบลาซาหะห์ โตะปาเก โตะครุโดยเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในภาษาไทย
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องหาเขยจบแล้วจบแล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- พ่อแม่ปรึกษากันเรื่องอะไร
- พ่อ และแม่ต้องการลูกเขยลักษณะอย่างไร
- ทำไมผู้เป็นพ่อจึงยกลูกสาวให้แต่งงานกับมามะ
- มามะเป็นคนอย่างไร
- ผู้พ่อลงโทษมามะอย่างไร

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิด ว่า คนมีความรู้ทางศาสนานั้นจะต้องมีลักษณะอย่างไรบ้างแล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้แล้ววาดภาพประกอบ

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่องของนักเรียนประสบความสำเร็จ

- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 11

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง หาเขย
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 11

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง หาเขย

มีครอบครัว ๆ หนึ่งมีลูกสาวสวยหนึ่งคน พ่อแม่ปรึกษาถึงเรื่องจะหาคู่ครองให้ลูกสาวของตนว่าจะให้แต่งงานกับข้าราชการ หรือกับผู้มีความรู้ทางศาสนา ฝ่ายพ่อคิดว่าแต่งงานกับใครก็ได้แต่ผู้เป็นแม่ไม่ยอมอยากจะได้ลูกเขยเป็นผู้มีความรู้ทางศาสนามากกว่า

วันหนึ่งผู้เป็นพ่อได้พบชายหนุ่ม 2 คน ชื่อมามะ กับกอเดร์ จึงถามว่า “มาจากไหน” ทั้งสองบอกว่า “มาจากบาหลีซะห้” จึงชวนมาเที่ยวที่บ้านพูดคุยสนทนากัน ตอนหนึ่งชายผู้เป็นพ่อบอกกับชายหนุ่มว่า “ฉันมีลูกสาวอยู่คนหนึ่งอยากจะได้ลูกแต่งงาน” กอเดร์จึงถามว่า “จะให้แต่งงานกับคนลักษณะอย่างไร” พ่อของหญิงสาวผู้นั้นก็บอกว่า “ใจจริงแล้วอยากให้แต่งงานกับ โต้ะปาเก ลักษณะเหมือนเจ้าทั้งสองนี้แหละ” กอเดร์จึงว่า “ถ้าอย่างนั้นก็แต่งงานกับมามะเพื่อนข้าเลยสิ ฝ่ายพ่อพิจารณาตามามะ คิดว่าเป็นคนดี มีความรู้ทางศาสนาจึงยกลูกสาวให้แต่งงานด้วย

ต่อมาไม่นานผู้คนที่มาที่บ้านเพื่อที่จะมาเรียนรู้อะไรและสอบถามปัญหาทางศาสนากับลูกเขยของบ้านนี้ มามะเห็นเช่นนั้นก็บอกว่า “ฉันกำลังศึกษาอยู่ ไม่ค่อยเชี่ยวชาญเท่าไรนัก ถ้าอยากรู้รายละเอียดให้ไปถาม โต้ะครูเอง” เพื่อนบ้านสงสัยว่าพ่อตาจะถูกลอกให้หลงเชื่อว่า มามะเป็นโต้ะปาเก แท้จริงแล้วมามะไม่มีความรู้อะไรเลย ชายผู้เป็นพ่อจึงปรึกษากับเพื่อนบ้านถึงวิธีแก้แค้นมามะ เพื่อนบ้านไม่รู้จะแนะนำอย่างไร ส่วนมามะนั้นทำอะไรไม่เป็นเลย แม้กระทั่งไถนาก็ต้องให้ภรรยาสอนให้ สร้างความไม่พอใจให้แก่พ่อตามาก จึงลงโทษมามะโดยสั่งให้มามะทำงานหนักตลอดมา

ที่มา นุชนาถ เหลาะดูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 11

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดคือลักษณะคู่ครองที่พ่อแม่ต้องการเลือกให้ลูกสาว

ก. เป็นคนมีความรู้ทางศาสนา

ข. เป็นโตะครู

ค. เป็นคนขยัน

2. คำว่า บาลาเซาะห์ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. โรงเรียน

ข. สุหร่า

ค. ปอนาะ

3. ลูกสาวได้แต่งงานกับใคร

ก. มานะ

ข. กอเดร์

ค. โตะปาเก

4. ไม่มีความรู้ ทำงานไม่เป็นเป็นลักษณะของใคร

ก. โตะครู

ข. กอเดร์

ค. มามะ

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

ก. จะทำสิ่งใดคิดให้รอบคอบก่อน

ข. ลงโทษมามะถูกต้อง

ค. การเลือกคบเพื่อน

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
 เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 แผนการเรียนรู้ที่ 12 **นิทานเรื่องช่างกับแม่เสือ** เวลา 1 ชั่วโมง
 วันที่ 16 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง ช่างกับแม่เสือ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนร้องเพลงประกอบท่าทาง เพลงนางช่าง แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลง

เพลงนางช่างนางช่างตัวหนึ่ง
 นางช่างตัวหนึ่ง ออกไปเที่ยวเดินบนไยแมงมุม
 เล่นจนเพลิดเพลิน มั่นเห็นการสนุกเหลือใจ
 มั่นจึงร้องเรียก ให้นางช่างอีกตัวหนึ่งออกมา

ต่อจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 คน ตามความสมัครใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง ช่างกับแม่เสือที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องช้างกับแม่เสือโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่าบังเอิญ อาณาเขต คำราม บุญคุณ โดยเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในภาษาถิ่น
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
 ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องช้างกับแม่เสือจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้
 - ช้างทำความผิดอะไร
 - ช้างแก้ปัญหายังไง
 - เสือต้องการอะไรจากช้าง
 - ทำไมช้างจึงช่วยกระจง
 - ช้างกับกระจงมีข้อแลกเปลี่ยนอะไรกัน
 - กระจงช่วยช้างอย่างไร
 - ทำไมลิงกังหางสั้น เสือหางยาว
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่า นักเรียนเคยช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไรบ้าง ช่วยแล้วรู้สึกอย่างไรแล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่อง of นักเรียน ประสบผลสำเร็จ
- 2) นำผลงานของนักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 12

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง ช้างกับแม่เสือ
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก

- แบบฝึกหัดที่ 12

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง ช้างกับแม่เสือ

แม่ช้างเชือกหนึ่งเดินทางกินในป่าใหญ่ ซึ่งเป็นที่อยู่ของเสือแม่ลูกอ่อนบังเอิญช้างเดินไปเหยียบลูกเสือตาย แม่เสือจึงกระโดดมาขวางหน้าและพูดว่า “เฮ้! เจ้าช้าง เจ้าทำอย่างไรได้อย่างไร” ช้างตอบว่า “ข้าผิดไปแล้วข้าขอโทษ” เสือคำรามเสียงดัง “เจ้า ช้าง ข้าจะได้กินเจ้าเป็นอาหาร” ช้างอ่อนวอนว่า “ยกโทษให้ข้าเถิด ข้าขอเวลาเจ็ดวันเพื่อกลับไปให้นมลูกแล้วข้าจะกลับมา” ตกลง! เสือยินยอม ช้างรีบกลับไปยังที่อยู่ของตนระหว่างทางก็พบกับกระเจงตัวหนึ่งซึ่งติดกับดักอยู่ “เจ้ากระเจงทำไมจึงมาอยู่แถวนี้ล่ะ” ช้างถาม กระเจงตอบว่า “ช้างเอ๋ย ข้าต้องถูกจับแน่ ๆ ถ้าเจ้าช่วยข้าได้วันหลังถ้าเจ้าเดือดร้อน ข้าก็จะตอบแทนบุญคุณเจ้า” ช้างจึงช่วยกระเจงให้หลุดออกจากกับดักแล้วช้างก็เล่าเรื่องที่ตนไปก่อเหตุให้กระเจงฟัง “ข้าช่วยได้แน่และจะช่วยจริง ๆ” กระเจงตอบอย่างมั่นใจแล้วสั่งให้ช้างหมอบลง ตนเองกระโดดไปนั่งบนคอช้าง จากนั้นสัตว์ทั้งสองเดินเข้าไปในป่าใหญ่ กระเจงบอกให้ช้างหาลูกสวาดมาให้ตน

สัตว์ทั้งสองเดินทางต่อไปเรื่อย ๆ ก็พบต้นสวาด ช้างจึงเก็บลูกสवादให้กระเจง เมื่อได้จำนวนมากพอแล้ว สัตว์ทั้งสองเดินทางต่อไปจนกระทั่งถึงอาณาเขตของแม่เสือ เมื่อครบกำหนดเจ็ดวันแม่เสือก็นำตามสัญญา สัตว์ทั้งสามเผชิญหน้ากัน กระเจงพูดกับช้างว่า “เจ้าหมอบแล้วนั่งลง” ช้างทำตาม กระเจงจึงคว้าลูกสवादใส่ปากตนเองแล้วก็เคี้ยวดัง “กร๊อบ ๆ” เมื่อเสือได้ยินดังนั้นก็เกิดความตกใจวิ่งหนีไปพบลิงกัง “แม่เสือหนีอะไรมาล่ะ” ลิงกังถาม เสือบอกว่า “ข้าไปเจอกระเจง มันกำลังเคี้ยวกระดูกช้าง เจ้าลองคิดดูสิช้างตัวใหญ่มันยังสามารถกินได้ทั้ง ๆ ที่ตัวมันเล็กนิดเดียว แล้วนับประสาอะไรกับเราล่ะ” ลิงกังบอก “ถ้าอย่างนั้นข้าก็อยู่ไม่ได้ ต้องหนีไปพร้อมกับเจ้าด้วย” สัตว์ทั้งสองจึงเอาหางมาผูกติดกันหนีไปหนีมา หางของลิงก็หลุดไปติดกับหางเสือ จนกระทั่งปัจจุบันลิงกังก็ยังไม่มีหางอีกเลย ในขณะที่เดียวกันหางเสือก็นานกว่าเดิม

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวี (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 12

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกเพียงคำตอบเดียว

1. ตัวละครในเรื่องนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ช้าง กระจ่าง ลิง เสือ
- ข. ลิงโต ช้าง เสือ กระจ่าง ลิง
- ค. ช้าง เสือ กระจ่าง ลิง

2. ช้างทำความผิดอะไร

- ก. เขี่ยบลูกกระจ่างตาย
- ข. เขี่ยบลูกเสือดาย
- ค. เขี่ยบลูกลิงตาย

3. นักเรียนคิดว่าตัวละครที่ฉลาดที่สุดคือข้อใด

- ก. เสือ
- ข. ช้าง
- ค. กระจ่าง

4. การกระทำที่ตรงกับความหมายของคำว่าบังเอิญคือข้อใด

- ก. ช้างเขี่ยบลูกเสือดอ
- ข. ช้างช่วยกระจ่าง
- ค. กระจ่างช่วยช้าง

5. การกระทำที่ควรนำมาเป็นเยี่ยงอย่างได้คือข้อใด

- ก. ช้างโกรธเสือดอ
- ข. กระจ่างตอบแทนบุญคุณช้าง
- ค. เสือกถัวกระจ่าง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 13

นิทานเรื่องชายผู้ถูกเหยียด

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 18 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง ชายผู้ถูกเหยียดขาม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

1) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ และความพิการ ที่นักเรียนเคยพบเห็น แล้วให้นักเรียนเล่นเกม โรคติดต่อต่อจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ตามความสนใจ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง ชายผู้ถูกเหยียดขาม ที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องชายผู้ถูกเหยียดขามโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่าทรมาน ดูหมิ่นเหยียดขาม นมัสการ ฐานะ ซัดเซพเนจร โดยเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในภาษา มลายูถิ่น เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นของนักเรียน

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้อง
 ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องชายผู้ถูกเหยียดหยามจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน
 โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- ชายทั้งสามคนเป็น โรคอะไรบ้าง
- ชาวบ้านถูกเหยียดหยามเขาเพราะอะไร
- ใครรักษาเขาให้หาย
- ชายทั้งสามคนสัญญาอะไรกับชายแก่
- ใครรักษาสัญญาได้
- ใครไม่รักษาสัญญา

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเขียนแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 การกระทำของชาวบ้านที่มีต่อชายทั้งสาม ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 2 การกระทำของชายแก่ที่มีต่อชายทั้งสามถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 3 การกระทำของชาย โรคเรื้อนที่มีต่อชายแก่ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 4 การกระทำของชายมีแผลพุพองที่มีต่อชายแก่ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 5 การกระทำของชายตาบอดที่มีต่อชายแก่ถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

แล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและ
 อภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่อง
 สั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่องของนักเรียน
 ประสบผลสำเร็จ

2) นำผลงานของนักเรียน ไปคิดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 13

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง ชายผู้ถูกเหยียดหยาม
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 13

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - การตรวจผลงาน
- 6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - ตารางบันทึกคะแนน
- 6.3 เกณฑ์การให้คะแนน
 - ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง ชายผู้ถูกเหยียดหยาม

ชายหนุ่มสามคน คนหนึ่งเป็นโรคเรื้อน คนที่สองผิวหนังพุพองเป็นแผลทั่วร่างกาย คนที่สามตาบอดมองไม่เห็น ทั้งสามทนทุกข์ทรมานไม่ไหวจึงไปขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน แต่ชาวบ้านกลับดูถูกเหยียดหยาม จนกระทั่งไปพบกับชายแก่คนหนึ่งชายผู้เป็นโรคเรื้อนพูดว่า “ท่านสามารถรักษาข้าได้ไหม” ชายแก่บอกว่า “ข้าก็ไม่แน่ใจ แต่ข้าจะลองขอต่อพระเจ้าดู” ชายผู้เป็นโรคเรื้อนอ้อนวอนว่า “ช่วยข้าด้วยเถิด ถ้าข้าหายแล้วข้าจะละหมาดและจะทำทุกอย่างเพื่อพระเจ้า” ชายแก่พูดว่า “ถ้าอย่างนั้นก็ดี ข้าจะรักษาให้” เมื่อรักษาหายแล้วชายแก่ก็มอบควายตัวหนึ่งให้ชายคนนั้นเลี้ยง

ต่อมาชายแก่ก็เดินทางไปที่บ้านของชายที่เป็นโรคผิวหนังพุพอง ชายที่เป็นโรคจึงถามว่า “ลุงสามารถรักษาคนที่ เป็นโรคอย่างข้าได้ไหม เพราะชาวบ้านดูถูกเหยียดหยามข้าเหลือเกิน” ชายแก่พูดว่า “ข้ารักษาไม่เป็น แต่ ถ้าข้ารักษาหาย เจ้าต้องนมัสการพระเจ้านะ” ชายหนุ่มตอบตกลง เมื่อได้รับการรักษาจนหายแล้วชายแก่ก็มอบวัวให้ชายหนุ่มตัวหนึ่ง เป็นอันว่าชายหนุ่มคนที่เลี้ยงควายมีฐานะดีขึ้น ชายหนุ่มที่เลี้ยงวัวก็มีฐานะดีขึ้นไปด้วย ต่อมาชายแก่คนเดิมก็เดินทางไปหาชายตาบอด “ทำไมเจ้าเดินกระเียบๆ อย่างนี้ล่ะ” ชายแก่ถาม ชายตาบอดบอกว่า “ข้าตาบอดมองไม่เห็นนานแล้ว ลุงช่วยรักษาข้าได้ไหม” ชายแก่รักษาจนชายหนุ่มสามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ชายแก่จึงมอบแพะให้ตัวหนึ่งเพื่อให้ชายผู้นั้นเลี้ยง แล้วชายแก่ก็จากไป

อยู่มาวันหนึ่งชายแก่ปลอมตัวเป็นคนง่อยแล้วไปหาชายหนุ่มที่ตนเคยรักษาทั้งสามคน คนแรกคือ ชายที่เคยเป็นโรคเรื้อนแต่เขาก็ไล่ชายแก่ออกไป คนที่สองคนที่เป็นแผลพุพองแต่ถูกห้ามไม่ให้เข้าบ้าน สุดท้ายชายง่อยก็ไปบ้านชายตาบอด “ลุงมาอยู่ที่บ้านข้าเถิดข้าจะรับเลี้ยงเองไม่ต้องซัดเซพเนจรไปไหน” ชายหนุ่มพูดด้วยความดีใจวันรุ่งขึ้นเมื่อชายผู้นั้นตื่นนอนแต่ไม่เห็นชายง่อยผู้นั้นแล้ว ส่วนเพื่อนๆ อีกสองคนที่ไม่ให้ชายง่อยเข้าไปในบ้านนั้นก็กลับกลายเป็นโรคเหมือนเดิมและสัตว์ก็ตายไปจนหมดส่วนเขาผู้ซึ่งมีจิตเมตตาอันมีทรัพย์เพิ่มมากขึ้นและมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 13

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ชายหนุ่มทั้งสามคนในเรื่องนี้เป็นโรคอะไรบ้าง
 - ก. ท้องเสีย ง่อย ขาหัก
 - ข. โรคเรื้อน แผลพุพอง ตาบอด
 - ค. ตาแดง ปวดฟัน ขาบวม
2. ผู้ที่ช่วยชายหนุ่มทั้งสามคือใคร
 - ก. ชายแก่
 - ข. ชาวบ้าน
 - ค. หมอ
3. นักเรียนคิดว่าตัวละครที่มีความกตัญญูคือชื่อใด
 - ก. ชายโรคเรื้อน
 - ข. ชายที่เป็นแผลพุพอง
 - ค. ชายที่ตาบอด
4. การกระทำที่ตรงกับความหมายของคำว่าซัดเซพเนจรคือชื่อใด
 - ก. เดินทางไปเรื่อยๆ ไม่มีที่พักอาศัย
 - ข. เดินทางไปเที่ยวทั่วประเทศ
 - ค. เดินทางไปรักษาคนป่วย
5. การกระทำที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างได้คือชื่อใด
 - ก. การกระทำของชายโรคเรื้อน
 - ข. การกระทำของชายมีแผลพุพอง
 - ค. การกระทำของชายตาบอด

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 14

นิทานเรื่อง ฮาเวจือรีดิก

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 20 เดือน กันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง ฮาเวจือรีดิก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

ครูให้นักเรียน ร้องเพลงประกอบท่าทาง ทะเลแสนงาม แล้วสนทนาเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลงและประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับทะเล ต่อจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ตามความสมัครใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง ฮาเวจือรีดิก ที่ครูเตรียมมาให้ นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องฮาเวจือรีดิกโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่าคาราวานสินค้า โหดเหี้ยม เงื่อนไ้ไข กรรมสิทธิ์ โดยเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในภาษา มลายูถิ่น เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นของนักเรียน

- อ่านซ้ำตอนที่ไม่ว่าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้องทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู

2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องฮาเวจือริคจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใครบ้าง
- ชายหนุ่มมีนิสัยอย่างไร
- ชายหนุ่ม ต้องการทำอะไร
- ชายหนุ่มไปค้าขายกับใคร ไปอย่างไร
- พระราชาทำอะไรจึงได้ชื่อว่าโหดเหี้ยม
- การค้าขายประสบผลสำเร็จหรือไม่เพราะเหตุใด

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ปฏิบัติตามคำสั่งในหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3 ข้อ สำหรับถามเพื่อนในห้อง

กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อตัวละครในเรื่อง

กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน

กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของฮาเวจือริค

กลุ่มที่ 5 ถ้าให้นักเรียนเป็นคนค้าขาย จะขายอะไร ที่ไหน เพราะอะไร

แล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้

4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่อง of นักเรียน ประสบผลสำเร็จ

2) นำผลงานของนักเรียน ไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 14

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง ฮาเวจือริค
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 14

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง ฮาเวจือรีดิก

มีชายหนุ่มคนหนึ่งเป็นคนฉลาดแต่ฐานะยากจน วันหนึ่งเขาคิดขึ้นว่า ถ้าเขามีเงิน เขาก็จะร่วมลงทุนค้าขายกับบรรดาเศรษฐีทั้งหลาย ต่อมาเศรษฐีท่านหนึ่งมาชวน ชายหนุ่มไปร่วมกองคาราวานสินค้าทางทะเล ชายหนุ่มจึงตอบตกลงทันที เรือสินค้าก็ แล่นไปในทะเลไปถึงเมืองแห่งหนึ่ง เมื่อนายทหารเห็นเรือสินค้า จึงไปแจ้งให้พระราชอาสูโหดเหี้ยมทรงทราบ พระราชอาคิดว่าจะจับกองเรือสินค้านั้นเอามาเป็นของเรา ในขณะที่คนในลำเรือกำลังถกเถียงกันถึงวิธีการที่จะนำสินค้าขึ้นไปขายในเมืองนี้ ในที่สุดทุกคนตกลงว่าให้นำสินค้าไปเร่ขายในเมืองแห่งนี้ กองเรือจึงแล่นเข้าไปเทียบท่า

คืนนั้นพระราชอาทรงวางแผนโดยการปล่อยเต่าทองให้ขึ้นไปบนเรือสินค้าดังกล่าววันรุ่งขึ้นก็สั่งให้นายทหารค้นหาเต่าทองในเรือทุกลำ โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าเรือ ลำใดมีเต่าทองอยู่ ลำนั้นก็จะถูกจับและยึดเป็นกรรมสิทธิ์ของพระราชอาทันที แต่ถ้าไม่มีก็ให้ทำการค้าขายในเมืองนี้โดยสะดวก หลังจากที่นายทหารขึ้นไปตรวจค้นแล้วก็ไม่พบเต่าทองแต่อย่างใด ทำให้พวกเขาสามารถนำสินค้าขึ้นไปขายยังเมืองนั้นได้

เมื่อขายสินค้าไม่หมดก็เดินทางไปค้าขายยังเมืองอื่นต่อไป กองเรือสินค้าแล่นต่อไปจนถึงเมืองฉุนง เมืองแห่งนี้มีทองคำมากมาย ทำให้ทุกคนที่อยู่บนเรือต้องการลงไปเอาทอง แต่ชายหนุ่มคนนั้นห้ามไว้ คนบนเรือจึงถามว่า “ท่านทำงานทุกวันนี้ ท่านต้องการอะไรล่ะ ขนาดทองคำท่านยังไม่เอา” ชายหนุ่มตอบว่า “เอาได้ยังไงทองคำนี้มีเจ้าของ” คนในเรือจึงพูดว่า “ท่านไม่เอาก็ไม่เป็นไรแต่พวกเราจะลงไปเอา” ทุกคนลงไปเอาทองคำจำนวนเท่าที่ตนเองพอใจ แล้วจึงแล่นเรือกลับบ้าน แต่ชายหนุ่มคนนั้นไม่ยอมกลับ สุดท้ายเขาได้เป็นผู้ครองเมืองแห่งนี้ อย่างมีความสุข

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวี (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 14

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. ลักษณะของชายหนุ่มในเรื่องนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ฉลาด ยากจน
- ข. เป็นเศรษฐี
- ค. โลกอยากได้

2. พระราชามีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. มีเมตตา
- ข. ชอบเลี้ยงเต่าทอง
- ค. โหดเหี้ยม

3. นักเรียนคิดว่าตัวละครที่ดีที่สุดในเรื่องนี้เป็นใคร

- ก. พระราชา
- ข. คนเรือน
- ค. ชายหนุ่ม

4. คำว่ากรรมสิทธิ์มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เจ้าชาย
- ข. เจ้าของ
- ค. ชายชรา

5. ข้อคิดที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างได้คือข้อใด

- ก. การไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ข. การกระทำของพระราชา
- ค. การกระทำของคนเรื่อ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนิทานพื้นบ้านมุสลิมปัตตานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 15

นิทานเรื่อง นกเขาสีขาว

เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 23 เดือนกันยายน พ.ศ. 2556

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น บอกแนวคิดของเรื่องคาดคะเนเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.2 ระบุความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- 2.3 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

3. สาระการเรียนรู้

- อ่านจับใจความนิทานเรื่อง นกเขาสีขาว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียน ร้องเพลงประกอบท่าทาง เพลงนกเขา แล้วสนทนาเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลงและประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับนกเขา

เพลงนกเขา

นกเขabinข้ามเขา ไม่ใช่ของเราฝ้าแต่แผลมอง
ความรักฉันลอยละล่อง (ซ้า) อีลื้อบ ติ๊บ ปอง อยู่ที่ห้องไหนเอย

ต่อจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-6 คน ตามความสมัครใจแล้วส่งตัวแทนกลุ่มมารับนิทานเรื่อง นกเขาสีขาวที่ครูเตรียมมาให้ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ขั้นสอน

- 1) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน นิทานเรื่องนกเขาสีขาวโดยปฏิบัติดังนี้
 - อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องบ้าง
 - อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยสังเกตความหมายของ คำศัพท์ และการอ่านคำยาก เช่นคำว่า พระโอรส หม่อมฉัน ประวิติ กราบทูล กรงนาก ตรัส สมัย เหตุการณ์ โดยเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในภาษา มลายูถิ่น เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นของนักเรียน
 - อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้ถูกต้องทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลช่วยเหลือของครู
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านนิทานเรื่องนกเขาสีขาวจบแล้วครูสนทนากับนักเรียน โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้
 - นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใครบ้าง
 - พี่สาวมีนิสัยอย่างไรอย่างไร
 - สามีภรรยาทำอาชีพอะไร
 - ทำไม แม่จึงตีลูกสาว
 - พระโอรสนำนกเขาไปไหน
 - ลูกสาวกลายร่างเป็นอะไร
 - สุดท้ายแล้วนกตัวนี้ไปอยู่ที่ไหน
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเขียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1 เขียนคำถามจากเรื่องที่อ่าน3ข้อ สำหรับถามเพื่อนในห้อง
 - กลุ่มที่ 2 เขียนชื่อตัวละครในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 3 เรื่องนี้ต้องการบอกอะไรผู้อ่าน
 - กลุ่มที่ 4 เขียนบอกนิสัยของพี่สาว
 - กลุ่มที่ 5 สมมุติว่านักเรียนเป็นคนจับนกได้จะทำอย่างไรกับนก เพราะอะไร
 แล้วเขียนลงในลงในกระดาษชาร์ตที่ ครูแจก ให้
- 4) ให้นักเรียนนำเสนอแผ่นชาร์ตสิ่งที่นักเรียนคิด ของกลุ่มตนเองเพื่อเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกัน หน้าชั้นเรียน

4.3 ขั้นสรุป

1) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องด้วยการลำดับเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเขียน เรื่องสั้นๆ ลงในกระดาษชาร์ตแล้ววาดภาพประกอบ ครูคอยช่วยเหลือให้การเขียนเรื่อง of นักเรียนประสบความสำเร็จ

2) นำผลงาน of นักเรียนไปติดที่ผนังห้องเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 15

5. สื่อการเรียนรู้

- นิทานเรื่อง นกเขาสีขาว
- กระดาษชาร์ตสี สีเมจิก
- แบบฝึกหัดที่ 15

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สิ่งที่ต้องประเมิน

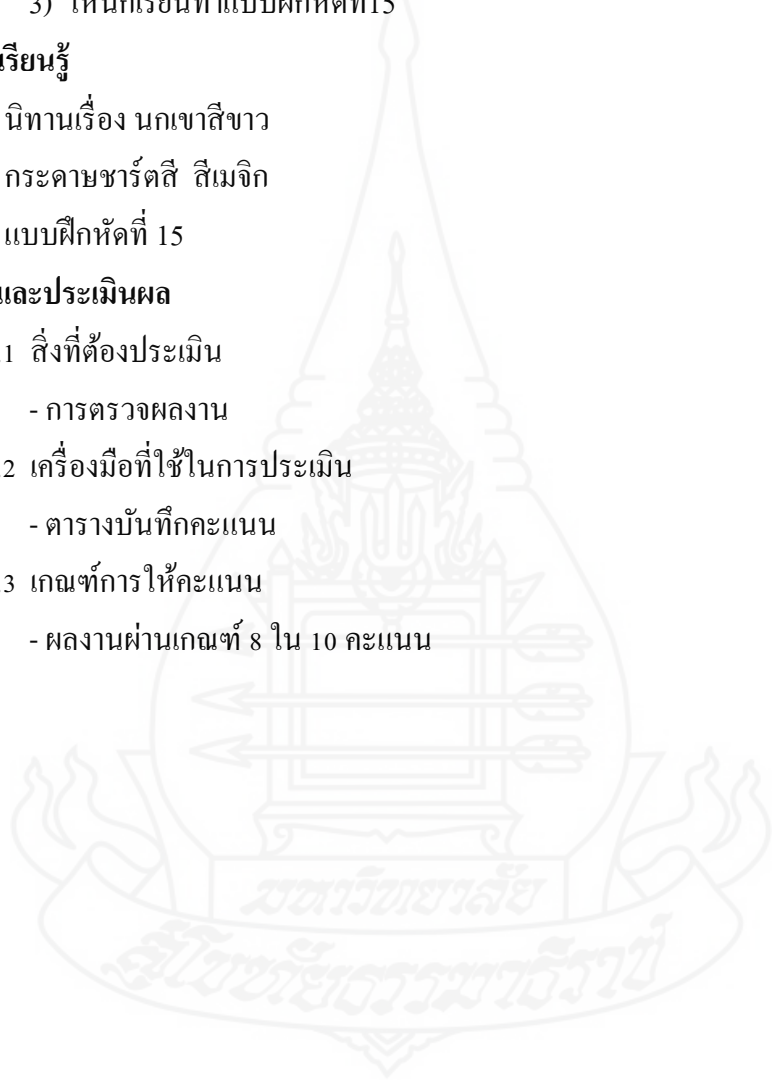
- การตรวจผลงาน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ตารางบันทึกคะแนน

6.3 เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานผ่านเกณฑ์ 8 ใน 10 คะแนน

เรื่อง นกเขาสีขาว

สามีภรรยาคนหนึ่งมีลูกสองคนที่เป็นผู้หญิงคนน้องเป็นผู้ชาย อยู่มาวันหนึ่งแม่สั่งลูกสาวว่า “อ้อยต้นนี้ลูกต้องดูแลให้ดีนะเพราะแม่จะเอาไว้ทำพันธุ์” หลังจากสั่งลูกแล้วออกไปทำอะไร เวลาผ่านไป น้องชายร้องให้ขอให้พี่สาวตัดอ้อยมาให้กิน ด้วยความสงสารน้อง พี่สาวจึงตัดอ้อยต้นนั้นให้น้องกินทั้งๆ ที่ยังคิดอยู่เสมอว่า “แม่สั่งไม่ให้ตัดเอามากิน” เมื่อรู้ว่า “ลูกสาวตัดให้น้องกินไปแล้ว” ด้วยความโกรธแม่จึงคว้าท่อนอ้อยที่เหลือมาไล่ตีลูกสาว

วันรุ่งขึ้นเด็กสาวคนนั้นก็กลายเป็นนกเขาสีขาว แล้วบินไปยังไร่ที่มีแม่ของเขากำลังปลูกพืช อยู่ณกเขาสีขาวตัวนั้นพูดขึ้นว่า “แม่จากที่บ้านเถอะตอนนี้ลูกกลายเป็นนกเขาสีขาว” ผู้เป็นแม่จึงพูดว่า “นกเขาตัวนี้จึงขันแปลกๆ” แล้วก็หันไปถามสามี “แปลกจริงๆสามีตอบ สองสามีภรรยาจึงกลับไปดูที่บ้านก็เห็นผู้เป็นน้องนอนหลับอยู่และผู้เป็นพี่หายไป “ใช่แล้ว นกเขาสีขาวตัวนั้นเอง ลูกของเรากลายเป็นนกเขาไปแล้ว

กล่าวถึงพระโอรสองค์หนึ่งซึ่งมาจับนกที่ป่าแห่งนั้น และได้ยินเสียงเสียงนกเขาขัน จึงตรัสขึ้นว่า “นกเขาตัวนี้ทำไมขันอะไรแปลกๆ อย่างนี้” พระโอรสจึงเสด็จเข้าไปดูใกล้ๆ นกเขาตัวนั้นก็เล่าประวัติ ความเป็นมาของตนเองให้พระโอรสฟัง แล้วกราบทูลต่อว่า “ถ้าพระองค์จะเอาหม่อมฉันไปเลี้ยงหม่อมฉันจะลงไปเดี๋ยวนี้” นกเขาตัวนั้นก็บินลงมาเกาะบนไหล่ของพระโอรสพระองค์จึงสั่งให้นกเขาขัน นกเขาก็ขันว่า “ถ้าหม่อมฉันได้อยู่กรงเหล็กก็คงจะดีนะ” พระโอรสจึงนำไปใส่กรงเหล็ก นกเขาตัวนั้นขันว่า “ ถ้าได้อยู่ในกรงทองเหลืองคงจะดีกว่านี่นะ” พระโอรสจึงนำไปใส่ในกรงทองเหลือง นกเขาตัวนั้น ขันต่อไปว่า “ ถ้าได้อยู่ในกรงนากก็คงจะดีนะ” พระโอรสนำไปใส่ในกรงนาก นกเขาก็ขันอีกว่า “ ถ้า หม่อมฉันได้อยู่ในกรงทองก็คงจะดีนะ” พระโอรสจึงนำไปใส่ในกรงทอง แล้วตรัสถามว่า “เจ้าขันแบบอื่นบ้างได้ไหม” ทันใดนั้นเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น นกเขาตัวนั้นได้บินออกจากกรงแล้วพูดว่า “ไม่ต้องเอามาเลี้ยงหรอก หม่อมฉันเป็นนกจงปล่อยให้ได้บินไปในป่าใหญ่ นั่นดีแล้ว” แล้วนกเขาก็บินเข้าป่าไป

ที่มา นุชนาถ เหลาะคูหวิ (2537) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทย

แบบฝึกหัดที่ 15

จงทำเครื่องหมาย (X) ทับอักษร ก ข ค หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สามภรรยาคนนี้ประกอบอาชีพอะไร
 - ก. ปลุกพืชไร่
 - ข. เลี้ยงนก
 - ค. ค้าขาย
2. เหตุใดพี่สาวจึงโดนทำโทษ
 - ก. ให้น้องกินอ้อย
 - ข. ให้น้องนอนหลับ
 - ค. ให้น้องอยู่ในกรง
3. นักเรียนคิดว่าอ้อยต้นนี้มีความสำคัญอย่างไร
 - ก. เก็บไว้กิน
 - ข. เก็บไว้ทำพันธุ์
 - ค. เก็บไว้เลี้ยงน้อง
4. คำว่า ตรีศ มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. หัวเราะ
 - ข. ยิ้ม
 - ค. พุด
5. ข้อคิดที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างได้คือข้อใด
 - ก. ก่อนทำอะไรต้องคิดให้
 - ข. ควรเลี้ยงนกในกรงทอง
 - ค. ช่วยแม่เลี้ยงน้อง

ภาคผนวก ง
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทาน พื้นบ้านมุสลิมปัตตานีเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้ สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และการทดสอบค่าที

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียนความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัด ปัตตานี

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน(Y)	ผลต่างของคะแนน(D)
1	11	18	7
2	11	16	5
3	7	16	9
4	10	18	8
5	4	15	11
6	10	17	7
7	8	14	6
8	9	14	5
9	11	18	7
10	9	16	7
11	7	15	8
12	6	8	2
13	15	18	3
14	11	16	16
15	11	17	5
16	12	18	6
17	5	15	10
18	12	18	6
19	12	18	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน(Y)	ผลต่างของคะแนน(D)
20	11	18	7
21	12	17	5
22	9	16	7
23	6	15	9
24	7	14	7
25	6	17	11
26	5	12	5
27	6	15	9
28	11	17	6
รวม	254	446	129
เฉลี่ย%	45.35	80.04	23.03

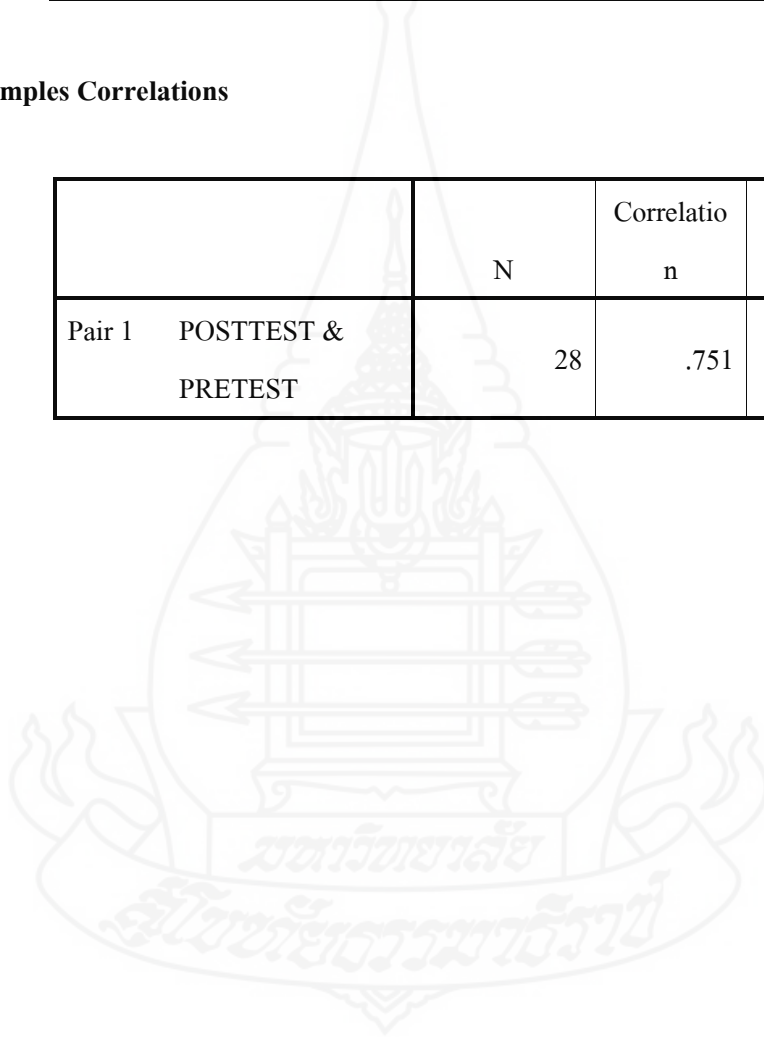

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	POSTTEST	16.18	28	1.611	.305
	PRETEST	9.07	28	2.775	.524

Paired Samples Correlations

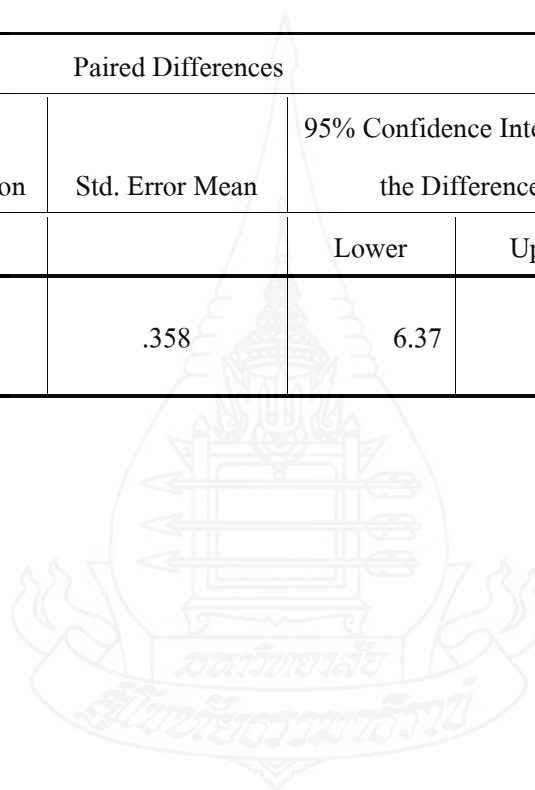
		N	Correlatio n	Sig.
Pair 1	POSTTEST & PRETEST	28	.751	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	POSTTEST - PRETEST	7.11	1.892	.358	6.37	7.84	19.874	27	.000

โปรดดูรูปแบบตารางในเล่ม หน้า 162 นะคะ

ภาคผนวก จ
การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

แบบสรุปลักษณะความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

เรื่องผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่1	คนที่2	คนที่3		
1.สาระสำคัญในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถ ใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
2.การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญและสามารถบ่งชี้พฤติกรรมได้	1	1	1	3	1.00
3.ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาที่สอดคล้อง กันกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
4.กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และเนื้อหา	1	1	1	3	1.00
5. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1.00
6. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาและวัย ของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
8.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้และสามารถวัดได้ตามสภาพจริง	1	1	1	3	1.00
รวม	8	8	8	24	1.00
			เฉลี่ย	3	1

แบบสรุปลักษณะความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถามของแบบทดสอบก่อนเรียน

วัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย

สำหรับนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานีฝนตก

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ระดับคุณภาพ
	คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	0	1	1	2	0.66	สอดคล้อง
11	0	1	1	2	0.66	สอดคล้อง
12	0	1	1	2	0.66	สอดคล้อง
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
15	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
17	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
รวม	17	19	19	55	18.32	สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย

0.91

แบบสรุปลักษณะความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถาม
ของแบบทดสอบหลังเรียนวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ระดับคุณภาพ
	คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
13	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
14	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
15	1	0	1	2	0.66	สอดคล้อง
16	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
รวม	20	18	20	58	19.32	สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย

0.96

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียนวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

ข้อที่	P	ระดับคุณภาพ	r	ระดับคุณภาพ
1	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
2	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
3	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.40	ดีมาก
4	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
5	0.80	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
6	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
7	0.60	ยากพอเหมาะ	0.40	ดีมาก
8	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
9	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
10	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.46	ดีมาก
11	0.80	ค่อนข้างง่าย	0.20	พอใช้
12	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
13	0.80	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
14	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
15	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.46	ดีมาก
16	0.80	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
17	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
18	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.20	พอใช้
19	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.20	พอใช้
20	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
รวม	14.76	-	6.05	-
เฉลี่ย	0.783	ค่อนข้างง่าย	0.30	ดี

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบหลังเรียนวัดความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จังหวัดปัตตานี

ข้อที่	P	ระดับคุณภาพ	r	ระดับคุณภาพ
1	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้
2	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
3	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.40	ดีมาก
4	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.53	ดีมาก
5	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.40	ดีมาก
6	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.60	ดีมาก
7	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.53	ดีมาก
8	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.66	ดีมาก
9	0.60	ยากพอเหมาะ	0.66	ดีมาก
10	0.53	ยากพอเหมาะ	0.53	ดีมาก
11	0.80	ค่อนข้างง่าย	0.40	ดีมาก
12	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.73	ดีมาก
13	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.46	ดีมาก
14	0.60	ยากพอเหมาะ	0.66	ดีมาก
15	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
16	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.33	ดี
17	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.53	ดีมาก
18	0.60	ยากพอเหมาะ	0.53	ดีมาก
19	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.46	ดีมาก
20	0.60	ยากพอเหมาะ	0.46	ดีมาก
รวม	13.28	-	9.79	-
เฉลี่ย	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.48	ดีมาก

ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบหลังเรียน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

--

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .7149

ความเชื่อมั่น ของข้อสอบก่อนเรียน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

--

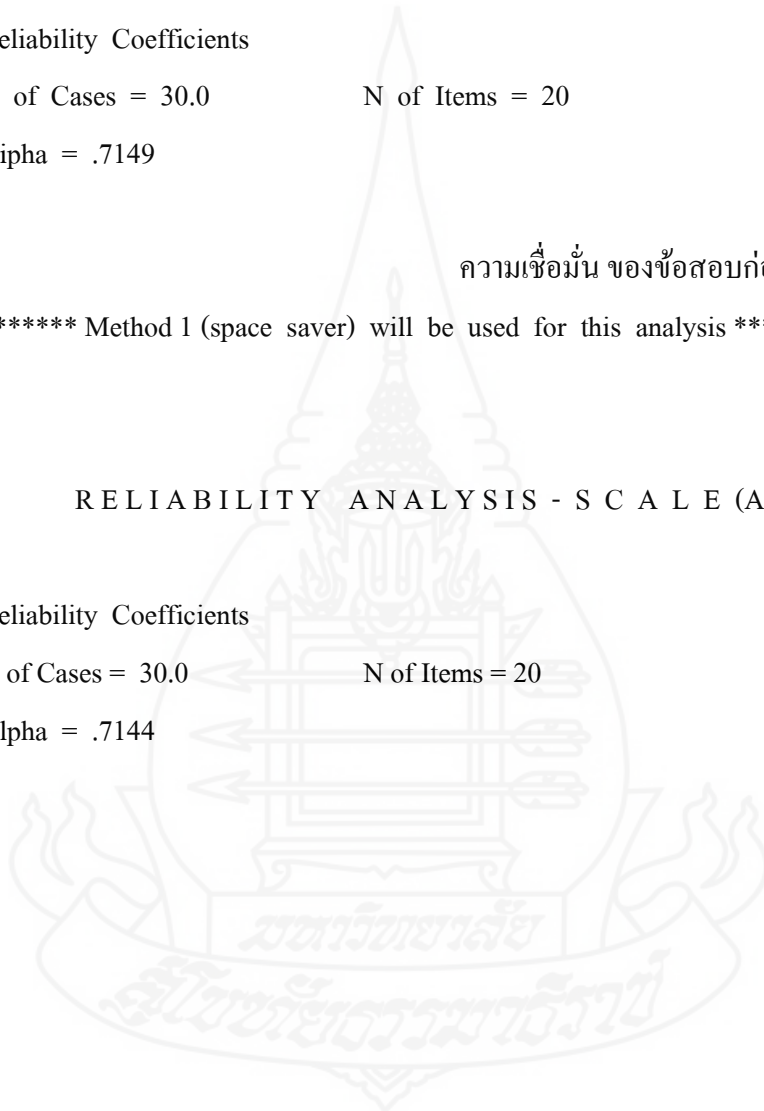
RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .7144

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจิ้น คำแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	2 กรกฎาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูยะลา พุทธศักราช 2531
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน ตำบลเขาตวม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

